



اداره حیات

حیاتك حسن استعمالنی . سعادتك اسبابنی کوسترر

مؤلفی :
انکلیز مشاهیر حکماسندن
سیرجون لوبوق

مترجمی :
محمد علی

طابع و ناشری



کتابخانهٔ عسکری - تجار زاده ابراهیم حلمی

بابعالی جاده‌سی ، ٤٦ - ٤٦

١٣٢٨

کتابخانهٔ اسلام و عسکری

تجارزاده ابراهیم حلمی

آرتین آصادوریان ومخدوملری مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

افادهٔ ناشر

تقریباً بش سنه اول ، هکبه‌لینك لطیف چالملرنده اوقودیغم ایکی بیوك اثر بنده عمیق وسویملی تأثیرلر براقمشدی . حتی او وقت بو ایکی اثری ترجمه ایتدیره‌رك لسانمزه نقل ایتمك ایسته‌مش فقط بر درلو سانسورك ساطور جانیانه‌سنه تسلیمه کوکلم قائل اولمامشدی. ناصل اولسه معارف بو ایکی اثرك بر ایکی فصلنی محو ایده‌جك ، کتابك قیمتنی هیچه ایندیره‌جکدی . حیات نه غریبدر. انسان بر حس وأملك زبونی بولندقجه و بو أملی منفعت عمومیه خادم اولدقجه مطلق بر کون عزم وقرارینك شدتیله امتزاج ایدرك ساحهٔ فعل وتطبیقه قور وأملنك ثمره‌دار اولدیغنی کورمکله مباهی بولنور . ایشته بو بختیارلردن بریسی‌ده بنم . دور استبدادده نه‌یی آرزو ایتدم ایسه هپسی تدریجاً حصوله کلیور . چونکه هپسنده وطنمه قارشو بر محبت ، وطنداشلرمك استفاده‌سنه خادم بر حسن نیت واردی .

موفقیتسزلك حسن أمله صاحب اولمامقدن ، بر مقصد مستحسنه خدمت ایتمامکدن ، قرار وعزمنده ثبات ایلمامکدن تولد ایلر .

کندیسی بر انکلیز اولدیغی حالده هر وقت کمال احترامله سلاملیه‌جغم وألنی اوپه‌جکم (سیر جون لوبوق) ك بو ایکی اثر نفیسی تربیهٔ شخصیه واحوال روحیه‌مده نه بیوك تصحیحات اجرا ایتمشدی. چونکه مؤلفی ده بو اثرلری کندی قومنه ، باخصوص بتون انسانیته قارشو درین بر حس عالیجنابانه ایله یازمش و أملی انسانیتك تکاملنه ، اخلاق فاضله‌نك انتشارینه ، مغموم و مکدر انسانلرك تسکین اضطراباتنه ، حیاتدن بر درلو مستفید اوله‌میان بیچاره‌کانك تعدیل حسیات و احتراصاتنه حصر ایتدیکی ایچون بتون قارئلرینك اعماق قلبنده بر پدر محترم حس معززینی قازانمشدر .

ای شبان وطن ! شائبهٔ حرص ومنفعت آلنکزی کیرلتمزسه ،

احتراصات وهوسات نفسانیه قلبکزی قراتمازسه ، سز ؛ استقبالمزك بر خورشید تابداریسکز. هر بریکزك افقالی شمس اقبالمزك شعاعات منورەسنی تزیید ایدەجك ، افراد ملتی ظلمت جهالت و اسارتدن قورتارەجقدر .

یوق مقصدسز برطریق تعقیب ایدر ، حسن أملدن عاری برحرص ومنفعتك محکومی بولنورسەکز ایستدیککز قدر عالم ، فاضل ، صاحب ثروت اولکز ، بو وطنه ، بو ملته قطعیاً خادم اولەمازسکز ، حتی کندی نفسکزه بیله .

اك پارلاق آثارموفقیت ، شخصیتدن، منفعتدن زیاده منافع عمومیه، وطنیه وانسانیەیه خدمت ایدنلردە تجلی ایلمشدر .

هرکس کندینی سوملیدر . فقط بو سومك باشقەلرینی دوشنمامك ، باشقەلرینك ضررینه تأمین موجودیت ایلمك درجەسنه قطعیاً واصل اولەملیدر .

فی الحقیقه حیات برساحۀ مجادلاتدر. بو غوغای معیشت ایچنده مظفر اولمق ، یاشامق بیوك برهنردر. هرکس بومجادلەیه حاضرلنملی ، تسلیح ایدلملی ، اوغراشملیدر. فقط بو مجادلاتده مظفر اولمق ایچون وحشیانه غوغالره ، حقسزلقلره ، مغایر اخلاق وتربیه حرکانه لزوم یوقدر. ذاتاً بو وسائط مغلوبیت وهزیمت علائمیدر. معقول بر طرز حیات، انسان ایچون سعادتدر . ذاتاً ساحۀ حیاتده او قدر مسعود دورەلر واردرکه برانسان کاملك اسباب سعادتنی تأمین ایدر . بوکا وصول ایسه حیاتك ادارەسنی ، استعمالنی بیلمکدر . اکر هرکس آز چوق بولندیغی محیط حیاتدن استفاده ایتمکی بیلسه ایدی بو کون کوردیکندن دها بختیار اولەبیلیردی . هرکس بیلملیدرکه دنیاده سعادت ابدیه یوقدر . فقط مسعود کونلر پك چوقدر . اکر بو مسعود کونلردن استفاده ایتمکی بیلیرسەکز بختیارسکز .

بونیده اونوتماملی یزکه اك بیوك کدر و مشاق کندیمز تولید ایدییورز . بر چوق اضطراب وفلاکتلرك عامل یکانەسی بزز . خسته اولدیغکز زمان سکونتله دوشونکز و اسبابنی آرایکز ، مطلقا کندیکزك اهمال ودقتسزلغکزدن تولد ایتدیکنی آکلارسکز . ینه بر موفقیتسزلق آننده تحریء اسبابه توسل ایدیکز مطلقا او ایشه اولجه لایقیله حاضرلنمدیغکز ، حسابانده قصور ایتدیککز ویا ثبات کوستر- مدیککز آکلاشیلیر . ایشته بو قصورلر ، بو نقصانلر بریکه بریکه بلالر ، فلاکتلر، مصیبتلر تولید ایدر ، بزبتون مصائبی طالعه ، حیاتك مولد اکدار واضطراب اولدیغنه حمل ایلرز .

یاشامق بیوك بر فندر . حیاتدن استفاده ایتمك ، حیاتك آوان سعادتندن ، اذواق بی پایاندن حصەیاب اولمق آیریجه بر صنعتدر .

انسان ناصل مسعود اولەبیلیر ؟ بو هم پك بسیط ، همده اك مشکل بر مسئلەدر . بونکچون چوق اوقوملی ، فلسفۀ حیات بشرله اشتغال ایدن حکمانك آثارینی تدقیق ایلملیدر .

مثلا بوخصوصده سیر (جون لوبوق) ك (ادارۀ حیات) ی ، (سعادت حیات) ی حاصلی بوایکی اثر مهمی یشامق ومسعود اولمق ایچون یکانه رهبردر .

بك چوق مستفید اولدیغم بوایکی اثردن بردانەسنی طبع ایدییورم . اکر اوقونور ومظهر رغبت اولورسه دیکر اثرینیده طبع ایدەرم . ذاتاً کتابخانۀ ملتی اك زیاده حیاته، حیات اجتماعیەیه عائد آثارایله تکثیر ایدەجکم . انسان ایچون باشلیجه اوقونەجق و تتبع اولنەجق شی شبهەسز حیاتمزه تعلق ایدن آثاردر.

کتابخانۀ عسکری صاحبی

تجار زاده ابراهیم حلمی

برنجی فصل

اك مهم مسئله

حیاتده اك مهم شی یاشامغی اوکرنمکدر . انسانلر محافظهٔ حیاتی هرشیدن زیاده آرزو ایتدکلری حالده ادارهٔ حیات ایله پك آز مشغول اولورلر . بوکا پك قولای موفق اوله‌مدیغنی دوشونولمز . بقراط حکمیات طبیه‌سنك مقدمه‌سنده « حیات قیصه ، صنعت اوزون ، فرصت کچیجی ، تجربه مغفل ، محاکمه کوچ » دییور .

سعادت وموفقیتك حصولده اسباب خارجیه دکل ؛ بلکه بالذات بز مؤثرز . پك چوق کیمسه‌لرك خرابیسنه باشقه‌لرینك بدخواهلغندن زیاده کندی خطالری سبب اولمشدر . برچوق اولر وشهرلر ، فورطنه‌لر و حرکات ارضیه‌دن زیاده انسانلر طرفندن محو وتخریب ایدلمشدر .

دنیاده بری زمان دیکری انسان طرفندن اجرا ایدیلان ایکی دورلو تخریبات واردر ؛ فقط انسانك تخریباتی هپسندن زیاده مؤلمدر .

« سه‌نه‌ك » دییورکه « هرکسك اك فنا دشمنی کندی قلبنده‌در . » « برویه‌ر » ك دیدیکی کبی بعض کیمسه‌لر مدت حیاتلرینك بر قسمنی باشقه‌لرینی فلاکته دوچار ایتمك یولنده

صرف ايدرلر. واكثريا «دليقانليلق بزه اويله شيلر ياپديريركه متألم اولان وجوديمز سن شيخوختده اوندن نادم اولور (١)» زيرا «كچن ونهايت بولان شيلرك آرغاجنى قلوتو يكيدن اوره‌مديكى كبى آتروپوس ده اوكا يكيدن باشلايه‌مز (٢)»

انسان عقلندن زياده هوا وهوسنه تابعدر .

بعض كره نيكبينلكله اتهام اولونيورم . حالبوكه بن حياتك آلام ومزاحمنى هيچ بر وقت اونوتوب استخفاف ايتمدم . بن انسانلرك بختيار اولدقلرينى اصلا سويلمدم ؛ يالكز بوكا مستعد اولدقلرينى ، موفق اوله‌مامالرى كندى خطالرندن ايلرى كلديكنى ؛ وبر چوق انسانلرك اللرينه كچن فرصتلرك پك آزندن استفاده ايتدكلرينى ادعا ايتدم .

« زيرا سويلنان ويازيلان شيلرك الك حزن آورى

ايواه ! بو اوله‌بيله‌جكدى سوزيدر . » (٣)

اكثريا فنا ديديكمز شيلر استفاده ايتمسنى بيلمديكمز ياخود افراطه واردرديغمز ايلكلردر . افراطه واران شجاعت ، تهور ؛ محبت ، ضعف ؛ تصرف ، خست اولور . بونكله‌برابر قوانين طبيعيه‌نك تبدليله بر صلاح حصوله كله‌جكنى ارائه واثبات ايده‌مز . دوشن بر آدمك باجاغى قيريليور . فقط جاذبه

(١) ليلى (اون طقوزنجى عصرك انكليزجه فاجعه مؤلفى)

(٢) لوسيه‌ن .

(٣) وايته‌يه‌ر .

قانوننك دكيشمه‌سيله احوال موجوده‌ده بر تبدل وقوعه كله‌جكى ظن اولونماملیدر .

ايرانيلر سعادتك ايلك منبعى اولان هرمزدن ، بدبختلكده كوتولكك روحى اولان آهريمان‌دن كلديكنى ادعا ايدرلردى . حالبوكه حقيقتده بزم آلاممز كندى جزاى عملمزدر . اونلر كلمه‌نك بوتون معناسيله خطالريمزدن ، اكثريسى بيله‌رك بر طاقنى جهالتله ياپديغمز خطالردن ايلرى كليور . خطالريمزك بو برنجى قسمى ايچون قلبمزده لايخطى بر محك واردر ؛ زيرا فنالق بيله‌رك ارتكاب ايدلمش اولويور . واكر بر شى كورمامك ايچون كوزلريمزى قاپارده فنالغى كورمز ايسه‌ك اوزمان جرممزله دكل غفلتمزله متهم اولورز .

بيلميه‌رك ياپديغمز خطالر ايچون ايسه عائله‌مزك ، بويوكلريمزك . دوستلريمزك عقل و تدبيرينه ؛ تربيه‌مزه وكندى نفسمزه اعتماد ايتمه‌مز لازمدر . انسان تربيه‌سنى قسماً كندى اجرا ايدر . هيمزك هيچ اولمازسه تك بر شاكردى واردركه اونى تعليم وتربيه ايتمكله مكلفز .

عرفانمزى وجوده كتيره‌جك باشقه‌لرينك بزه اوكره‌تدكلرندن زياده بالذات اوكره‌نديكمز شيلردر . تربيه‌مز مكتبدن چيقنجه اتمام اولنمش صاييله‌مز ؛ بلكه اصل او زماندن اعتباراً باشلار عمرمز اولدقجه دوام ايدر . (سه‌نك) ديبوركه :

« انسانلرك رياضت بدنيه‌يه اولديغى كبى رياضت دماغيه‌لرينه‌ده

اهتمام ایتدکارینی ونائل ذوق اولمقدن زیاده اکتساب فضیلت ایچون چالیشدقلرینی کورسه‌ك نه قدر ایی اولور . »

هر شيء قضا و قدره اسناد ایدن بعض اقوام واردر . بونلرك دنیا حقنده‌کی فکرلری ؛ هر شیئك اولدن ترتیب ایدلدیکی واوله‌جق شی بزم ایسته‌یوب ایسته‌مدیکمزه باقه‌دن وقوع بولدیغی یولنده‌در . بو اقوام انسانی بویوك بر قوتك الده عادی بر آلت ، بر اویونجاق اولمق اوزره تلقی ایدرلر . بناءً علیه هر شیدن اول تدقیق ایدلمسی لازم کلان ؛ بر علم حیات اولوب اولمدیغی مسئله‌سیدر . حرکتمزی عمان زمان ایچنده اداره‌یه مقتدرمی‌یز ؟ یوقسه یولمزی شاشیرمغه‌مي محکومز ؟ بو سؤالك واضح اولان جوابی شودر : « انسان انساندر و طالعنك صاحبیدر (١) » و اکر بوکا مالك اوله‌مز ایسه خطا کندیسنه عائددر . « سز هر نه اولمق ایستر ایسه‌کز اولورسکز ؛ زیرا انسانك قوهٔ اراده‌سی اویله بر شیدرکه ، ارادهٔ قدسیه ایله توافق ایتدیکی حالده ، جداً وعزم ایله اولمق ایستدیکمز هر شیئه بهمه حال بزی موفق ایدر . (٢)

مادامکه طالعمزه تصرف ایدییورز ؛ نه اولمق ایستدیکمزی وحیات سرمایه‌سندن استفاده ایتمك اك زیاده نه یولده ممکن اوله‌جغی حقنده کندی کندیمزه برسؤال ایراد ایده‌لم . دنیاده

(١) تنیسون . أنید

(٢) ژان - پول ریختر

بر مقصد تعقیب ایدن کیمسه‌لر بولندیغی کبی بعضیلری‌ده هیچ برمقصد تعقیب ایتمزلر. بزم اك برنجی املمز کندیمزدن اك ایی واك مکمل بر صورتده استفاده ایتمك اولملیدر . (هومبولد) دییورکه ؛ « هرکس ایچون اك اول تعقیب ایدیله‌جك مقصد ؛ بوتون موجودیتنك اك متین واك واسع اوصافنی الده ایتمك ایچون کافهٔ ملکاتنی اك مکمل واك آهنکدار صورتده تمیه ایتمك اولملیدر . » یاخود برکره دها (پول ریختر) ك سوزینی نقل ایدرسه‌ك « انسانك ، وارلغندن بو مادهٔ ابتدائیه‌دن حاوی اولدیغی کافهٔ فوائدی استحصال ایلمك اولملیدر . » مع مافیه بو حرکتی برمنفعت قصدیله اختیار ایتاملی‌یز . بوصورتده انسان هیچ برشیئه موفق اولامغه محکوم اولور . باقون ك افاده‌سنه نظراً « هر هانکی بر انسانك موفقیت شخصیه‌سی اصلا موجودیتنك مقصد اساسیسی عد اولونه‌مز. » افلاطون ، ارسطو بوداکبی ارواح عالیه یالکز نفسلری ایچون تکملی تعقیبدن اصلا ممنون اولمدیلر بو جهتله بن کندی تکملمزه چالیشمه‌نك ، سائر انسانلرك منافعنه خدمت مقصدیله ، اولمسنی تصدیق ایدلمش برمسئله اولمق اوزره قبول ایدییور وموضوع بحث ایتدیکمز مسئله‌نك نه قدر فائده‌لی اولدیغنی شمدیدن سویلمك ایستیورم . « کندیکی بیل » حکمت‌معروفه‌سی انسانك کندینی بیلمسی نه قدر مهم وعین زمانده مشکل اولدیغنی بزه کوستریر. « مونته‌ن » طاتلی افاده‌سیله ؛ « عالمده کندمدن دها

ایی براعجوبه وغریبه کورمدم . » دییور .

نصیحت ویرمك دائما غیرمثمر بر وظیفه‌در . یکی زه‌لاندا قبائلندن برینك رئیسی بر میسیونره « قبیله‌مز افرادندن خرستیانلغی قبول ایتمش اولان بزه اوقدر نصیحت ویرییوردی‌که صوصدیرمق ایچون نهایت کندیسنی ییمکه مجبور اولدق » دیمشدی . یکی زه‌لاندالینك بو تجربه‌سی دائما خاطرمده‌در . فقط بادهوا نصایح قبول ایتمك ایستمیانلر صوکره غایت بهالی ندامت صاتون آلیرلر (١) » آرزو ایدییورم‌که ؛ بر شی اولمق یاخود برایش یاپمق ایستیانلره وکندیلرندن ، موجودیتلرندن اك ایی بر صورتده استفاده ایتمك ایستیانلره بعض فائده‌لی نصیحتلر ویره‌یم .

انسانك النه کچن فرصتلری غفلتله غائب ایتدیکنی کورمکدن دها حزن آور برشی اوله‌مز . مجنونانه برصورتده ضایع ایتدیکمز و استفاده ایتمکی بیله‌مدیکمز منافعدن سائرلرینی حصه‌دار ایتسه‌ایدك همجنسمزك نه‌درجه‌لرده سعادتنه خدمت ایتمش اولوردق !

اذواقمزك خیالی دکل؛ حقیقی اولدیغنی قبول ایده‌لم. شوقدر وارکه برچوق شیلرك ایفاسندن ممنون اولیشمز اونلرك ذوقه عائد اولدیغی بزه سویلنلمسندن ایلری کلیور؛ باشقه‌نام ویریلیر ایسه درحال واز کچیورز . چوق کیمسه‌لر ایشلرنده برفائده

(١) لیلی

کورمدکاری ایچون اکلنجه آرادقلرینه قانعدرلر. بعضیلری‌ده اذواق یالکز مادی اوله‌بیلیر ظن ایدرلر. حقیقتده ایسه نشوه بخش و دائم اولان آنجق اذواق فکریه‌در .

بر وجوددن باشقه‌سنه مالك اولمدیغمز حالده غفلتله اونی اهمال ایدییور یاخود تخریب ایدییورز ؛ خصوصیله عقلك صحتی‌ده بدنك صحتنه محتاجدر ؛ صنایع نفیسه‌نك بزه تأمین ایتدیکی اذواقك یاریسندن بیله استفاده ایتمکی بیله‌میورز. دوشونیورم پاریسلیلردن قاچ کیشی «لوور» موزه‌سنی زیارت ایتمشدر . فنونك فوائدینی آکلامق ایچون‌ده حاضرلغمز یوق : تاریخ طبیعی موزه‌لرینی فنی قوللکسیونلری زیارت ایدنلرك عددی نه‌قدردر؟ ارض وسمانك محاسنندن استفاده ایده‌میورز . واقعا موسیقیدن بالنسبه فضله مستفید اولویورز ، فقط ایدلمه‌سی قابل اولان استفاده یاننده بوده اهمیتسز قالیر . منحصراً کندیمزك عقله مالکیتی ایله مغرورز؛ فقط سعادتمزی تزیید ایچون بوندن نه‌قدر آز استفاده ایدییورز! حکماء کلبیونك موضوع بحث ایتدکلری اوزره — فکرك منبع آلام اولوب اولمدیغی مسئله‌سی جای نظردر . — معلومدرکه حیواناتده بزم اندیشه‌لریمز یوقدر : «انسان بوش برالم ایچنده یورور وبوش بوشنه معذب اولور.» شبهه ، قورقو ، اندیشه وفکر اضطرابلریله معذب اولورز ؛ اسرار بزی هرطرفدن استیلا ایتمشدر ؛ فقط بوکا قارشی بزی عصیان ایتدیرمکده بوشدر . بونکله برابر اندیشه‌ناك اولمق

نه‌قدر بوش برشی ایسه لاقیدلقده اوقدر تهلکه‌لیدر. ایی بیلیورز ظن ایتدیکمز شیلرله‌ده مشغول اولمەمز ایجاب ایدییور ؛ زیرا خطالر هر طرفده بزی بکلەمکده‌در. فقط «بوعالمده بتون فناقلرینه رغمـاً جناب حق بزم چابوجاق فنا بر آدم اولەمزه مساعده ایتمامکده. بوسبتون ضیاعه اوغرامق ایچون چوق زمان و مزاحمه محتاجز. مرتبهٔ فضیلتدن، سماوی (وولکەن (١) کبی بر کون ظرفنده دوشمیورز (٢)» شخصی بر طرفه براقه‌رق عرقی نظر دقته آلیر ایسه‌ك منافعمزی نه درجه‌لره قدر اهمیت ویرمدیکمز بوسبوتون تظاهر ایدر. بشریت بوکون دخی «نیوتون کبی اعتراف ایده‌بیلیرز که؛ بز دکز کنـارلرنده اوینایان و اوکنده محیط وسیع حقـایق غیرمکشـوف اوله‌رق طـوروب طورور ایکن پارلاق حیوانات قابوقلری طوپلایان چوجقلره بکزه‌یورز. بر تك ماده یوقدر که خواص ومنافعنی حقیقی صـورتده بیلمش اوله‌لم. صباحدن آقشامه قدر چالشیورز. حالبوکه کافهٔ خواص اشیایی طـانیمش ، بوتون قوای طبیعیه‌نك طریق اسـتعمالنی بیلمش اولسه ایدك حوایج ضروریه‌مزك تدارکی ایچون یومیه بر ایکی ساعت چالیشمق کافی کلمسی محتمل اولدیغندن افکاریمزی تنویر و احتیاجات معنویه‌مزی استکمال ایچـون لازم کلان زمانی بول بول الده ایتمش اوله‌جق ایدك .

---

(١) اساطیردن

Sir T. Browne (٢)

بخار قوتندن هنوز تمامیله استفاده ایدلمیور. قوای الکتریقیه‌نك استعمالی اللی سـنه اول غیرمعلوم ایدی ؛ هر نه‌قدر الیوم بوندن اسـتفاده ایدیلیورسه‌ده ایرماقلردن بر چوغنك قوای محرکه‌سی ضـایع اولوب کیدییور. و اکر انسـان مبطل حس موادی براز اول کشـف ایتمش اولسـه ایدی نه‌قدر آلامدن قورتولمش اوله‌جق ایدی. بومدعایی تأیید ایدن مثاللر برجلده صیغمایه‌جق قدر چوقدر. یکیدن بیکلرجه کشفیات دها وقوع بولمـق اوزره اولدیغی شـبهه کوتورمز. بونکله برابر غریب دکلمیدر که؛ ملتلر خراب عمومیلری ایچون میلیـارلری هدر ایدییورلر، عمان وسیع حقیقت غیرمکشـوف اوله‌رق اوکلرنده ممتـد اولور ایکن بر پارچه اراضی الده ایتمك ایچون وحشی حیوانلر کبی مجادلاته قیام ایدییورلر.

انجق بر بطن وارکه؛ چوجوقلرك یاریسی اوقویوب یازمه اوکرنمـه‌دن بویودکلری سویلنیوردی. بوکون ایسـه اکثریا تدریساتده‌کی افراطك تقبیح اولوندیغنی ایشیدییورز. طوغرو سویلمك لازم کلیرسه بو تنقیدات؛ حیات ایله طوغرودن طوغری‌یه مناسبتدار اولمیان تدریساتی تزییف ایدر. حتی مکتبلر ایچون وقوع بولان صرفیاتی پك فضـله کوره‌ن بعض کیمسه‌لر بیله واردر. بونلر جهلك تحصیلدن دها بهالی‌یه اوطوردیغنی درك ایده‌میورلر. واقعـا چوجوقلریمزك هپسی ابتـدائی بر تربیه آلییورلر. شوقدر وارکه؛ (بو بحثی بوراده تدقیق ایتمك ایستمیورم)

قبول ايتديكمز اصول تربيه‌نك اك موافق اولديغى جاى سؤالدر .
بن ظن ايديورم كه مكتبلريمزده تربيهٔ اخلاقيه پك متروك قاليور .
بوندن (واقعا اوامر آلهيه‌يه اطاعت ايدلمز ايسه شبهه‌سز فنالق ياپيلير .
و بو فنالق باشقه‌لرينك ضررينى مؤدى اولور . فقط قبايح ؛ ارتكاب
ايدن كيمسه‌يه دنياده استراحت و فوائد تأمين ايدر) فكرى ميدان آليور
بو نظريه وطرز تفكره كوره ؛ خودپسندلك ، افراطپرستلك ،
طمعكارلق وتنبللك كبى قبايح بر منبع اذواق اولمق لازم كله‌جك .
كندندن باشقه‌سنى دوشونميان كيمسه‌لر ذوق آرايه‌جق .
حالبوكه بالذات عالى وشريف اولان ايلك وفضيلت معصومانه
اكلنجه‌لردن بيله اجتناب ايدوب و صاحبنى فراغت دائمه حالنده
بولونديره‌جق . حقيقت حال قطعياً ذكر اولونان نظريه‌نك عكسيدر .
سفاهتك نه ادب نه‌ده قانونى طانيمامقله الده ايتديكى امتياز
پك آزدر . ؛ اصل اك فنا اسارته ، احتراصاتنك اسارتنه دوشن
سفيه كيمسه‌لردر . بونكله برابر اكثر كنجلر ظن ايدرلركه ؛ فضايحده
مردلكده واردر . حالبوكه بوكا مستعد اولانلر اك ضعيف
و اك احمق كيمسه‌لردر . فضيلت ؛ ايشته حريت حقيقيه
اونده‌در . فضايح ايسه اسارت حقيقيه‌در . بو طرز حيات مفسد
اخلاق اولديغى جهتله انسانى ذليل ايدر . و بوندن طولايى مفسد
اخلاقدر . اكلاشيلماز بر صورتده طوغرويى اكرى‌يى يكديكرينه
قاريشديره‌رق كوتولكه ايلك نظريله باقيلير ايسه سعادت و سلامتده
اونسبتده محو اولمش ديمكدر .

آلهيونك فنالقله آلامك توأم اوله‌جغى حقنده‌كى بياناتنى
اثبات مدعا ايچون بوراده ايراد ايتمك ايستميورم . بالعكس
تام بر دنيا آدمى اولان لورد « چه‌سترفيه‌لد » ك ادله‌سنى اتيان
ايتمكى ترجيح ايديورم . بو ذاتك اوغلنه يازديغى نصيحتنامه‌لرك برى
شويله نهايتله‌نيور : فضيلتك احراز ايده‌جكى مكافاتلر و فضيلتمند
ممتاز بر آدم اولمق ايستر ايسه‌كز تقليد ايتمكز ايجاب ايدن
اوصاف ايشته بونلردركه سعادت‌ده بونلرك مكافاتيدر . »
« ده قارت » اداره حيات حقنده‌كى قواعدينى درت
دستورده خلاصه ايديور :
« برنجيسى » جناب حقك چوجقلغمدن برى اوكرنمكلكمى
لطف ايتديكى دينى محافظه ايله مملكتمك عادات وقوانينه
اطاعت ايتمك .
« ايكنجيسى » مقتدر اوله‌جغم ايشلرده غايت جدى
وعزمكار اولمق .
« اوچنجيسى » ثروتدن زياده كنديمه مالك اولمغه چاليشمق .
« دردنجيسى » حياتمى مقتدر اوله‌جغم درجه حقايقه
وقوف يولنده ايلروله‌مك ايچون استعمال ايتمك .
كندى منفعتلرينه خادم ظن ايتدكارى شيلرى بلا احجاب
تعقيب ايله هم كنديلرينك همده سائرلرينك بدبختلغنه سبب
اولان يالكز خودپسندلر ، لاقيدلر و اشرادكلدر ؛ حسن نيت صاحبى
غايت ايى آدملرك ومقاصد خيريه‌يه خادم برچوق كوزل

کتابلرك اساس اعتباریله عین خطابی تولید ایتدکارینی ده بیلملی یز . بونلر اخلاقسزلقله ذوقی یکدیکرینه قاریشدیریورلر فضیلتی محرومیت دائمه ودینی نفسه اذا کبی تلقی ایلیورلر . انکیزیسیون ، بوطرز تفهمك واضح بر مثالیدر . انکیزیسیونی اجرا ایدنلردن برچوغی حسن اخلاق وشفقت صاحبی کیمسه‌لر ایدی . فقط خریستیانلغك اساسلری حقنده ایدن ایی‌یه آلدانمشلر ایدی . اطرافمزده هرکون برطاقم ایی آدملر کوریورزکه ، لطیف اولان هرشیئك برکناه اوله‌جغنه ، حقیقی فکر دیانتك تماميله ریاضت ، حزن وتعذیب نفسدن عبارت ایدوکنه ، اشعهٔ شمس ایله و مسرتله جوش وخروش ایدن طبیعت منوره‌نك لطف دکل برفالق وبوتون ایلکارك خالق طرفندن احسان اولنان اك بیوك منبع مسرت دکل نفس اماره‌نك آرزو وهوسندن عبارت اوله‌جغنه قناعت حاصل ایتمش برحالده کورنیورلر . «غودپه‌ر» ایکی کوزل مصراعنده دیورکه :

(انجق الم یولیدرکه ، هردرلو آلام مفقود اولان یره انسانی کوتورر .)

خلاصه ؛ کدر والم کورمکسزین مسافهٔ حیاتی قطع ایده‌میورز . هرضیا برکولکه یاپیور . حدود مضیقهٔ موجو- دیتمزك سودیکمز کیمسه‌لرك ضیاعیله بزده حصوله کتیردیکی ناقابل احتراز آلامی نظر دقته آلماسه‌ق دخی ینه حیاتمز پك قاریشیق برحالده‌در . هنوز عالی اوقدر تدقیق ایتمامشزکه

موجودیتمزك احتیاجاتنی محاط اولدیغمز قواو موادك طبیعت وخواصنی پك آز طانیدیغمز جهتله کندیمزی برچوق آلام واکداره بلا اختیار معروض بولدیریورز ؛ فقط غوویه‌ر ، سمایه ایصال ایدن یولك ، یالکز طریق الم اولدیغنی بوعالمده‌کی برمسعود حیاتك عالم دیکرده بهمه حال برعذابله اوده‌نمسی لازم کلدیکنی بیان ایدیور . تماميله یاکاش برفکر ؛ شوقدر ضعیف قلبلری زیاده‌سیله متألم ایدیور واونلره اندیشه وشبهه کتیریور نجه کنج ونشئه‌لی طبیعتلر وارکه کوکل عذابی چکمیور نائل اولدقلرینه متشکر اوله‌لری لازم کلن نعمتلری خوش کورمیورلر . «غوویه‌ر» عادی برپوریته‌ن ، دکلدر ؛ فقط مذهبی ، ماقولای‌نك دیدیکی کبی بوغا یاریشنی وخوروز غوغاسنی حیوانلرك سبب اضطرابی اولدیغی ایچون دکل ؛ انسانلری اکلندیردیکندن طولایی تقبیح ایدن کیمسه‌لرك فکریله مشبوعدر .

چوق کیمسه‌لر موجودیتی آکلایه‌مامقدن طولایی معذب واندیشه‌ناك اولورلر . ایی آدملر بعضاً عالمك تشکیلاتندن غضبناك بعض کره‌ده مکدردرلر . فقط ایی بیلیکزکه وظیفه‌سنی ایفا ایدن هیچ برکیمسه بوندن مشتکی اولمز . زیرا سه‌نکك قولنجه « ایفا ایدلمش هیچ بروظیفه یوقدرکه بزی مسعود ایتمسون ونفسك هیچ بر آرزوسی یوقدرکه اوکا قارشی برچاره بولنمسون » « میلتون » دیورکه طبیعتی اتهام ایتمه ؛ اوسکا قارشی وظیفه‌سنی ایفا ایتدی سن ده کندی حصه‌کی دوشنی یاپ » امین اوله‌بیلیرزکه

اگر خالق مکونات مدت حیاتمزده بزم مستفید اولمقلغمزی اراده بیورمه‌یه ایدی طبیعتی گوزلریمزه گوزل گوسترمز ، وموسیقینك لطافتنی سامعه‌مزه اسماع ایتمز ایدی . « حیاتی حسن اداره ایدن انسانك گرك کندیسی وگرك همجنسی ایچون الده ایتدیکی ایلك ونشاطك قیمت حقیقیه‌سنی تقدیر ایتمك غیر ممکندر . »

اگر بو عصر دنیانك اك مکمل ، اك فائده‌لی واك منور برعصری ایسه (که بنم فکرمجه بویله‌در .) بوندن طولایی یاور اولان طالعمزه تشکر ایتملی .

وکندیمزه برمظفریت اسناد ایتاملی‌یز ؛ اوندن ممنون اوله‌لم فقط غرور ایله دکل شکران نعمت مقامنده .

ایمدی حیاتك صاییسز منافعنه قارشو ایفای تشکرله برابر امکان دائره‌سنده اوندن استفاده ایتملی وفقط حیاتده‌کی آلام واکداره‌ده حاضرلانملیدر « ووالپول » (حیات) ارباب تفکر ایچون برمضحکه ، حس ایدنلر ایچون فاجعه‌در دیور فی‌الحقیقه بعضاً فاجعه‌لی اولدیغی کبی اکثریا قومدی‌یه یاقیندر ؛ فقط اکثریت اوزره نه حاله قویعق ایستر ایسه‌ك اویله اولور . شبهه‌سزکه دنیاده‌کی ایلکلری گوسترنلر بدبختلقلری آراشدیر- انلردن زیاده حقلیدرلر . بونکله برابر ایام مسعودیتمز هیچ نظر دقته آلنمقسزین کلوب کچیورده کدرلی زمانلریمزی آغیر آغیر تعقیب ایدیورز .

هرایشده موفق اوله‌جغمزدن امید وار اوله‌میز . طبیعت بیله اکثریا موفق اوله‌مز . فقط « اقبال ومسعودیتله اصلا مغرور اولمیکز ، ادبار زماننده‌ده مسعودیتدن امیدیکزی کسمییکز(١) . »

کتاب مقدسك اك معلوم اولان بریرنده دنیلیورکه : « کنیش یول وکنیش قپو هلاکه طوغری گوتورور ، چوق کیمسه بونلره گیره‌ر طار یول وطار قاپو ایسه حیاته ایصال ایدرویك آز کیمسه بونلری بوله بیلیر . » فقط بکا گورنیورکه ، بوفقره‌لردن چیقاریلان نتیجه اکثریا یاکلشدر . بزه‌سویلنمك ایستنیلان شی طریق حقیقتك صرف عارضه‌لی اولدیغی دکل ؛ بلکه اونی بوله‌نك گوچ اولدیغیدر . شبهه‌سز ، طریق حقیقی بر ، ویاکلش یوللر متعدددر . سفرده بولنان برکمی‌صوب مقصودینه وصول ایچون آنجق برطوغرو یول تعقیب ایده‌بیلیر ؛ دیگر یوللر بارینه‌جغی لیماندن اونی‌اوزاقلاشدیریر . فقط بوندن ذکر اولنان یولده دیگرلرندن زیاده قایالقلر بولندیغی یاخود اونك فورطنه‌لی اولدیغی نتیجه‌سی چیقماز .

فنالق واحمقلغك اکثریا ذوقلی وآنی‌اوله‌رق لطیف شیلر اولدیغنی انکار ایتمك شبهه‌سز غیرممکندر . بو ، عین صورتله آرزوی نفسانی‌یی‌ده حکمدن اسقاط ایتمك اولورکه بیهوده‌در . یالکز شونی‌سویلیك ایسترمکه ؛ بو آرزولره مغلوب اوله‌رق

---

(١) بوئه‌س (قرآل الفردك ترجمه‌سی)

بزالم دائمی مقابلنده کلوب کچیجی بر ذوق صاتون آلمش اولیورز؛ چوق شی غائب ایده‌رك آز قازانیور، « ندامت سنه‌لری مقابلنده بر ساعتلك ذوق آلیبورز » ودنیاده‌کی موجودیتمزه عائد اولاق شرطیله شونی ده سویلك ایسترم‌که؛ بز انجق ایلك یولنی تعقیب ایدرك مسعودیته نائل اوله‌بیلیرز. خودپسندلكدن زیاده محرومیتده سعادت واردر.

موفقیت وسعادت تمامیله یکدیگرینك عینی شیلر دکلدر. زنکینلکك مساعداتنه مظهر نیجه آدملر واردرکه بدبختدرلر. واقعا ثروت چوق ایش کورور، فقط حائز اولدیغی قدرت ومزیتله باعث ممنونیت اولان انسانده‌کی اراده وعزمدر.

« فکرم بنم ایچون حقیقی بر دولتدر. هردقیقه بکا ذوق ونشاط تدارك ایدر. (۱)

بك طوغرو اوله‌رق سویلنمشدرکه؛ « ثروت، بویوك بر منصب ودبدبه ودارات هرکسه نصیب اولماز، فقط صاحب فضیلت، کریم وعقل اولمق هرکس ایچون ممکندر »

ثروت حقیقیه مالك اولدیغمز شیلردن زیاده کندی نفسمزده موجوددر. وبزم استفاده ایتدیکمز هرمنفعت مسئولیتی موجبدر.

« سن قریسوستوم » دییورکه: « حیات حاضره‌مز صحنۀ تماشادن باشقه برشی دکلدر. انسانلرك ایشی ایسه برفاجعه؛

(۱) دییه‌ر.

فقر وثروت، حاکمیت، اسارت وانسانلر آراسنده‌کی بوتون فرقلر هپ ظواهردن عبارت. فقط بوحیات دنیویه‌دن صکره صحنه قاپانه‌جق ویوزیمزده‌کی نقاب قالدیریله‌جق، ایشته اوزمان هرکس حقنده ثروتی، منصبی، قدرت ونفوذینه نظراً دکل بلکه عملنه کوره حکم ویریله‌جکدر. » تمنی ایده‌لم‌که اعمالمز بوامتحانده بزی موفق ایتسون.

بو امتحان نه‌دن عبارتدر؟ حقمزده‌کی حکم افعالمزه نظراً دکل: نیتمزه کوره ویریله‌جکدر.

حیاتده‌کی موفقیتمزی حسابه قاتمیه‌جق. یالکز دکریمزی نظر دقته آله‌جقدر و مسعودیتك انجق حیات فاضلانه‌ده موجودیتی و کناهکار، خودپسند کیمسه‌لرك‌ده کندیلرینی فنالقله هبا ایدنلر اولدیغی قطعیاً بك عیان کوریله‌جکدر.

حضرت سلیمان اوغلنه دییورکه (۱) اوغلم؛ ویردیکم درسلری اونوتمه اوامرمی حفظایت. زیرا بونلر سکا عمر مدید واقبال وسعادت کتیریر. (۱)

(۱) ضرب مثل

ایکنجی فصل

درایت

حیاتده موفقیت ایچون مزیتدن زیاده درایت لازمدر . فقط بونی طبیعةً حائز اولمیان کیمسه‌لر چوق کوچلکله اکتساب ایدرلر . بونکله برابر اطرافزده بولونان کیمسه‌لرك محتمل اولان آرزولرینی نظردقته آلارق قسماً الده ایدیله‌بیلیر . بر کیمسه‌نك جلب ممنونیتی ایچنه فرصت فوت ایتمیکز . هرکسه رفق و نوازشله معامله ایدیکز . (لیدی مونتاك) دیورکه ؛ نزاکت پاره ایله آلینمز ؛ فقط کندیسی هرشیئی صاتون آلیر حتی بعضاً پاره‌نك الده ایده‌مدیکی شیلری‌ده . اوحالده هرکسك قلبنه مالك اولمغه چالیشیکز — « لورد بورله‌ف » قرالیچه الیزابته « انسانلرك قلبنه مالك اولورسه‌کز عین زمانده کیسه‌لرینه‌ده مالك اولمش اولورسکز » دیور ایدی .

نوازش ، تضییقك غیرمقتدر اولدیغی ایشلرده اکثریا موفق اولور . لافونتنه‌نك (فه‌بوس ایله بوره) حکایه‌سی هپمزك خاطرنده‌در .

انسانلری شدتدن زیاده اقناعله اداره ممکن اولدیغی دائما خاطرکزده طوتوك ؛ تحت اطاعته آلمقدن زیاده قازانمه‌نك ذکری واردر .

« الده ایتمك ایستدیککز شیئی بر کولر یوز ایله قلیجککز اوجندن دها قولای ، قازانه‌بیلیرسکز (۱) »

سیاستده‌دخی « زیاده اداره ایتمامك » قدرایی بر اصول یوقدر . مناسبتده بولندیغکز آدملرك اعتمادینی قازانمغه ، دها طوغریسی اوکا مستحق اولمغه چالیشیکز . انسانك تأثیر و نفوذی مزیتندن زیاده عزمی سایه‌سنده‌در .

فطانت و عدالتك مساعد اولدیغی درجه‌ده باشقه‌لرینك آرزولرینی اجرا ایدیکز ؛ فقط « خیر » دیمکدن اصلا قورقمیکز .

یولنده سویلنلر آز اولمغله برابر هرکس « اوت » دیمسنی بیلیر . فقط (خیر) دیمسی پك کوچدر . بو عجز ، چوق کیمسه‌لرك خرابیسنه سبب اولمشدر . (پلوتارك) دیورکه ؛ آسیای صغرا اهالیسی یکانه بوسببله اسارته دوچار اولمشدر : اوده « خیر » دیمسنی بیلمامه‌لریدر . بونکله برابر بعضاً رد ایتمکه مقتدر اولمق نه‌قدر لازم ایسه یولنده رد ایتمسنی بیلمك‌ده اوقدر لازمدر . بزغیرت ایتملی‌یزکه ؛ کندیلریله کوروله‌جك ایشیمز اولان کیمسه‌لر بزمله مناسبتده بولونمقدن ممنون اولسونلر و یکیدن معاملاتده بولونمغی آرزو ایتسونلر . عمومیتله فرض ایدلدیککزك خلافنه اوله‌رق امور و معاملاتده حسیات دها زیاده حاکم اولویور . هیچ کیمسه یوقدرکه نزاکتدن ، لطفدن

(۱) شکسپیر

متحسس اولمسون . بعض كره ايشلر پارەدن زيادە مخادعتكارانه وسائطله تنظيم اولنيور .

بر ازحمت چكمك ايستنيرايسه سائرلرينه خوش كورونمك هركسك يداقتدارندەدر — . سائرلريني ممنون ايتمك ايستيان آدم عموميتله بوكا موفق اولور ؛ بوني آرزو ايتميانلردن ايسه كيمسه خوشلانماز (١) :

سز بو قيمتدار خاصەيي كنجلككزده قازانه‌مزسه‌كز مؤخراً قازانيلمسى پك كوچ اولور .

چوق كيمسەلر اوصاف حقيقيه‌سندن زيادە حسن معامله‌سى سايەسندە ايشلرنده موفق اولمشدر . حسن نيت صاحبى ديكر ايى ومحترم برطاقم ذوات ايسه خشونت طبعلرى سببيله دشمن كبى تلقى اولنورلر . بوندن باشقه ديكرلريني ممنون ايدن انسان حقيقى بر حظ معنوى حس ايدر . بو يولده يالكز بر دفعه غيرت كوستريكز ؛ امين اوليكز ، آلدانمزسكز .

دائما تدبيرلى وصوثوق قانلى اوليكز . — حرارتلى برقلب قدر منور بر دماغەدە احتياج واردر — هر ايشدە متانت وصوثوق قانليلق غايت قيمتدار شيلردر . تهلكه و مشكلات زمانلرندە اكثريا بو سايەدە ساحل سلامته واصل اولورسكز . سزدن دها آز مزيتلى اولان كيمسەلرى اصلا استخفاف ايتمەمليسكز ، بوكا اصلا حقكز يوقدر . هنركزه وتوارث

(١) چەسترفيلد .

ايتديككز ثروته مغرور اولمقدە معقول بر شى دكلدر . اصل ايش بونلرك هر ايكيسندن‌ده استفادە ايدەبيلمككزدەدر . بوندن باشقه ، انسانلر مالك اولدقلرى ذكايى هر زمان كوسترمزلر . روحلرى اوقومق كتاب اوقومق كبى قولاى دكلدر . كوزلر مراجعت ايديله‌جك الك ايى امارەلردر .

« كوز باشقه ، لسان باشقه سويلر ايسه تجربەلى آدم كوزلره اينانير (٣) »

كرك اركك ، كرك قادين اولسون انسانلر يكديكريني بردن برە سومزلر . كنديسنى ايى طانيمديغكز بر آدم خيرخواهلغنه دائر سزه دائما تامينات ويرير ، اعطاى وعدە مسارعت ايدر ايسه بويله آدملرك مواعدينه على العميا ايناميكز . بونلردە صميميت بولونسه دخى دوشوندكلرندن فضله سوز سويلرلرى ياخود سزى قازانمقدە منفعتلرى واردر . دوستكز اولديغنى بيان ايدن هركسك سوزينه ايناميكز . بونكله برابر بر آدمك دشمن اولديغنه حكم ايتمكدە دخى عجله ايتمەمليسكز .

بز عقللى وذكى مخلوقلر اولمقلغمزله مفتخر اولويورز ؛ فقط انسانلرك حركاتنده عقلك رهبر اولديغنى فرض ايتمكدە زيادەسيله آلدانيليور . بز رابطەسزلق و غرابتله مشحونز وحركاتمزك اكثريسى اوهام واحتراصاتمزك نتايجيدر . بوجهتله عقللرندن زيادە حسياتنه مراجعت ايتمك صورتيله انسانلر

(٣) أمرسون .

اوزرینه دها قوتله اجرای تأثیر ایده‌بیلیرسکز . وبو نظریه برجماعت حقنده دها زیاده قابل تطبیقدر .

مباحثه دائما براز تهلکه‌لیدر؛ اکثریا سوء تفهم و برودت تولید ایدر. سزك ایچون صوك سوزی سویلیوب آرقداشکزی غائب ایتمك احتمالی واردرکه بو ، ایی برشی دکلدر. اکر مباحثه ایتمکه مجبور اولورسه‌کز ، مسئله‌نك اهمیتلی نقطه‌سی اونودلدیغی اثباته سعی ایده‌رك ، ممکن اولدیغی قدر مساعده‌کار طاورانیکز. پك آز کیمسه واردرکه برمباحثه‌ده مغلوب اولدیغی ایستسون. مغلوبیت حسی خوش برشی دکلدر . مغلوبیتدن صوکره نادراً قناعت حصوله کلیر . شونی‌ده سویلمك ایسترم که دلائل ایله اقناعه چالیشمقده فائده‌سزدر . دلائلکزی آچیقجه وممکن اولدیغی قدر مختصراً ایراد ایدیکز . بلکه خصمکزك اصرار وثباتنی صارصه‌بیلیرسکزکه بو ایچه برشیدر و مباحثه‌د حصولنی امید ایده‌بیله‌جککزده بوندن باشقه‌سی اوله‌مز .

سوز سویلمك بر صنعتدر . بونده اك زیاده موفق اولا مطلق تربیه کورمش فکرلر دکلدر. مع مافیه (لورد چسترفیلد ایله برابر « مصاحباتی ده‌قارت ونیوتون قدر لطیف اولمیا پیاده یوز باشیسی نادردر » دیمك‌ده طوغرو دکلدر . بن ا دیکله‌مك ایی سویلمکدن دها کوچ اولدیغی ادعا ایتمم ؛ فق نسبةً اهمیتی آز اولمقله برابر ایی دیکله‌مك‌ده اولدقجه کوچ شیدر . هر ایشتدیککز شيء تنقید ایتمیکز . حکمکزی تأخ

ایدیکز . سزه خطاب ایدن کیمسه‌نك حسیاتنی کشفه چالیشیکز. خیرخواه وصمیمی کورونورسه‌کز اکثریتله سزدن نصیحت ایستنیله‌جك . بو صورتله ، بر کدر ویا اندیشه‌سی اولان کیمسه‌لره یاردیم ایتمش واونلری تسلیت ایتمش اولدیغکزی حس ایتمکله ، محظوظ اوله‌جقسکز. اکر کنج ایسه‌کز شهرت قازانمغی ایستمیکز . سویله‌نیلان سوزلری ساکتانه دیکله‌ییکز ووقوعاتی اوزاقدن تماشا ایدیکز . محاربه‌یی ایی تعقیب ایدنلر اونی تماشا ایدنلردر . وکندیکز نه قدر کورونمزسه‌کز اوقدر ایی کوررسکز .

بعض کیمسه‌لره پك کوچ کلن دوشونمك وملاحظه ایتمك زحمتندن قاچدیغی ایچون سزه کندیکزه لایق کوردیککز دکری ویررلر . (برویه‌ر) ك دیدیکی کبی « هرکسك خلق نظرنده‌کی دکری کندینی کوسترمسی درجه‌سنده‌در . »

هرکسی کندیکزه دشمن ایتمیکز : قازانیلانك فنا شی بودر. « دلی‌یه دلیجه جواب ویرمیکز؛ چونکه اونك کبی یاپمش اولورسکز » درخاطر ایدیکز که « ملایم بر جواب حدتی تخفیف ایدر.» فقط متهورانه جواب‌ده استهزادن دها اییدر . اونده طقوز کشی استهزا ایدلمه‌دن ایسه کندیلرینه فنالق اسناد ایدلمسنی حتی کندیلرینك اضرار ایدلمسنی ترجیح ایدرلر . انسانلر استهزا اولنمقدن باشقه هرشیئی قولای اونودیرلر .

آلدانمق ایقاظ اولنمقدن دها خوشدر . بر آننه‌لی تجنن

ایدر، بو اثناده بوتون پیره‌ده‌کی کیملرك کندی مالی اولدیغنی ظن ایدر؛ (قریتون) طرفندن تداوی ایدیله‌رك کسب عافیت ایدنجه کیملرینی بو ذاتك چالدیغندن طولایی آجی آجی شکایت ایتمکه باشلار.

سزه حرمتده قصور ایلدیکنی یاخود قومدیه‌ده‌کی سیغروبك «بندن بحث اولوندیغنه امینم؛ چونکه قهقهه ایله کولونیور» دیدیکی کبی سزکله استهزا اولوندیغنی ظن ایتمکه مهیا اولمیکز. و اکر سزکله استهزا اولونورسه بوکا اصلاحدت ایتمیکز؛ ممکن ایسه باشقه‌لریله برابر کولیکز. بو یولده حرکتدن چوق شی قازانیرسکز. بحق سببیت ویردکاری آلایه اشتراك ایدنلری هرکس سوه‌ر؛ زیرا بو، نشئه‌لی وعقل سلیم صاحبی اولمق علامتیدر. تخطّغکزه اولا سز کولر ایسه‌کز باشقه‌لری آز کولرلر. فکرکزی بیانده جسور اولیکز. سزکله بعضاً استهزا ایدیله‌بیلیر؛ فقط بو سزه اصلا بر ضرر ایراث ایده‌مز. انسانك اولدیغی کبی کورونمسنده بر غرابت یوقدر. تخفلق کندنده اولمیان شیئی وارکبی کوسترمکده‌در. سربست اولیکز و بونکله برابر براز احتیاطکارلغی‌ده محافظه ایدیکز. کندیکزدن چوق بحث ایتمیکز. نه کندیکزدن طولایی، نه کندیکز ایچون، نه‌ده کندیکزك علیهنه سوز سویلمیکز. فقط باشقه‌لرینك ایستدکلری قدر کندیلرندن بحث ایتملرینی خوش کوریکز. اونلرك بو یولده حرکت ایتملری بوندن خوشلاندقلری ایچوندر.

و نه‌قدر ازلری دیکلرسه‌کز او قدر سزه محبت ایدرلر. وظیفه‌کز مجبور ایتمدکجه کیمسه‌نك حماقتی و حسیاتدن محرومیتنی یوزینه اوره‌جق درجه‌ده ایلری وارمیك؛ چونکه بالآخره بوندن شکایته حقلی اولور. بو خصوصده‌کی محاکمه‌کز یاکلش اولمق احتمالی زیاده‌در. او حالده کندیلری حقنده بسلدیککز فکره عین فکرله و حقلی اوله‌رق مقابله‌ده بولونورلر.

«بورك» بوتون ملت حقنده اتهامده بولونمق کندیسی ایچون غیرممکن اولدیغنی برکون سویله‌یور ایدی. فی‌الحقیقه بوتون برصنف ویا برمسلکه هجوم ایتمکدن دها حقسز و دها احمقجه برشی اوله‌مز. اشخاص بعضاً اونودیرلر یاخود عفو ایدرلر؛ جمعیتلر ایسه بویله دکلدر. بوندن باشقه اشخاص بر حقسزلغی، تحقیردن دها قولای، عفو ایدرلر.

استهزادن دها اضطراب آور بر یاره اوله‌مز. سز انسانلری علیهکزه چویرمك و اونلرایله استهزا ایتمکله اصلا مقصدیکزه واصل اوله‌مزسکز (کوته)، (أقرمان) ایله وقوع بولان بر محاوره‌سنده انکلیزلری شو یولده مدح ایدییوردی: «انکلیزلرك بر جمعیتده‌کی حضور و حرکتلری او درجه امنیتکارانه و او درجه کبارانه‌درکه هر یره صاحب و بوتون دنیا کندیلرینه عائد ظن اولونور. — (أقرمان) جواب ویردی — «وه‌یمارك بو کنج انکلیزلری کنج آلمانلردن دها ذکی، دها کبار، دها تربیه‌لی و دها زیاده شایان حرمت اولدیغنی تصدیق ایتمم»

(کوته) تکرار دیدی‌که ــ «عزیز دوستم ، موضوع بحث بو دکلدر. بونك نسله ویا ثروته‌ده مناسبتی یوقدر . انکلیزلری تمیزایدن اوصاف، اولدقلری کبی طورمق خصوصنده‌کی غیرتلریدر. اونلرده اکسیك برشی یوقدر. تام مخلوقلردر. امنیت قلب ایله سویلیورم : واقعا بعضاً ده تام بدلادرلر؛ فقط بوده برشیدر . وکندینه کوره اهمیتی واردر .

کافهٔ معاملات وتشبثاتکزده صبرلی اولیکز . سزدن طلب ایتدیکنی استیفا ایتمکدن زیاده سویلدیکی سوزی دیکله‌مکزی ایستیان نیجه آدملر یورغونلقله محاربه‌یی براقان چوق خصملر بولونور. خصوصیله اصلاحدت ایتمیکز و هرصورتله کندیکزه حاکم اولمغی وسکوت ایتمکی بیلیکز. «حدتکی یه‌ك واونی ترك ایت . تهور برفنالق حصوله کتیرمك ایچون سنی تحریك ایتمسون . زیرا ملایم برجواب حدتی تخفیف، سرت سوز ایسه تحریك ایدر (۱) »

فضله کوروله‌جککز یره اوطورمیکز. بوندن بشقه یر یوق دکل آ؟ برنجی زاق برسینکه دیمش‌دی‌که . «بن اوچ قراللغه صاحب بر آدمم کوزمدن باشقه یر بوله‌مادکمی ؟ . »

بعض آدملر لزومی اولمیان شیلری سویلمکله مشغول اولورلر ودائما برطاقم شیلری ایما وکنایه ایدرلرکه اوشیلر بزده خاطرات الیمه اویاندیرر واختلاف افکار تولید ایدر .

(۱) ضرب مثال

انسانلری طانیمق قدر مهم برفن اوله‌مز . یالکز بعض آدملره اعتماد و برطاقملرینه عدم اعتماد لزومنی دکل ؛ نه‌درجه‌یه قدر وهانکی مناسبت تحتنده اعتماد ایدیله بیله‌جکنی تدبیرله تقرر ایتدیرمه‌نك اهمیت کامله‌سی واردر. بوده قولای برشی دکلدر؛ خصوصیله انسان رفیقلرینی ایش نقطهٔ نظرندن طرفین آره‌سنده توافق اوله‌جق برطرزده انتخاب ایتمکی بیلملیدر .

« امنیت ایتمدیکز کیمسه‌یی استخدام ایتمیکز . استخدام ایتدیککزه‌ده اعتماد ایلیکز (۱) .

انسانلره اعتماد ایتمك اکثریا اعتماد ایتمامکدن دها معقول اولور، فقط بو اعتماد براعتماد تام اولملی وعلی العمیا اولماملیدر .

دائما کتوم اولیکز سکوت ایتمکی بیلیکز . اکر کندیکز کوزه ایسه‌کز بشقه‌لرینك‌ده کوزه‌لکنه متعجب اولمامکز اقتضا ایدر . « عقللی آدمك آغزی قلبنده ؛ احمقك قلبی ایسه آغزنده‌در ، زیرا بیلدیکی ودوشندیکی دائما اعلان ایدر (۲)

فکرکزی قوللانکز. ودائما عقلکزه مراجعت ایدیکز . عقل لایخطی اوله‌مز ؛ فقط سزی چوق خطالردن محافظه ایدر. دینمشدرکه : سوز کموش، سکوت التوندر .

چوق کیمسه فکرینك وسعتندن زیاده کوه‌زلکی سود. یکندن طولایی چوق لاقیردی سویلر . سوز لساندن زیاده

(۱) قونفوجیوس

(۲) ضرب مثل

فکر ایچون برادمان اولملیدر . کوزلك ، چوق سویلکی سومك موفقیت نقطهٔ نظرندن ده مضردر . « انسانلر نطقلرینك حرارتیله ایستمدکاری شیلری سویلکه مجبور اولورلر . و سوزده کی بو سرعت وامساکسزلك برچوق فنالق و جان صقنتیلرینه سبب اولور . (١) »

(بروییر) دیورکه « ایی سویلك ایچون براز فکره ، سکوت ایچون براز محاکمه یه مالك اولمامق بربیوك فلاکتدر . »

برمجلسده حماقتدنمی یوقسه سوز بولامامقدنمی سکوت ایتدیکی حقنده واقع اولان سؤاله (دمارات) ك « احمق سکوت ایتمکی بیلمز » دیه جواب ویردیکنی (پلوتارك) حکایه ایدر . حضرت (سلیمان) دیورکه « نطقنده بلا تأمل حرکت ایدن کیمسه یی کورور ایسه ك بیلملیسك که براحمقده امید واردر اما بوندن برشی امید ایدیله مز » .

انسانلره قارشی کندی تفوقکزی اثباته چالیشمیکز . کندیسنی کوچك کورمك قدر هیچ برشی انسانلرك جانی صیقماز .

بیاناتکز پك قطعی اولمسون اطمئنانکزه رغماً الدانمکز محتملدر ؛ حافظه بزه غایت غریب دسیسه لر یاپار وقولاقلریمز ، کوزلریمز اکثریا آلدانیر . غایت قیمتلی عد ایتدیکمز اعتقادات اکثریا متین براساسه مبتنی دکلدر . بوندن باشقه اکر

(١) بوتلر ؛ موعظه

سز حقلی اولسه کزده فکرکزی اعلان ایتمامکله برشی غائب ایتمزسکز . حرکات ومعاملاتکزده دخی زیاده سیله امنیتکار اولمه یکز . هیچ براستفاده یی ترك ایتمیکز .

بکلمکی بیلن آدمه هرشی وقتنده کلیر : وقتاکه فرصت ظهور ایدر ؛ اونی درت الله یاقالایکز . « مقتدر اولدیغی زمان ایستمیان آدم ایستدیکی زمان مقتدر اوله مز . »

قاچیریلان فرصت اله کچمز .

انسانلرك ایشلرنده برمدوجذر واردر . اوندن استفاده ایدیکز مد سزی سعادته ایصال ایدر ؛ واکر کیرو قالیر ایسه کز سیاحت حیاتیه کز آچقلرده وبدبختلقده کچر . ایشته بومد جزر اوزرنده بوکون یوزمکده یز . یا موافق زماننده بونك جریانندن استفاده ایتمك یاخود هرشیئی غائب ایتمکی کوزه الدیرمق ایجاب ایدییور (١) .

تدبیرلی اولیکز ؛ فقط بونی افراطه واردیرمیکز . الدانمقدن قورقمیکز . « اصلا الدانمق ایستمیان هیچ برشیئه تشبث ایده مز . »

تلبسکزه دائما اهتمام ایدیکز . مادامکه کینمکه مجبورز ایی کینمك زحمتنه قاتلانملی ؛ شوقدر وارکه چوق آرامامالی . البسه ایچون نه چوق زمان نه ده پاره صرف ایتمیکز . فقط اثوابکز طیانقلی اولسون .

(١) شکسپیر

تووالته ویریلان اهمیتك فضله‌لغنی هرکسه آکلاتمق براز زوردر . بعض انسانلر بوکا نظراً حکم ایدرلر و اکثریا ظواهردن باشقه محکلری یوقدر. بوندن باشقه سز شخصکزی دقت واهتمامدن محروم بولوندیریر ایسه‌کز ، اکثریا یاکلش اولمق ایله برابر ، سائر ایشلری‌ده بویله ترك ایتدیککزه حقلی اوله‌رق حکم ایدنلر بولونور .

بر جمعیتده بولوندیغکز زمان حرکاتی خوشکزه کیدن کیمسه‌لری تدقیق ایدیکز . زیرا « اطوار حسنه هویتی اخبار ایدن آچیق مکتوبلردر . » « اوضاع واطوار هرکس ایچون بعض شیلر، بعض کیمسه‌لر ایچونده پك چوق شی افاده ایدر» ذکر ومعلومات هر وقت کوکللری قازانه‌مز فقط بر دفعه‌ده قازاندیمی اونلری کندینه باغلار. وضع وطوریکز ، قیافتکزله اولا انظاری جلب ایدیکز ؛ متعاقباً قلبلریمزده مجلوب اوله‌جقدر . (١) » « هرکس کورور وایشیده‌بیلیر ؛ قوهٔ محاکمه‌یه ایسه آز آدم مالکدر »

دنیا بر تیاترودر ؛ هپمزك اوراده بر وظیفه‌سی وار . هرکسجه معلومدرکه بر اویونك موفقیتی آقتورینك مهارتنه باغلیدر .

غراسلرك (جمال آلهه‌لری) حیات ایچون فائده‌لری صنایع نفیسه آلهه‌لرندن دها آز دکلدر. هپمز بیلیرز : «بریسی

(١) لورد چسترفیلد

کیمسه‌یه ضرر ایراث ایتمکسزین تارلادن آتی چالدیغی حالده بردیکری چیتك آرقه‌سندن بیله باقه‌ماز (١) » بونك سببی اولکینك بونی آلمه‌نك اك موافق یولنی بیلمسی ، دیکرینك حرکاتی هرکسك خوشنه کیتمامسیدر . (هوراس) دیبورکه : کنجلك وبلاغت آلهه‌سی اولان « مه‌رکور» غراسلرك معاونتی اولمقسزین برایش کوره‌مز .

(١) انکلیز ضرب مثلی .

اوچنجی فصل

پاره

احوال عالمدن خبردار یاشلی بر «قوایکر (۱)» دیمور ایدی که: «سنی فقیر ویا زنکین ایدن قازاندیغك دکل صرف ایتدیککدر»

زنکین اولمغی ایستمزدن اول تصرف ایتمك وقطعیتله معلوم اولمیان بر مستقبل ایچون تدارکاتده بولنمق لازم ومشروعدر. «فقر قپودن کیرنجه محبت پنجره‌دن چیقار» دیین ضرب مثل پك خزن آوردر. انسان زوجه‌سنی، چوجقلرینی غدادن، البسه‌دن، بر طبیبك مداواتندن محروم کورور و استراحتلرینی، هوای صافدن استفاده‌لرینی تأمین ایده‌مزکن حسن اداره سایه‌سنده ومشروع اولسه دخی بعض اذواقك فدا ایدلمسیله بونلرك تخفیف اضطرابی ممکن اولدیغنی درخاطر ایتمك نه‌قدر مؤلمدر. پاره بریکدیرمك ایچون تصرف ایتمك سفیلانه بر ایشدر؛ فقط کندی استقلالنی محافظه ایچون تصرف طوغرو ومردانه بر حرکتدر.

بر مصرف دفتریکز بولنملی وبونی ایی طوتملیسکز. الك کوچك بر مصرفی ده دفتره قید ایتمکز لازمدر دیمم؛ فقط پاره‌کزی

(۱) (قوایکر) اون یدنجی عصرده تأسیس اولونوب باشلیجه انکلتره و امریقاده انتشار ایدن مذهبك اعضاسندن بری.

نره‌یه صرف ایتدیککزه و صاتون آلدیغکز اشیانك قاچه مال اولدیغنه هرکون واقف اولیکز. جیبنده‌کی پاره‌یی، صاتون آلدیغی اشیانك فیئاتنی بیلن آدم اسراف ایتمز وسائط معیشتنی تبذیر ایدنلر بونی کوزی قاپالی یاپارلر. هیچ کیمسه کوزی اوکنده‌کی خرابی‌یی کوره‌میه‌جك درجه دلی اوله‌مز.

مصرفکز ایرادیکزی اصلا کچمسون. نه‌قدر آز اولور ایسه اولسون هرسنه بر طرفه براز پاره قویملیکز. وخصوصیله بورج یاپمیکز. دیکنس بر اثرنده بزه دیبورکه: «بشیوز فرانق ایرادیکز وار، بونك درت یوز طقسان طقوزینی صرف ایدیورسکز؛ نتیجه نه اولیور: سعادت. بشیوز فرانق ایرادیکز وار؛ بشیوز بر فرانق صرف ایدرسه‌کز نتیجه سفالتدر.» بونکله برابر آره‌ده ایکی فرانق قدر بر فرقدن باشقه برشی یوق. اضحوکه پرداز بر آدمك آغزینه دوشمك ایچون بو ایکی رقم آز مناسب دکلدر.

بورج حقیقی بر اسارتدر دینلیر ایسه مبالغه ایدلمامش اولور. «بورج ایده‌رك کیدن الله کیدر.»

واسع بر تجربه صاحبی اولان (هوراس غره‌ئله‌ی) شویله سویلمکده حقلیدر: «آچلق، صوئوق، بعض وعداوت تحملفرسا برطرزده چالیشمق، تحقیر، شبهه، بغیر حق تکدیر بونلر کدرویره‌جك شیلردر، فقط بورجلی اولمق هپسندن دها فنادر.» اصلا بورج ایتمیکز. جیبکزده اللی پاره‌کز وار ایسه اونکله بر اوولجك مصر آلیکز وآتشده قاوورب ییکز فقط هرکیمه

اولورسه اولسون بردولار بيله بورج ايتميكز .

(غوبده‌ن) ديوركه : « عالم ايكي‌يه منقسمدر ؛ برى تصرف ايدنلر ، ديكرى صرف ايدنلر . بتون أولر ، دكرمنلر كوپريلر ، كميلر ، مدنيتى وسعادت بشريه‌يى حصوله كتيرن آثار جسيمه تصرف ايدنلر طرفندن ياپيلمشدر . موجودلرينى هبا ايدنلر ايسه بونلرك اسيرى اولمشلردر . الوهيت وطبيعت بونك دائما بويله اولمسنى ايستيور . دور انديش اولمامق مبالاتسزلق وعطالتله موفقيتك ممكن اولديغنى برقسم انسانلره سويلر ايسه‌م بن شارلاتانلرك صوكنجيسى اولمش اولورم »

(پلوتارك) ديوركه : « ئه‌فس‌ده‌كى آرته‌ميس معبدى داينلرى طرفندن تعقيب ايديلان مديونلرك كافه‌سى ايچون برالتجاگاه ، برحرمدر وفقط تصرف ملجأى قناعتكارروحلر ايچون هريرده آچيقدر اوراده شرف ، مسرت وبر چوق منافعدن مستفيد اولمق سربستيسنى الده ايدرلر » اوحالده امور ومعاملات مستثنا اولمق اوزره بورجى نه اليكز نه‌ده ويريكز زيرا نه پاره‌كزى ، نه‌ده اونى ويرديككز آدمك تشكرينى الده ايده‌مزسكز ؛ مديونكز دائما بونلرى سزدن بكليه‌جكدر . برمعاونت اولمق اوزره وارداتكز نسبتنده برپاره ويره‌بيليرسكز فقط بونك اعاده اولونه‌جغنى اميد ايتميكز .

پاره اليكزه پك آغير كچيور ايسه اصلا مأيوس اولميكز . غايت اوزون كيجه‌لرى تعقيب ايدن كوندوزدر . واكر ثروت

تصادفاً سزه چهرۀ بسيمانه‌سنى كوسترر ايسه مسرف اولميكز وتخطر ايديكزكه ثروتلر الى آخره دوام ايتمز . بدايت موفقيتله سرمست اوله‌رق چوق آدم محو اولمشدر .

صاحب ثروت اولمق ايچون زياده عجله ايتميكز وپاره انديشه‌سيله كنديكزى اوزميكز . بعض كيمسه‌لره بيوك ثروتلر نصيب اولمش ايسه‌ده هركسك حياتنى قازانمسى براز حسن اداره وتصرف سايه‌سنده‌در . اكثريا فنا بر يولده قازانيلمش ثروتلردن بحث اولنور نقط طوغرو سويلمك لازم كلير ايسه فقر دخى اكثريا ناموسزلق نتيجه‌سيدر . حقيقى فقرا هيچ برشيئه مالك اولميانلر دكل پك چوق شيئه محتاج اولانلردر .

(سيرجميس پاژه‌ت (١)) فائده بخش قونفه‌رانسلرندن برنده كندى طلبه‌سى حقنده بعض استاتستيقلر ويريور : اخلاقنى تدقيق ايتديكى بيك طلبه‌دن ايكى يوزى مسلك طباتى ترك ايديور ، ميراثه قونيور ، ياخود كنج ياشده وفات ايديور . سكز يوز كشيدن التى يوزى شرفلى موفقيتلره ، بعضيلرى ايسه غايت بويوك موفقيتلره مظهر اوليورلر . اللى التيسى تماميله موفقيتسزلك كوستريورلر . اون بشى امتحانلرى كچيره‌ميورلر ، اونى سفاهت وهوا وهوسه تبعيله محو اوليور . بوطلبه‌نك مجموعندن يالكز يكرمى بشينك عدم موفقيتنه كندى عزم واراده‌لرينه تعلق ايتميان شيلر سبب اولمشدر . امين اوليكزكه هانكى

(١) مشهور انكليز طبيبى .

مسلكده اولور ايسه اولسون ، اكر سز خدمت ايتمك ايستر ايسه‌كز ، استخدام اولونورسكز . حياته جداً لازم اولان شيلرله مشغول اولمق بصيرتنى كوسترن پك آز آدم واردر . طبيعت آز برشى ايستر وبزه چوق شى ويرر . فضله‌سى دائما بهاليدر . (فرانقلن) ك برسفاهت‌ايكى چوجوغى بويوته‌جك پاره‌يه مال اولور » ديمكده حقى واردر .

ماملككزك هپسنى برطوربه ايچنه قويميكز .

نه‌قدر كوزى آچيق اولسه‌كز ونه‌قدر ايشكزى بيلسه‌كز حسابكزى شاشيرمق احتمالى واردر . غايت معلوماتلى تجار وبانكرلر اكثريا آلدانيرلر .

بزه ايكى، ايكى دها درت ايتديكى اوكرتيلير. ايكى ايله ايكى يكرمى ايكى‌ده ايدر .

صبره ادمان ايديكز وايجابنده صيقلمغى اوكره‌نكز .

بازه‌ت (١) ديوركه چوق آدم حجره‌ٔ مساعيسنده كمال سكون ايله مشغول اولمغه مقتدر اوله‌مديغندن طولايى معاملاتنده غائب ايديور .

هركس ايستر ايسته‌مز ضرورى اوله‌رق ايش آدميدر . هپمزك وظائفمز ، اداره اولنه‌جق اويمز تنظيم

(١) انكليز اقتصاديونندن

اولنه‌جق مصارفمز وار: وكوچك ايشلر بعض كره بويوكلرى قدر قاريشيقدر .

ايشلرده موفقيت ، شايان تبريك اولمق اوزره ، ذكادن زياده‌دوشونشدن، حسن‌تطبيقدن وانتظامدن ايلرو كلير. اسكى برضرب‌مثل«دكانكزه كفايت‌ايديكز اوده سزه كافى‌كلير» ديور. (قسه‌نوفون) بركوزل آت كوره‌رك بونى نه‌ايله سميرتمك ممكن اوله‌جغنى اك ماهر سايسلره سؤال ايدن برعجم شاهنه « افنديسنك كوزى » ايله جوابى ويرلديكنى سويله‌يور .

ايشلرده عملى اعتيادات حسنه اكتسابى فوق‌العاده مهمدر غايت صميمى دوستلردن برى مقدما بكا ديمش ايديكه : ذكرلى واخلاق عاليه صاحبى كيمسه‌لرك عدم موفقيته دوچار اولدقلرى احوالى خاطرمدن‌كچيره‌رك بونلرك موفقيتسزلكلرينى بطائتلرنده، انتظامه عدم رعايتلرنده وسعيلرينى كمال صميميتله ديكرلرينك مساعيسنه تشريكه غير مقتدر اولملرنده خلاصه عنادلرنده ، افكار عمليه‌يه مالك اولملرنده بوليورم .

كوچك ، بيوك هرايشده انتظام واصول لازمدر . هرشى يرلى يرنده اولمق ؛ اك طوغرى قاعده بودر . هرشىٔ اهتمام ايله ترتيب ايديكز زمان غائب ايتمامك ايچون چاره‌بودر. (قسه‌نوفون) ديوركه : « آربه ، بغداى وسبزه‌يى قارمه قاريشيق ديكوب صكره جانى بوره‌ك ، ايتمك ياخود بريك ايستديكى زمان، بونلرى آيرمغه مجبور اولان برچفتجى تصور ايديورم

عدم انتظام حقنده بو آمك حركتي بنده طوغرو بر فكر حصوله
كتيريور. » بوندن صوكره مثال اوله‌رق بر كمينك حالني شويله حكايه
ايدر : « اكر جناب حق دكزده بر فورطنه كوندريرايسه آرتق
نه لازم كلديكني ياخود كمينك تجهيزاتي اكسيك اولديغني دوشونمه‌نك
صيره‌سي دكلدر . جناب حق تنبللري اخافه وتجزيه
ايده‌جكدر . و اكر اساساً قباحتلي اولميان كيمسه‌لري محو ايتمامكي
لطف ايلرايسه بوندن ممنون اولملي . و اكر لازم كلان هيچ
برشيئي متروك براقميانلري محافظه وتخليص ايدرسه جناب حقه
قارشو اك بيوك تشكراتي ايفا ايتمليدر . »

ارسطودن قارلايله كلنجه‌يه‌قدر بر چوق حكما تجارت
و معاملات ايله مشغول اولان كيمسه‌لري و بو ايشلرك كنديسني
عادي وخسيس كورمشلردر. افلاطون (جمهوريت) نام اثرنده
اصناف ايچون حقوق مدنيه طانيمور. تجارت؛ بو حقير ايش،
اوني ممنونيتله درعهده ايدن ، اجانبه ترك ايدلمش ايدي.
فقط مادامكه تجارت هرزمان برچوق آدملر ايچون امور
ضروريه‌دندر؛ بونك طبايع اوزرنده برتأثير مشئومي بولونمسي
و معلومات عاليه ايله غيرقابل تأليف اولمسي صوك درجه‌ده
تأسفه شاياندر. واقعا ايش ايچنده بوكلمش اولان آدملرك باشقه
شيلر ايله مشغوليته وقتلري يوقدر. فقط يالكز فن ايله ادبياتي
نظر دقته آله‌رق بونلرك ايش حياتيله تأليفي ممكن اولديغني
كوسترمك ايچون شو اسملري ذكر ايتمك كافيدر ؛ علم هيئت

علماسندن و صنعتكار (ناسميث) ؛ بانكر ومورخ (غروت) ؛
كاغد فابريقه‌توري ، آثارعتيقه جمعيتي رئيسي و جمعيت قراليه
وزنه‌داري (سير ژ. ئه‌وانس)؛ تاجر و اوقسفورد طبقات‌الارض
معلمي (پرسويچ)؛ بانكر وشاعر (روژه‌س) و(پره‌يد). مساعده
ايديليرايسه بوليستيه‌يه بانكر ورياضي اولوب برچوق سنه‌لر جمعيت
قراليه‌نك وزنه‌دارلغني و رياست وكالتني ايفا ايدن پدرمي‌ده
علاوه ايده‌جكم .

(قارلايل) استفاده‌لي پياسه‌لردن صاتون آلوب بهالي‌لرنده
صاتمق مسلكنه قارشي شدتله پروتستو ايديور .

زياده ايضاحات ويرمكسزين آرزو ايديوركه، مثلا پاموق
وشبه‌سز سائر اشيا ايچون بر اصغري آليم صاتيم فيئاتي تعيين
ايديلسون .

اوكا نظراً بزم قوللانمه‌مز لازم كلان لسان شويله اوله‌جق:
« فضله صاتمق ايچون ديكر ملتلركندن دها اوجوز پاموق
اعمال ايتمك ايستميورز ؛ اونلردن دها اوجوز صاتمقدن
واز كچه‌جكز ؛ عين فيئاتله صاتمغه موافقت ايده‌جكز. » غيرقابل
تطبيق وغريب بر فكر . اكر بز آز پاموق صاتارايسه‌ك آزغدا
صاتون آليرز . «قارلايل» بر محصولك فيئاتي نه‌قدر اوجوز
اولورايسه اوقدر زياده صاتيله‌جغني قبول ايديور: شوصورتله كه
كندي قاعده‌سي تطبيق ايدلمش اولسه، برطاقم آدملر بولنه‌جق كه
النسبه‌يه محتاج اولدقلري حالده اوني يوكسك فيئاتله صاتون آلمق

ایچون پاره‌یه مالك اولمیه‌جقلر . اوجوز فیئاتله ممنونیتمزك حصولنی تأمینه موفق اولورز ؛ فقط بونی قبولدن بزی منع ایدن، برقسممزی البسه‌دن دیگرینی غدادن بعض مرتبه محروم ایتمکدر. تجارتك روحی اوجوز فیئاتله اعمال ایدیلان اشیایی قولای شرائط داخلنده اعمال اولنه‌میانلرله مبادله‌در . ممکن اولدیغی قدر اوجوز صاتون آلوب امکان دائره‌سنده پهالی صاتمق تجارتك یالکز غیرقابل اجتناب دکل ؛ بلکه هرکس ایچون غایت استفاده بخش برقاعده‌سیدر . زیرا اك زیاده صاتمغه احتیاجی اولانلردن آلینیر ، آلمغه محتاج اولانلره صاتیلیر. دیگر صورتله حرکت «ایرماغه برطرفدن صوطاشیمق» ضرب مثلنی انسانه اخطار ایدر .

غایت مشهور ، بختیار و عالی آدملردن بعضلری فقر و ضرورت ایچنده یاشادیلر . (ووردس ووردس) همشیره‌سیله برابر سنه‌لرجه هفته‌ده اوتوز یدی فرانق ایله یاشادی وبو ، حیاتنك اك بختیارانه کچن ادواری ایدی .

زنگینلك بختیارلغنه مالك اولمز ایسه‌کزده بر آز معاشکز، کوچوك بر اویکز اوله‌بیلیر ؛ برقاچ سویملی سیمایه ، سزه کفایت ایده‌جك برعالمه مالك اوله‌بیلیرسکز .

پاره‌نك قوتی حقنده‌کی مفرط اعتقاد قدر انتشار ایتمش برخطا یوقدر.

غدا بحثنده «اگر زنگین ، حال صحتده یاشامق ایسترایسه

بر فقیرگبی یاشامسی لازمدر (١)» ساده واپی حاضرلانمش براوکله طعامی غایت کبارانه ضیافت یرینه کچر. غایتله صحی و لذیذ برغدا، موسمنده اولورسه، آز مال اولور؛ موسمسز ایسه لذتی یوقدر. تازه بریموورطه حقیقی برضیافتدر .

کتابلری دوشونورایسه‌ك: اوقومق آرزو ایدیلان هرکتابی صاتون آله‌مامق ایچون پك فقیر اولمق لازمدر. الك ایی کتابلر؛ کتاب مقدس ، شکسپیر ، میلتون ؛ بوکون جزئی برفیئاتله الده ایدیله‌بیلور .

پاره بزه صحت ، ذکا ، احباب ، ایلك یاخود عائله خلقنك حسن آمیزشنی ویره‌بیلیرمی ؟

قونفوچیوس دیورکه؛ چه‌دوقی غایت زنکین ایدی . فقط اونی کیمسه سومز ایدی . «یه‌یکه» آچلقدن اولدی . فقط بوکون بیله ملت اونك ایچون آغلایور .

(باقون) دیورکه ؛ «بویوك ثروتلره مالك اولان آدملر کندی نفسلرینی دوشونمزلر : کندیلرینی استیلا ایدن امور ومعاملات آره‌سنده کرك جسماً و کرك روحاً صحتلریله مشغول اولمق ایچون وقتلری یوقدر .»

آلتوندن دخی معمول اولسه زنجیرلرك هپسی آغیردر .

شبهه‌سز پاره راحتسزلغك بویوك برسببیدر. فقر وضرورت کبی بوده چوق اندیشه تولید ایدر . اکثریا زنکینلر ثروتلرینك

(١) سیر تامپل

صاحبی اولمقدن زیاده اسیری درلر .

نه‌قدر زنکین واردرکه آلتونلری فساد اخلاقنی موجب اولمشدر. زنکینلر بعضاً سرایلرنده ، فقیرلرك کلبه‌لرنده‌کندن زیاده ، کدر طویارلر. ثروتده سعادتی بوله‌بیلان یالکز عقلادر. کسب ثروت ایچون عجله ایدن کیمسه دائما فقیردر . (روسکین دیورکه؛ بر سرایده اقامت ایدوب هیچ برشیئه غبطه‌ احتیاجنی حس ایتمامکدن ایسه علی العاده بر أوده یاشایوب سرایلرك پارلاق تزییناتنه نظر تحسرله باقمقده البته دها زیاده مسعودیت واردر.

انسان ثروتندن مستفید اولمق ایچون پاره‌یی چوق دوشونمامك ایجاب ایدر . سعدی دیورکه : « کافی مقدارده مالك اولدیغکز شی سزی حامل اولور فقط بر چوق ثروته صاحب اولور ایسه‌کز سزك اونی یوکلنمکز لازم کلیر . » (باقون) ك قولنجه دخی « امل ایده‌جك پك آز وقورقاجق پك چوق شیئه مالکیت قدر سفالت اوله‌مز »

سن زنکین اولسه‌ك‌ده فقیرسك زیرا یوکلندیکی آلتون حموله‌سی آلتنده ازیلان مرکب کبی بو آغیر حموله‌ٔ ثروتی نقل ایده‌جکسك . یوکنی کیم ایندیره‌جك ؟ » (۱)

زنکینلك بخلی انتاج ایدر. بزه مکتبده شویله سویله‌نیور ایدی : Cresit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit

(۱) شکسپیر

(سه‌نه‌ك) دیورکه :

« فقیر برچوق شیلردن محرومدر ؛ بخیل ایسه هرشیدن . »

(عطریاته و اکلنجه‌یه مصرف ایدلمك لازم کلسه مرحمتلی آدملر دها چوق اولور ایدی) کلامی عاقلانه بر سوزدر .

باقون دیرکه : « کمال حرارتله ثروتی دائما تحری ایتمك دها ایی شیلرله اشتغال ایتمکه مقتدر کیمسه‌لرك زمانی اضاعه ایدر . زیرا ثروتك ذکری حیاته بر شی علاوه ایتمسیله‌در . وتحریٔ ثروتدن عبارت قالان حیاتك هیچ برذکری یوقدر.»

مشهور سوزدر : فقر شاعرك نشانلیسیدر . دینیر ؛ و « سمای خیالاتده پرواز ایدن کیمسه قاطیرله سپتلرندن واز کچه‌بیلیر (۱) »

پاره‌دن بحث ایدرکن قوللاندیغمز تعبیرات پك معنیداردر: مثلا بر آدم حقنده ؛ (فلانجه ثروت صاحبی اولدی ؛ التونه غرق اولدی ، التون اوزرنده یووارلانیور) دیرز ، فقط (التونلرندن مستفید اولییور) دیه اصلا سویله‌میز. فی الحقیقه اکتساب ثروت ایدنلر اوندن بالذات استفاده ایده‌میورلر . « بر چوق مال جمع ایدییورلر ، فقط کیم بیلیر کیمك النه کچه‌جك ؟ » (قه‌نه‌فون) ك مسامره‌سنده (شارمیده‌س) فقرك زنکینلکه مرجح اولدیغنی اعتقاد ایدیور ودیورکه ؛ زیرا « قورقو ایچنده یاشامقدن ایسه امنیتله یاشامق ، اسیر

(۱) أمرسون

اولمەدن ایسه حر برانسان اولمق ، ستایشه مجبور اولمەدن ایسه اوکا نائل اولمق ، شبهەلره معروض برآدم اولمەدن ایسه وطنك اعتمادینـه مظهر اولمق دها دکرلی اولدیغی هرکسجه معروف بر حقیقت دکلمیدر ؟ ایمدی بو شهرده بن زنکین اولدیغم زمان برخیرسز اویمه کیروب پارەلریمی چالمەسندن وحتی شخصمه بر فنالق یاپمەسندن قورقیوردم ، شمدی ایسه بویلی بوینجه یاتوب راحت اویویورم . حر بر آدم اولمق صفتیله سـیاحت ایتمك یاخود بوراده قالمق حقنه مالك بر آدمم . زنکین اولدیغم زمانلر سـوقراطه مناسبتم اولدیغنـدن طولایی بکا قارشی حقسزلق ایدیلیوردی شیمدی ایسه فقیرم ؛ کیمسه بندن شبهه ایتمیور . بر چوق ثروته مالك اولدیغم صیرەلرده بدبخت ایدم ؛ زیرا اموالمك حکومت طرفندن غصب ایدلدیکنی کوریەیوردم . شیمدی ایسه هیـچ برشی غائب ایتمیورم ، زیرا هیـچ بر شیئه مالك دکلم و دائما بعض شیلر قازانمق امیدندەیم . »

(شارمیدەس) ك سوزلرنده پك چوق حقایق وار ؛ فقط سـوزلرینك کافەسیده حقیقت دکلدر . فضـله اولەرق (شارمیدەس) بونی سویلر ایکن موسیقی صدالرینك نشـئەلر ایثار ایتدیکی مکمل برضیافتدن چیقیوردی .

حسن استعمال اولوندیغی تقـدیرده پاره چوق ایلکلر یاپابیلیر. آلتون قوتدر . برذکی فرانسز دیور ایدیکه ؛ پاره قراللرك قرالیدر . پاره مالك اولمق ایستدیکمز شیلری قازانمق

وسائطنی بزه ویریر . اکر صاف هوا ، برکوزل أو ، کتابلر ، موسیقی بونلر برطاقم ایی شیلر ایسه پاره بونلری بزه صاتون آلەبیلیر ؛ اکر اکلنجه آرزو اولونورشی ایسه پاره بونی الده ایتمکه بزی اقتدار ایدر ؛ دنیایی کورمك سویملی برشی ایسـه پاره بزم ایچون سیاحت وسائطنی استکمال ایدر ؛ دوستلریمزه معاونت ایدەبیلمك ، باشـقەلرینك فلاکتلرینی تسلیه ایتمك بر امتیاز ایسـه پاره ممنونیت بخش اولان بو بویوك ایشـه بزی موفق ایدر . (سویفت) ك قولنجه « اوکا مالك اولیکز ؛ بونکله برابر اوکا فکرکزی ویریکز ، قلبکزی دکل . »

بخیل او کیمسەدرکه پارەیی پاره اولدیغی ایچون سـوەر وتصرفی بر درجەیه واردیررکه کندی عادتا آلتون طوپلامغه مخصوص عادی بر ماکینه حالنه کیرەر . حیـاتدن اوکرەنەمز لازم کلان درسلرك بریده بایاغی وحقیر اندیشـەلره قارشو کندیمزی مدافعـه ایتمکدر پارەیه محبت ایسه بو اندیشەلرك اك بایاغیسیدر .

اصل مسئله ، ثروتی حسن استعمال ایدەبیلمکدر. « پارەسنی صرف ایدن کیمسه بریاندن اونی آرتیریر . اونی لازم کلدیکندن فضله حبس ایدن ایچون ایسه قیتلق واردر (١) »

(ادوارد قورتنای ، قونت دو دەوونشیر) ك مشـهور کتابهٔ سنك مزارنده شویله یازلمشدر :

---

(١) ضرب مثل .

هر نه ويردى ايسه‌ك اوكا مالكز
صرف ايتدكلريمزى ينه الده ايتدك
براقدقلريمزى ايسه غائب ايلدك

عين فكرك تعبير ديكرله افادسى ايسه شويله اولمق لازم كلير:

جمع ايتديكمى غائب ايلدم
صرف ايتديكمى قازاندم
ويردكاريمه ايسه دائما مالكم

لطفكار اوليكز ؛ فقط افراط ايله دكل . « هيچ برشيئه مالك اولميان زنكين اولور . بر چوق ثروته مالك اولان ايسه فقير . فقرايه آجييان كيمسه جناب حقه اعاره ايتمش ديمكدر ؛ ياپديغى ايلك كنديسنه اعاده اولونه‌جقدر . (١) »

حضرت عيسانك كنج زنكينه ويرديكى نصيحت يالكز اكا مخصوص كبى عد اولونه‌بيلير چونكه فقيرلرى دوشونديكمز قدر كندى چوجوقلريمزى‌ده دوشونمليیز . ايرادلريكز سزكدر ؛ فقط اجداديكزدن توارث ايتديككز سرمايه يالكز سزه عائد اوله‌من .

« بو دنيانك زنكينلرينه اخطار ايت كه ؛ اصلا متكبر اولمسونلر ، ثروتك بقاسنه دكل ؛ استفاده ايتمكلكمز ايچون هرشيئ مبذوليتله بزه ويرن جناب حى لايموته اعتماد ايلسونلر ،

(١) ضرب مثل . قرآن كريمده‌ده (من يأت بالحسنة فله عشر امثالها) بيورلمشدر . مترجم

ايلك ياپسونلر ، خيرات صاحبى اولسونلر ، ويرمكده وبزم ثروتمزدن دخى مستفيد اولمقده متردد بولونمسونلر وبويله‌جه ، حيات ابديه‌يى الده ايتمك اوزره ، استقباللرى ايچون ايى اساسلر اوزرينه مؤسس برخزينه جمع ايتمش اولسونلر (١) »

پاره دكل ؛ پاره‌يه محبتدركه ، كتاب مقدسه نظراً ، هر فنالغك منبعيدر . « ثروتكز چوغالير ايسه اونى سوميكز » .

طاغ اوزرنده اولان نطقده دخى عين سوزلر بولونيور : « قوردلرك وپارسلرك هر شيئ تخريب ايتديكى وخرسزلرك نهب و سرقت ايلديكى يريوزنده جمع ثروت ايتميكز . كوكده جمع خزاين ايليكز كه اوراده نه تخريب ايده‌جك قورد وپارس نه‌ده نهب وسرقت ايده‌جك سارق واردر . زيرا خزينه‌كز نره‌ده ايسه عقلكزده اوراده اوله‌جق » .

(١) سه‌ن تيموته ؛

دردنجی فصل

استراحت وتنفس

برانکلیز ضرب مثلی دیرکه : « اصلا اکلنمیه‌رك چالیشان چوجوق احمق اولور » ، اکر أوده دائما چالیشیر ایسه صحتی خللدار اولور وبویوك آدم اولدیغی زمان ضعفه دوچار اولور . اویون اویناماق اصلا زمان غائب ایتمك دکلدر . بالعکس اویونلرك پك بویوك اهمیتی واردر ؛ زیرا وجودك وبالخاصه کوکسك وقوللرك نشوونماسنی تسهیل ایدر .

اویون یالکز صحتی محافظه ایتمکله قالمز ؛ بلکه سعی ایچون دخی بویوك بر جسارت حصوله کتیریر ؛ انسانلره بر آره‌ده کچینمکی ، قیمتسز و اهمیتسز شیلره مهمنك و منفعتپرست اولمامغی ، حقپرست اولمغی اوکره‌دیر ؛ وجودك صحتی کبی اخلاقك متانتنی‌ده تأمین ایدر . جرأت ، یورغونلغه مقاومت ، نفسه حاکمیت ، اعتدال کبی کتابلرك بزه اوکره‌ته‌مدیکی اوصافی حصوله کتیریر . (دوق دو وه‌للینغتون) واترلو محاربه‌سی (ایتون) اویون میداننده قازانیلمش ایدی دیمکده‌حقلیدر .

بویوك مکتبلریمزك اك ایی واك فائده‌لی درسلری چوجو- قلریمزك اوینایه‌رق اوکره‌ندکاری شیلردر . فقط اویونلرك مشغولیت دکل ؛ اکلنجه طرزنده اولمسی لازمدر .

اویونلرك صحت نقطهٔ نظرندن اهمیتنه کلنجه ؛ حفظ الصحه مسائلنده اك بویوك مرجعلرمزدن ایکیسنك افکارینی بورایه نقل ایده‌جکم : (سیر جمیس پاژه‌ت) دیبورکه : « اویونلر اخلاقاً غایت بویوك حسن تأثیر اجرا ایدر . مشاغل یومیه‌مزه ومعاملاتمزه قدر شموللی نتایجی واردر . زیرا بونلر هرحالنکی صورتله بر وسیلهٔ منفعت اولمقسزین بر طاقم بویوك آدملری وکنجلری عین مقصده تشریك ایدر ، عین وظیفه ایچون مشروعیت دائره‌سنده غیرتله چالیشان کیمسه‌لری آرقداش اوله‌رق قبول ایتمکی وحیاتده موفقیتك اك قوتلی واسطه‌سی اولان تشریك مساعی قاعدهٔ مهمه‌سنی تعلیم ایدر . اویونلر هرنه‌قدر طبیعتلریله دکل ایسه‌ده عنعنات ایله انسانه حقپرستلك اعتیادی ویریر ؛ چونکه میدانده اولان منفعت نه قدر بویوك اولور ایسه اولسون حقسزلق ایتمه‌نك موجب عار برشی اولدیغی هرکس بیلیر . اویونده کیمسه‌نك حقنه تجاوز ایتمیان کیمسه‌لر معاملاتده‌ده حقه رعایت ایدرلر . اویونده موقع حرمت قازانان کیمسه‌نك حسیات رقیقه‌سنه مالك اولان کیمسه‌لر قانون نظرندن قورتولوب حسیاتك محکوم ایتدیکی بعض کوچوك وسائطه اهمیت ویرمامکده‌ده اوکره‌نیرلر . »

جمعیت قرالیه کاتبی معلم (میخائیل فوسته‌ر) کچنلرده ویردیکی بر قونفرانسده دیورکه : « مساعیٔ عضلیه‌ده بیله یورغونلق بالخاصه دماغدن کلیر وهرکس بیلیرکه عضلاتدن

منبعث اولمیان بر یورغونلقده واردر . بونلر ارائه ایدرکه ؛ مساعیٔ دماغیه مساعیٔ عضلیه کبی تحولات کیمیویه ایله مترافقدر . بو تحولات ، بعض جهتلرجه مستثنا اولمق اوزره ، دماغ وعضلاتده عین ترتیب داخلنده وقوعه کلیر . بو تحولات دماغده زیاده وسعت پیدا ایتمز ایسه‌ده بوکا مقابل مادۀ عصبیه‌نك حساسیت مفرطه‌سی واردر . . . . .

حرکتك جمع ایتدیکی مواد سمیه‌دن عضلاتی تخلیص ایله قوتنی تجدید ایچون صاف قانك جریان دائمیسنه ناصل احتیاج وار ایسه دماغ ایچون بو جریان دها زیاده لازمدر . »

وقتیله هرنوع اویونی جامع اولان سپور کلمه‌سی نهایت یالکز دکز قره آوینه انحصار ایتمشدر . اکلنجه‌لرینی بوادمانلرده آرامیانلر بیله اونلرك قوۀ ساحرانه‌سنی حس ایتمکدن خالی قالمازلر . بز بودنیاده یالکز سپور ایله وسپور ایچون یاشامقله قالمایه‌رق بونلرك آخرت ایچون‌ده فائده‌سی اولدیغنه معتقد اولان اجدادیمزك تمایلاتنی توارث ایتدك .

صاف صویه اولان احتیاجمزدن چوق بحث اولونور ؛ فقط هوایه‌ده بونك قدر مدیون شکرانز . هوا نه کوزل شیدر ! وجودیمزك هرطرفنه نفوذ ایدر ، وجودیمزی اودرجه لطیف ورقیق برماده ایله ییقارکه بز اوماده‌نك موجودیت وتماسندن خبردار بیله اوله‌میز بونکله برابر اوقدر قوتلیدرکه کمیلریمزی دکزلرده یوروتیر ودکزلرك ، طاغلرك احتوا ایتدیکی

مواد جیدۀ هوائیه‌یی شهرلریمزك مرکزینه قدر کتیرر . اصواتی ، سودیکمز کیمسه‌لرك سسلرینی ، طبیعتك بوتون آهنکلرینی بزه ایصال ایدر . بوندن بشقه هوا ارضی صولایان یاغمور ایچون کنیش برخزینه‌در . کوندوزك حرارتنی ، کیجه‌نك برودتنی تعدیل ایدر . باشمز اوزرنده محتشم طاق لاجوردیسنی رسم ایدر ، صباح ایله اقشامك سماسنی شعله‌لرله طولدیریر . هوانك اوقدر ، طاتلی صاف ، لطیف وفائده بخش بر ملایمتی واردر که آریه‌ل (١) ك ارواح لطیفه‌دن اك سویملی ، اك نازك واك دلرباسی اولدیغی قبول اولنه‌بیلیر .

اکثریا فنا هوالردن بحث اولنور ، حقیقتده هیچ برهوا فنا دکلدر : کافه‌سی لطیفدر ؛ فقط مختلف طرزلرده . شبهه‌سزکه زراعت ویاحصاد ایچون مضر هوالر واردر فقط انسان ایچون هردرلوسی ایبدر . کونش لطیف یاغمور سرینله‌تیجی ، روزکار حیاتبخش وقار محرکدر . نته‌کیم (روسکین) دخی « فنا هوا یوقدر ؛ یالکز ایی هوانك انواع مختلفه‌سی واردر » دییور .

استراحت مطلقا تنبللك دکلدر . یازین اغاجلرك آلتنده ، اوتلرك اوزرینه یایلوب اوطورمق ، صولرك صدای خوش جریانی دیکله‌مك کوکده بیاض بلوطلرك پروازینی تماشا ایلك

---

(١) (آریه‌ل) وقتیله بحرلوطك شرق طرفنده ساکن « موآبیت قومنك » معبود اتخاذ ایتدکاری برپتك اسمیدر .

اصلا اضاعهٔ وقت ایتمك اوله‌مز . قیر هواسی وجوده اولدیغی قدر فکره‌ده لازمدر کویاکه طبیعت خفایای عظیمه‌سندن بعضیلرینی دائما بزه تودیع ایتمك اوزره بولنیور . دها طوغریسی فی الحقیقه اونی بزه تودیع ایتمکده‌در .

ارض وسما ، تارلالر، اورمانلر ، ایرماقلر کوللر ، طاغلر ودکز اك ایی مکتبلردر . بونلر بزه کتابلرك اصلا اوکرتمه‌کلری شیلری تعلیم ایدرلر . بوندن باشقه بر آقار صو اوزرنده صندال ایله کزمك ، اورمانلرده چیچك طوپلامق ، طاش اوجاقلرندن مستحاثه‌لر یاخود دکز کنارلرنده حیوان قابوقلری ویوصونلر جمع ایتمك ایچون صحرایه کیدرسه‌کز ؛ غولف یاخـود قریکه اویونلریله مشـغول اولور ، هر هانکی بر ریاضت بدنیه‌دن مستفید اولورسه‌کز کوررسکزکه یالکز صحتکز دوزلمکله قالمز بلکه کدرلرکز زائل اولور یاخود هیچ اولمزسه تخفف ایدر . طبیعت مسکن مفرح ومغذیدر؛ فکری آسوده ونشئه‌دار ایدر .

بونکله برابر یالکز اکلنجه‌یه حصر ایدیلان بر حیاتك‌ده پك خود پسندانه وزیاده طاتسز اوله‌جغنه شبهه یوقدر انسان اویونی ، اکلنجه‌یی اشتغالات حیاتیه‌سی صیره‌سنه قویمالیدر . بوندن معتدل برصورتده حصه‌دار اولمقده ایسه تنبللك اثری موجود اوله‌مز .

ایمدی اکلنجه‌یی تشکیل ایدن شـیلر نه‌لردر ؟ ؛ چونکه

اکلنجه‌نك حقیقیسی ویالانجیسی اولور . افلاطونك سقراطه بروتارك واسطه‌سـیله واقع اولان (حقیقی اکلنجه‌لر نه‌لردر؟) سؤالنه‌سقراط شویولده جواب ویریور : « حقیقی اکلنجه‌لر؛ کوزل رنك وکوزل منظره‌لی شیلر ، اصـواتك وقوقولرك ویردیکی بعض حظلر حاصلی اوشـیلرکه اونلردن محرومیت براضطراب تولید ایتمدیکی کبی استفاده دخی هیچ براضطرابسز لطیف بر تأثرله مترافقدر .

حواسمز اذواق حقیقیه‌یی بزه تدارك ایدییور ایسـه‌ده بواذواق اك عالی ذوق دکلدر . (فیله‌ب) دیـیورکه (ذوی الارواح نظرنده ممنونیت بخش شـیلر نشئه ، ذوق ، اکلنجه وبودرلو سائر شیلردر . بن ایسه بونك عکسنی ادعا ایدییورم : عقل وذکا ، حافظه وعین جنسدن سائر شیلر ، فکر سالم ، محاکمهٔ صائبه، بونلره مالك اولان ایچون هردورلو ذوقدن دها ایی ، ودها زیاده شایان طلب وحالده، مستقبلده‌بونلرله علاقه‌دار اولان هرذی روح ایچون دها فائده‌لی شیلردر . »

اذواق حقیقیه غیر قابل احصادر : عائله‌مز ، دوستلریمز ، مصاحبه، کتابلر ، موسیقی ، شعر، صنایع ، ادمان، استراحت، طبیعتك مختلف کوزللکلری ، یاز وقیش ، صباح واقشام ، کوندوز وکیجه، کونش وفورطنه تارلالر واورمانلر ، ایرماقلر وکوللر ، دکزلر ، حیوانات ونباتات ، اغاجـلر وچیچکلر ، یاپراقلر ویمشلر اواذواقك انجق برقسم قلیلنی تشکیل ایدر .

اکر حیات بزه نشئه آور اولمزایسه بوندن مسئول یالکز بز. «ایجاد ایتمکی نه‌قدر آزبیلسه هرکس بر حیاتدن مستفید اوله‌بیلیر.»

مصاحبت ایله کچن خوش بر ساعت، بحه، حیاتك اك ایی ذوقلرندن بریدر. بو، حیرتفزا بر مقویء وجود وروح ایچون برغدای حقیقیدر.

(هه‌ریك) (بان ژونسون)ه مدیونه شکران اولدیغندن بحث ایدییور؛ وکمال اهمیتله اونك اقشام ضیافتنی توصیف ایدییور: «بز شویله بر اجتماع یاپه‌رق برسکر معصوم ایله مست اولمش ایدك. وبونکله برابر سنك برتك شعرك اطعمهٔ نفیسه‌یی، نشئه آور شرابلری اونوتدیرییوردی.»

(جونسون) لطیف برمسامره‌یی توصیف ایتمك ایستدیکی زمان «افندی، بواقشام ایی قونوشدق» دیرایدی. واکثریا داروین یاخود لایل، که‌نغسله‌ی، روسکین، هوکسله‌ی ویا تیندال ایله مصاحبه ایده‌رك کچن برساعت قیرك صاف هواسنی تنفس ایتمکدن زیاده بنده حسن تأثیر حصوله کتیرمشدر.

ناطقه پردازلق قدر انسانلره مساوی اوله‌رق تقسیم ایدلمامش بر استعداد یوقدر. — غایت ممتاز وفضیلتمند بعض کیمسه‌لر طانیرم که کندیلرندن کوجلکله استفاده اولونور. ذکی بر ناطقه پرداز هریرده مظهر حسن قبول اولور. سائر صفتلر کبی ناطقه پردازلق ده تعلیم ایدلمکه محتاجدر. هیچ بر کیمسه ادمانسز بونده تمیز ایده‌مز.

ایی سوز سویله‌مك برنجی واسطه‌سی، (ره‌تامپل) دییورکه؛ اندیشهٔ حقیقت، ایکنجیسی حسن ادراك، اوچنجیسی نشئه، دردنجیسی ذکا واستعداددر. وبواوچ واسطه‌دن هیچ اولمزایسه ایلك اوچی هرکسك یداقتدارنده‌در.

برچوق کیمسه‌لر اوکرندکارینك یاریسنی مصاحبه سایه‌سنده اوکرنمشلردر. (باقون) دییورکه؛ اکثریا سؤال صوران کیمسه چوق شی اوکره‌نیر وهرکس کندیسندن خوشلانیر؛ خصوصیله سؤاللرینی مخاطبی اولان کیمسه‌لرك افکارینه کوره انتخاب ایدرایسه؛ زیرا بوحالده اونلر ایچون سوز سویلمکدن ذوق طویمق فرصتنی تدارك ایتمکله برابر کندی ذکاسی‌ده متمادیاً کسب کمال ایدر.»

کرك چوجوقلریمزده وکرك کندیمزده حسیات بدیعه‌یی لایقی وجهله تربیه ایتمیورز؛ حالبوکه بونك قدرصاف، اوجوز، قابل استیفا وهریرده بولونمسی ممکن نه‌واردر؟ بریسی مناظر طبیعیه‌نك، اغاجلرك، یمشلرك، چیچکلرك، مائی سمانك، بیاض بلوطلرك، پارلاق دکزك، متموج کولك، پارلدایان ایرماقلرك، یوکسك اوتلرك حصوله کتیردیکی کولکه‌لرك، قر ویلدیزلرك وکیجه‌نك تماشاسندن اك بیوك ذوق طویار. بردیکرینه ایسه بومناظر هیچ برشی سویله‌مز. اونك ایچون آی ویلدیزلر بوشنه نشر انوار ایدر؛ قوشلرك، بوجکلرك، اغاج وچیچکلرك، ایرماقلرك، کوللرك وکونشك تماشاسندن

بر ذوق طویماز . «زیرا هر وجود شکلنی روحدن الیر – روح قالبدر ، جسمی حصوله کتیریر» (۱)

«بزم صناعی رنکلریمز ؛ انانیت فقیرانه‌مزك آلایشی ایچون اولدقجه اییدر ؛ فقط بو رنکلر اقشام اوزری کوزدن غائب اولمغه باشلایان یریتیق بلوطك برتك اکلیلنك آنانی وجوده کتیرمکه ، یابان اورده‌کنك قانادنده‌کی برتك قلمك تلویناتنه کفایت ایده‌مز ؛ کوزك حس عمیق محاسن‌پرورانه‌ایله دائما آراشدیردیغی برضیا ، مثلاً کلاّن ویا یوکسلن ضیای نهار ، باطننك سمای طراوتنا زنده استمداد آتشی کبی طوتوشان بلوطلرك قیزیل چبوقلری واردر . (۲) الوان سماویه ؛ بعضاً ارضی دبدبه ایله یقایور ظن اولنور . اوقدر کوزل غروبلر واردرکه ؛ تماشا ایدن کیمسه‌نك کوزلرینه سمانك قپولری آچیلیور کبی برمنظره عرض ایدر .

(تلمود) لك افکارینی تأیید ایدنلر بزه دییورلرکه : (مانلر) ده هر کس ایستدیکی ذوقی بولیوردی ؛ بونك کبی طبیعتده‌ده هر کس الك مکمل اذواقی تأمین ایده‌جك شیلری زحمتسزجه بوله‌جقدر .

نه‌ایسه بوکتابده اذواق حقیقیه‌نك مکمل برلیسته‌سنی ارائه‌یه چالیشمغه اصلا نیتم یوقدر . مادامکه مشروع اکلنجه‌لر بوقدر چوق ؛ نه‌ایچون فنا یاخود شبهه‌لی اکلنجه‌لری آراملی

(۱) سپنسر
(۲) روسکین

هیچ اولمزایسه اولاایلری بیتیریکز . اوندن صوکره باشقه‌لرینی آرامق ایچون دائما وقتکز واردر .

اکثریا دینلدیکی کبی ؛ حیاتی کوزوب عالمی طانیدم ظن ایدنلر چوق آلدانیرلر . بونلر حقایق اشیایی ، کویندن طیشاری چیقمیان وفقط اطرافنه اصابت نظرله باقمغی اوکرنمش اولان برکویلیدن دها آز طانیرلر .

برحیات خودپسندانه یاخود ، اکثریتله ویریلان یاکلش اسمی کبی ، حیات اذواق ؛ مسعودیتك عکسنه سفیلانه بریاشایشدر . بوکا کندینی قاپدیروب متألم اولانلر عالمدن شکایت ایدرلر . حقیقتده‌ایسه توجه مستحق اولان کندیلریدر . » اذواق بزی چوروك برحاله کتیرنجه ظن ایدرزکه بز اونی بیتیردك (۱) موسه (۲) دییورکه : «بن هنوز کنجم ، یولمك یاریسنده ، یورویه‌میه‌جك حالده بیتاب قالدم ، کری دوندم .»

نه‌قدر حزن انکیز براعتراف جرم ! اکر بوذات عاقلانه یاشاسه‌ایدی ، ماضی‌یه ممنونیتله مستقبله‌ده امیدایله باقابیله‌جك ایدی .

(۱) وو ونارك
(۲) وو سیته‌ریل

بشنجی فصل

صحت

حیات حاضره‌مزك شرائطی مسائل صحیه‌یه بر اهمیت خصوصیه ویرمشدر . اجدادمز بزدن زیاده آچیق هواده ، قیرده یاشارلر ، صنعت زراعتله اشتغال ایدرلردی .

بوکون بز شهرلرده دها زیاده طوپلانمشز ؛ اولرده ، دکانلرده و فابریقه‌لرده دها زیاده چالیشیورز : اشتغالاتمز شهرلره مخصوص ایشلر ایله‌در عضلاتمز ایچون سوء اعتیاد حصوله کتیرمکله برابر اعصاب و دماغمزك صرفیات عظیمه‌ده بولونمسی‌ده انتاج ایدیور . بوکون مع التأسف تحقق ایدیور که بویوك شهرلریمزك سکنه‌سی اجدادندن دها آز قوتلیدر . بویوك شهرلریمزك فقرا محله‌لرندن ، ضعیف بنیه‌لر ، صاری بکزلر و تصادف اولنان قادین وارککلرك احوال اسف اشتمالی نظر دقتی جلب ایتمامدن ، کچمك غیر ممکندر . فضله اوله‌رق تدابیر صحیه‌مز بعض مرتبه تهلکه حصوله کتیریور ؛ چونکه انسانلر ضعف حیاتله یاخود مریض برحالده یاشاتیور . فقط امراضك موجب اوله‌جغی سفالت واضطرابه قوانین صحیه حقنده‌کی معلومات ابتدائیه ایله دخی اکثریا غلبه ایدیلر . الك اسکی زمانلردن بری دور اندیش آدملری مسائل صحیه ایله

مشغول اولمشلردر . بونلر : «mens Sana in carpore sano» دستورینك اهمیتنی آکلامشلر ایدی .

اندیشهٔ صحت بر وظیفهٔ مجبله‌در . بعضاً ادعا ایدیلیر که ؛ حضرت موسی طرفندن تنظیم ایدلمش اولان قواعد صحیه تعلیمات دینیه‌سنك الك مهم قسمنی تشکیل ایدر . بن بو بیاناته اشتراك ایده‌مم . دوشونملی‌یزکه ؛ کتابت مقدس هر نوع قوانین ، قوانین مدنیه ، اجتماعیه و دینیه مجموعه‌سیدر .

شوقدر وارکه قوانین صحیه دینك اقسامندن بولونمامغله برابر اونك نتیجهٔ ضروریه‌سیدر . (نصل ! بیلمیورمیسکز که وجودکز سزده موجود اولان وجناب حق طرفندن سزه ویریلان روح القدسك معبدیدر ، وسز اصلا کندیکزه عائد دکلسکز ؟ (١)

مصرلیلرك وجوده ایتدکاری حرمت قرون وسطی‌نك بونی تذلیل ایتمسندن عاقلانه بر حرکت ایدی . پاچاورلره صارینوب پیسلك ایچنده یاشامقده ایسه بر فضیلت دکل ؛ فضیلتك عکسی موجوددر . یونانیلر تربیهٔ جسمانیه‌یی تربیهٔ فکریه صیره‌سنده برفن ، بردرس عد ایدرلردی . «یونان قادینلری اکلنجه اویونلرینه حتی پهلوانلق مصارعه‌لرینه ادمان ایدرلر ایدی . یونانیلر حر وقوی حیاتلریله بوکون دخی حسن بشرك دائمی نمونه‌لری اولان او وجودلری حصوله کتیردیلر (٢)»

(١) سه‌ن پول .
(٢) که نفسله‌ی .

اسکی بر ضرب‌مثل ، نظافت اولیالق دکرنده‌در ، دیبور. طبابتك کشفیات اخیره‌سی ایسه بو اسکی ضرب مثلی تأیید ایتمکده، بونك نه‌قدر عاقلانه‌برسوز اولدیغنی ایضاح ایلمکده‌در.

بو کون بیلیورزکه بر چوق خسته‌لقلر مبدأنده انساج بدنیه‌نك احوال مرضیه‌سی نتیجه‌سی دکلدر ؛ بلکه عضویات سفلیه‌نك مهاجمات حقیقیه‌سیدر . قولرا ، چیچك وسائر امراض بردن‌بره ظهور ایتمیور ؛ جسممزده پرلشان تخملردن تولد ایدییور . بو ، یالکز وجودمزك دکل ؛ اقامتکاهمز، البسه‌مز ، ایچدیکمز صولر وتنفس ایتدیکمز هوانك دخی تمیزلکی نه قدر مهم بر مسئله تشکیل ایتدیکنی ایضاحه کافیدر.

وجودبشر.نه بیوك برمعجزه ! دماغده طوپلانان خزائن معلوماتی بر دقیقه‌ده دوشونیکز ؛ ارادهٔ بشریه‌نك تمایلاتنه مماشات ایچون عضلاتك کوستردیکی او سرعت وامنیت نه‌در !

درینك نسجی غایت اینجه وفوق العاده قاریشیقدر ، میلیونلرجه حجیرات واسطه‌سیله یاپیلدیغی کبی کیلو مترولرجه اورده‌یی ، شبکات شعریه وسائره‌یی و اعصابی احتوا ایدر . دری متمادیاً تجدد ایدر ووظائفنی لایق وجهله ایفا ایده‌بیلمك ایچون دقت و اهتمامه ومحافظه اولونه‌بیلمسی ایچون بول صویه محتاجدر . فورچه استعمالی تن ایچون صاچدن دها آز لازمدر . بدنك وظیفه‌سنی حسن صورتله ایفا ایتمه‌سنی تأمین ایچون هر قسمنی قوللانمق اقتضا ایدر .

بر چوق خسته‌لر ایچون هوبسون حقنده میلتونك سویله‌دیکی « تنبلك اونك باشلیجه خسته‌لغی ایدی » سوزی سویله‌بیلیر . « (قاپو) نك زینتی (آنیبال) ك نه قارلر نه‌ده آلپ سلسله‌لریله مغلوب اولمیان روحنه رخاوت کتیردی . سلاحه غالب اولان بو آدم حظوظاته مغلوب اولدی (١) »

حواس ، بزه طاتدردقلری کافهٔ اذواق معصومانه‌یه رغماً، اکر کندیسنه تسلیم نفس ایدیلیر ایسه حکایه‌ده‌کی (سیمرون) کبی طوغروجه بزی عمان حیاتك قایالقلرینه ، خرابی‌یه کوتوریر . امراضمزدن بر چوغنی تغدیه‌ده‌کی خطالریمزله قازانیورز . « ایچکی » کلمه‌سی اسپیرتو ایله ، شمالده مقیم عرقلرك بو مصیبتی ایله مترادف اولمشدر . بونك بعضاً علاج کبی استعمالندن طولایی بر قیمتی واردر ؛ فقط سوء استعمالنه ایدیلان تشبث اوقدر چوقدرکه انکلتره‌نك سفالت وجنایاتندن یاریسی بوندن ظهور ایتمکده‌در . صو شیمدی‌یه قدر اصلا بر جنایته سبب اولمامشدر ؛ فقط اسپیرتو ایچون شیشه ایچنده بر جنایتدر دنیله‌بیلیر . یهودیلرك بر ضرب مثلنده‌ده « شیطان کندی کیده‌مدیکی یره شرابی کوندریر » دنیلمشدر .

(پلین) دیبورکه؛ «شراب‌الله‌رعشه کتیریر، کوزلری آقیدیر، کیجه‌لریمزك انتظامنی بوزار ، نفسمزی زهرلر وحافظه‌مزی تخریب ایدر .» (سیر وو : راله‌یغ) بوعباره‌یی نقل ایتدکدن

---

(١) سه‌نه‌ك .

صوکره علاوه ایدییور : «هرکیم شرابی سوه‌ر ایسه هیچ
برکیمسه‌نك اعتمادینه مظهر اوله‌مز؛ زیرا او آدم برسری محافظه‌یه
مقتدر دکلدر . شراب انسانی حیواندن دها فنا برحاله کتیریر:
دلی یاپار . سن بونی سوسه‌ك دخی حرمك ، چوجوقلرك ،
دوستلرك سومیه‌جکدر .»

شکسپیر عالی تعبیرلرله مسکراتی تزییف ایدییور :
لایقمیدرکه انسانلر عقللرینی آلان بر دشمنی بویله‌جه آغزلرینه
قویسونلر: نشئه، ذوق، اکلنجه‌و آلقیشلر اورته‌سنده‌بزحیوانه
دونیورز(۱)عقللی بر آدمك اولااحمق صوکره حیوان اولمسی!
فقط بوسوزی سویلرایکن حیوانلره‌ده افترا ایلدیکمی
ظن ایدییورم. دیکرجهتدن، اعتدال‌بزه نه‌بیوك مکافات‌ویریر!
«هرنه‌قدر بن‌پك یاشلی کورینور ایسه‌مده هنوز قوتمی
محافظه ایدییورم ؛ زیراکنجلکمده یاقیجی وسرکش مسکراتی
قانمه قاریشدیرمدم بونك‌ایچوندرکه بنم اختیارلغم سرت ، بوزلو
وفقط هواسی صاغلام بر قیشه‌بکزه‌دی . (۲) »

سیئه‌مسکراتك کتاب مقدسده اصلاتقبیح ایدلمه‌مسنه تعجب
اولنور . شوراسنه‌ده دقت ایتملیدرکه بوفعل منفور ممالك
حاره‌ده‌بزم اقلیممزدن دها آز انتشار ایتمشدر.

مع‌مافیه حضرت(سلیمان) بونی‌اخبار ایدییور: یازیق بکادییه

(۱) شکسپیر

(۲) شکسپیر

باغریشکمز،غوغالر، کورولتولر؛ سببسزیاره‌لر، کوزقیزارتیلری
کیمکدر ؟ شرابك یاننده توقف ایدنلر و قاریشیق شراب
آرایانلرکدر. شرابك قیرمیزیلغنه، قوپه ایچنده قیرمزی رنکیله
کورونمسنه و سهولتله جریانینه اصلا باقمیکز . او، ییلان کبی
آرقه‌دن ایصیریر و اژدرها کبی صوقار (۱) بوکون مسکرات
ابتلاسنك آزالمقده اولدیغنی اشراب ایدن ، بعض اسباب وار.
عصریمزده دها مساعدبرحاله کلان‌اذواق‌فکریه‌دن‌وموسیقیدن،
کتابلردن ، تابلولردن استفاده ایتمك ایچون موجود اولان
وسائل مختلفه و دها فضله برسعادت عمومیه ؛ ایشته‌مسکرات
استعمالنده اعتدالی قوتله تشویق ایدن اسبابدن بعضیلری .

مسکراتده‌کی مناسبتسزلکمزی کوره‌مکله برابر پك چوق
ییمك ییدیکمزی‌ده اونوتمامل‌یز. اونده طقوز کشینك بوخطایه
دوشدیکی پك محتملدر . بوآدملر اعتداله عدم رعایتلریله
کندیلرینه فنالق ایتمش اولیورلر . آره‌صیره برضیافت ضرر
ویرمز : انسانی آغیرلشدیروب خسته ایدن لزومندن فضله
ییمکدر. چوق ییمك قولایدر ؛ آزییمك ایسه کوچدر .

اعتدال ، موجودیت بشریه‌نك قاعدهٔ اساسیه‌سی‌اولملیدر.
او، ضعف دکل برقوتدر؛ انسانك نفسنه حاکم اولدیغنه دلالت
ایدر .

سفره باشنده‌اوزونجه‌قالمیکز؛ فقط‌عجله‌ده ییمیکز. سفره‌دن

(۱) ضروب امثال

دائما آج قالقملیدر سوزی پك طوغرودر . معده یوكلی اولور ایسه دماغ چالیشه‌مز . ضرب مثل دیورکه طعامدن صوکره براز استراحت ایدیکز ؛ فقط بریمکدن دیکرینه قدر استراحت ایتمکی موجب اولان ، طرز حیات آرزو ایدیلیر برشی دکلدر . یاشامق ایچون ییکز ؛ یمك ایچون یاشامایکز . اطعمه‌کزك مقدارینی تحدید ایدك ؛ عمریکزی اوزاتمش اولورسکز . غداکزك مقدارینی نه‌قدر آزالتیرسه‌کز اوقدر مساعی‌ٔ فکریه‌یه موفق اولورسکز .

آز یوکلی برمعده قلبی فرح بولوندیریر . چوق یمك ییدیککز حالده دائما راحتسز اولورسکز . اکثر کیمسه‌لر کندیلرنده بولونان سائر راحتسزلقلردن زیاده سوء هضمدن مشتکیدرلر .

(باقون) دیورکه : «طرز معیشتکزك اساسلی قسملرنده تبدلات اجراسندن صاقینکز ؛ واکر بوکا مجبور اولورسه‌کز اقسام سائره‌ٔ معیشتکزی‌ده دکیشدردکاریکزه اویدرمغه دقت ایدیکز . اویقو وطعام وقتلرنده اندیشه‌سز ونشئه‌لی بولونمق برقاعده‌درکه بونی تطبیق ایتمك تمدید حیاته اك زیاده سبب اولان برشیدر .»

کندیمزی شهر حیاتنه قاپدیردیغمز جهتله قیرده کچیره‌جکمز زمانلرك کافه‌سی اشغال ایدلمش اولیور . قیرده کچمسی لازم کلان بوساعتلرك اهمیتی حیات ایچون یالکز قیمتدار اولملرنده

دکلدر ؛ بلکه بونلر عمرمزك اوزامسنه‌ده سبب اولور .

رومالیلرك شو «inaero salu» ضرب مثلی عالی برمفهومی احتوا ایدر . مع التأسف خارجده چوق وقت کچیرمکه موفق اوله‌میورز .

صاف صو صحت ایچون صاف هوا قدر لازمدر . بونی خارجاً اولدیغی کبی داخلاً دخی بول بول استعمال ایدیکز . مثلا آغیز حقنده ایدلمسی لازم کلان دقت کبی اهمیتسز کورونان بعض اهتماملر سعادت حیاتمز ایچون تأثیرات عظیمه‌یی حائزدر .

صحت ، علاجلردن زیاده اعتیاداتمز وطرز حیاتمزدن تولد ایدر . اجدادمز امراضدن تحفظ ایچون برطاقم علاجلر آلیرلر ایدی . یالکز مکتب طبیه دکل (باقون) دخی بونلرك استعمالنی تجویز ایدییوردی . مع مافیه بو ، بیوك برخطادر . بوعادتك فائده‌سزلکنی ایلك اوله‌جه کوسترن (لوق) در . اکر قواعد صحیه‌یه توفیق حرکت ایتمکی اوکرنه‌جك اولور ایسه‌ك اکثریا علاج آلمغه محتاج اولمایز .

طبیعت ایچون آچیق میدان براقکزکه اجرای فعالیت ایتسون . ناپولیون دیورکه : مایه‌ٔ حیاتی تضییق ایتمیکز ؛ کندیسنی مدافعه فرصتی ویریکزکه ، اوبوتون علاجلردن زیاده مؤثر اولسون . چوق صو ، چوق هوا ومعقول برطرز حیات ، ایشته قوتك وحقیقی صحتك نشئه قیمتدارینی قازانمق ایچون اك مؤثر چاره‌لر . بونلر اختیارلادیغمز زمانه

قدر بزده کنجلك قوتنی محـافظه ایدرلر . فقط صحت یالکز
وجوددن نشـأت ایتمز حـدت ، بغض ، حزن وقورقو ؛
حیاتمزی اك زیاده ازەن بر طاقم تأثیرات مشئومەدر . (١)
وبالعکس فرح ، نشئه ، استراحت وجدان صحتك اك مؤثر
عامللریدر .

(لیکورغ) اسپارطەلیلرك بوتون یمك سفرەلرینه نشئه
معبودینك کوچك برهیکلنی وضع ایتمش اولدیغنی سویلرلر .
راحتسز بولندیغمز زمان آز برشی جملهٔ عصبیەمزی صارصار ،
آز بر صیقنتی بزم ایچون برمصیبت منظرەسنی آلیر . بونلر ،
استراحت وقیر هواسنه اولان احتیاجمزك ادلهٔ قطعیەسیدر .
اکثریا چوجقلرك مکتبلرده زیاده چالیشـدیرلدیغندن یاخود
بیوك آدملرك چوق چالیشمەدن اولدقلرندن بحث اولندیغنی
ایشیدیورز . وجودیمزی آشـیندیران اکثریا چالیشـمق
دکل ؛ حماوی برحال ، اضطراب فکر واندیشـەدر . انسانلری
تنبلك سفاهت وخطوظات خودپسـندانه چالیشمقدن زیاده
تخریب ایتمشدر . دماغ دخی عضـلات کبی ادمانه محتاجدر .
سـاعتلریکزی تنظیم ایتمکی ، معتدلانه حرکتی وزمانکزی
عاقلانه حسن استعمالی اعتیاد ایدرسەکز ، قدرت بدنیەکزدن
فضله اولمامق شرطیله چالیشمق حتی چوق چالیشمق بیلەفناق
دکل ایلك حصوله کتیریر .

(١) دوقتور ریشاردسون .

اویقو اویویامامق همان هرکسك باشنه کله بیلیر برراحتسز-
لقدر . بوندن دها مؤذی برشی اولەماز ؛ انسان کندیسنده
دائما بدبختلق حس ایدر ؛ غلبەسـندن ذوق آلنه بیلەجك
اهمیتسز برطاقم مشکلات بیله غیر قابل اقتحام کورونور .
فکر نشئه آور ، لطیف شیلردن یوز چوروب حزن
انکیز اولان یاخود مدت حیاتمزده الیمزه کچمیان شیلر ایله
مشغول اولور . بونکله برابر امیدسزلك کوسترمیکز . ظن
ایدرمکه اویقوسزلق هیچ کیمسەیی اولدیرمامشدر . خصوصیله
منوم علاجلر آلمیکز . اصل تهلکه بوندەدر . ممکن اولدیغی
قدر اوده آز ، خارجـده چوق قالیکز . هیچ برشیدن
اندیشه ناك اولمیکز ؛ امین اولیکز که اویقوکز حال طبیعیسنه
عودت ایدەجکدر . اکر اویویامامزلق چوق امتداد ایتمزایسه
بوراحتسزلغك سزه فائدەسی بیله اولور ؛ چونکه بو حال ،
اویقونك هرزمان لایقی وجهله تقدیر ایدیلەمیان ، پك بیوك
قیمتی حائز ، فوائدینی سزه اوکرتەجکدر .

برچوق خسـتەلقلر فکردن نشأت ایدر . اطبا یالکز
خستەلغك اعراض مادیەسیله اوغراشماز ؛ اونلر اکثریا (ماقبەت(١)) ك
سؤاله جواب ویرمکده مجبوردر :

«سن برفکرمریضی تداوی ایتمکه ، حافظەیه کوك صالمش
بر کدری چیقـارمغه ، دماغه یازلمش آلامی سیلمکه ،

(١) شکسپیر ؛ ماقبەت .

قلبه یوكلنان تهلكه‌لی شیلرله قاباران سینه‌یی تخلیصه موفق اوله‌مزسك.» فضله اوله‌رق صحت، سعادتك شرائط اساسیه‌سندن اولمقله قالمز ؛ ایی چالیشمق ایچون ده لازمدر. بوكا اهتمام ایتمیان كیمسه یالكز احمق دكلدر ؛ هم احمق هم ده خودبیندر .

یورغون دوشر ایسه‌ك ایی چالیشمق، هیچ اولمز ایسه الك لزوملی ایشلریمزی یاپمق غیر ممكن اولور . بوندن باشقه وسعندن فضله چالیشمق غایت فنا بر اصولدر ؛ زیرا بو شرائط داخلنده‌كی مساعی مؤخراً استراحت و سكونی ایجاب ایده‌جك، یاپدیغكز ایشلر لایقلی اولمیه‌جق ، اونده آثار تهیج ، ضعف و بعض مرتبه نقصان محاكه كوروله‌جكدر. باشقه‌سیله اشتراكه مجبوریت حاصل اولورسه سوء معامله ، سوء تفهم دخی چوق اوله‌جقدر. بویله بر ضعف حالده بولوندیغكز زمان اولا ایشلریكزك برقابا طاسلاغنی یاپیكز؛ كوره‌جكسكز كه؛ اللریكز تیتره‌یه‌جك ، اراده‌كزه جواب ویره‌میه‌جكدر ؛ چونكه یالكز عضلاتكز یورولمامش، دماغكزده چوق صرفیاتده بولونمش. انسان سعیدن ذوق طویمالیدر ؛ بونك ایچون ده سوره‌كلی دكل؛ فقط منتظماً و قوتله چالیشمق لازمدر. غدایی، استراحتی، ادمانی و تعطیلی ده اونوتمامليدر.

مزاجسزلغك نتائج سیئه‌سی پك اوزوندر . خصوصیله انسان بوكا كندیسی سببیت ویریر ایسه. بوتكه برابر كندیلرینك هیچ بر خطاسی اولمقسزین بوتون مدت حیاتلرنجه اضطراب

چكمكه محكوم پك چوق آدم واردر . فقط اكثریا طبیعت اونلرك فكرلرینه پارلاقلق و نشئه ویره‌رك وجودلرنده‌كی ضعفی تلافی ایدر. بز دائما اضطراب چكمكه محكوم نجه آدملر طانیرزكه بونلرده كورولان نشئه ، حال صحتده یاشایانلره یالكز بر درس اولمقله قالمز؛ بلكه آلام و اكدارده بیله بر كوزللك، بر قدسیت بولیورلر ظننی تولید ایدر .

آلتنجی فصل

تربیهٔ ملیه

اك اسكی زمانلردن بری انسانلرك عقلاسی تربیه‌نك اهمیتنه دائر بر چوق سوزلر سویلمشلردر :

«خزائنك اك قیمتداری معلوماتدر ؛ زیرا نه چالینیر ، نه‌صاتیلیر ، نه‌ده تخریب ایدیله‌بیلیر . (هیتوپاده‌زا) » — « تربیه اك كوزل برشیدر؛ انسانلرك اك ایلری بونی اكتساب ایدبیلیر (فلاطون) » — «جهالت فنالغك مادریدر. (مونته‌ن) » — « فن ، ویله‌بیله‌جك صدقه‌نك اك عالیسیدر . (فولله‌ر) » — « بیلمكسزین مقتدر اولمق غایت تهلكه‌لیدر . (فرانسز اخلاقیونندن بری) »

برجاهلك حیاتی بالنسبه فائده‌سز قالیر. انسانك یالكز حیاتی تأمین ایچون دكل ؛ یاشامق ایچون دخی فنه محتاج اولدیغی حقنده‌كی فكر پك طوغریدر .

(په‌ترارك) هرشیدن زیاده‌سودیكی شی اوكرنمك اولدیغی سویلیور. شكسپیرك (سای)ه اسناد ایتدیكی شوسوزلرله كندی فكرنی بیان ایتدیكنده هیچ شبهه یوقدر: جهالت جناب حقك بزه ویردیكی برمصیبتدر . فن ایسه بزی كوكلره‌قدر اصعاد ایدن برقاناد .

(حضرت سلیمان) كوزل برافاده‌سنده بزه شویله‌دیر :

ذكاسنك ارائه ایتدیكی طریقده ایلروله‌یان عقل و تدبیر صاحبی كیمسه بختیاردر؛ چونكه بوندن ایدیله‌جك كار پاره‌نك كارندن و النه‌جق ایراد خالص التونلردن دها ایی و دكرلیدر. عقل وتدبیر انجولردن دها قیمتلی اولدیغی كبی اك مقبول شیلر دخی بونك دكرنده اوله‌مز. بونك صاغ النده اوزون كونلر ایله ثروت وصولنده‌ده مظفریت واردر. یوللری لطیف یوللردر. بویوللرك بكجیلری اقبال وسعادتدن باشقه‌سی دكلدر. »

وبراز ایلروده : «اك لزوملی شی عرفاندر. عرفان قزانك هرشیدن زیاده تدبیر صاحبی اولمغه جهد ایدك (۱)»

بونكله برابر، خصوصیله كنج قیزلر حقنده، بونك عكسی برفكر اوزون برزمان معتبر اولدی. برآلمان ضرب‌مثلی قادینلرك كتبخانه‌سی اونلرك طولابلری اولدیغی، دیكر ضرب‌مثل ایسه كنج قیزلرك درت انجیل یاخود درت دیوار آره‌سنده بولوندیرلمسی لازم كلدیكنی بیان ایدییوردی. نه احادناسك نه‌ده اشرافك فن ایله مشغول اولمسی ایجاب ایتمدیكی؛ بوایش راهبلره وكشیشلره عائد اولدیغی سویله‌نیردی .

دوقتور (جونسون) كبی عقل وفضیلت اصحابی بیله اكر هركس اوقومغی اوكرنیرسه ال ایشلریله مشغول اوله‌جق كیمسه قالمیه‌جغی فكرنی بدیهی بر حقیقت كبی وضع ایتمشلردر . فقط

---

(۱) ضروب امثال

دقتور جونسون ایشك اهمیتنی تقدیر ایتمیوردی .

ایشته بو برنجی دوشونوش . ایکنجیسی ایسه ؛ تربیه‌نك ایش عالمه حاضرلانمقدن عبارت اولدیغی، چوجوقلری شرائط حیاتیه‌لری فوقنده تربیه ایتمکدن صاقنمق ایجاب ایتدیکی جهتله فقیر چوجوقلرینه املا ، قرائت و حسابك کافی ایدیکیدر .

بوطرز نظر هرنوع ایش حقنده توسیع ایدلمشدر . (هازلیت) تجارته سلوك ایده‌جك چوجوقلرك تدریسات ابتدائیه ایله اکتفا ایتمسی لازم کلدیکنی بیان ایله شو سوزلری علاوه ایدییور: «قفاسنده باشقه برفکر اولماسه هرکس پاره قازانه بیلیر»

بوکون ایسه بز تدریساتی، یالکز بر آدمی مکمل بر ایشجی یاپمق ایچون دکل؛ بر ایشجی‌یی ده مکمل بر آدم یاپمق ایچون، نظر دقته آلیورز . ویقتور هوغونك «بر مکتب آچان بر محبس سد ایدر» سوزی پك حقلیدر . اسویچره‌لی بر دولت آدمی‌ده شویله سویلیور: «چوجقلریمزك بعضلری فقرا ایچنده دنیایه کلیورلر ؛ فقط بز ایستیورزکه بونلر جهل ایچون بویومسونلر . »

مجبوری تدریسات حقنده‌کی قانونك قبول ایدلدیکی ١٨٧٠ سنه‌سی انکلتره تاریخنده غایت مهمدر . بو تاریخده ابتدائی مکتبلریمزده (١,٤٠٠,٠٠٠) چوجوق وارایدی. بوکون ایسه بو عدد (٥,٠٠٠,٠٠٠)ه چیقمشدر . بوندن نه نتیجه حاصل اولدی؟ استاتستیقلر شو نتیجه‌یی کوستریور . اولا جانیلر (١٨٨٧)یه قدر حبسخانه‌لریمزده‌کی جانیلرك عددی بریاندن آرتیور . بوسنه اثناسنده وسطی اوله‌رق (٢٠,٨٠٠) کشی بولونیور . بوعددك تناقصی ایسه او تاریخدن باشلار ؛ بوکون (١٣,٠٠٠)در . بو حالده یووارلاق حسابله اوچده بر تناقص کوزوکیور . شونی‌ده اونوتماملی‌که بو مدت اثناسنده نفوس بریاندن آرتیور ، ١٧٨٠ دن بری ثلث مقداری ، تزاید ایتمشدر . جانیلرده عین مقدارده تزاید ایتمش اولسه ایدی (١٣,٠٠٠) یرینه ضعف مقداردن فضله اوله‌رق (٢٨,٠٠٠) اولمق لازم کلیرایدی. و حبسخانه‌لریمز، ضابطه‌مز ایچون ایتدیکمز مصارفده (٤,٠٠٠,٠٠٠) لیرا یرینه (٨,٠٠٠,٠٠٠) اولمق ایجاب ایدرایدی . معدن عمله‌سی طرفندن ارتکاب اولنان جنایاتده‌کی تناقص دخی غایت شایان ممنونیت بر درجه‌ده‌در . ١٨٥٦ده محکوم اولان کنجلرك عددی ١٤,٠٠٠ ؛ (١٨٦٦)ده ١٠,٠٠٠ ؛ (١٨٧٦)ده ٧,٠٠٠ ؛ (١٨٨١) ده ٦,٠٠٠ ؛ وصوك آلدیغم معلوماته نظراً ٥,١٠٠ در .

فقرا حقنده‌کی ایستاتستیقلری ده نظر دقتدن کچیریر ایسه‌ك کورورزکه ؛ ١٨٧١ ده یرلی اهالیدن (١٠٠٠) کشی ده ٤٨ نفر فقیر واردر . وبو ، اللی ایکی‌یه قدر چیقمشدر . او وقتدن بری بو رقم ٢٢یه دوشدی. بوکون ایسه بونك یاریسنه قدر ایندی. حمایهٔ فقرا ایچون (٨٠٠٠٬٠٠٠) لیرا صرف ایدییورز. اکر مقدار سابق الیوم موجود اولسه ایدی (١٦٠٠٠٬٠٠٠)

صرف ایتمامز ایجاب ایده‌جك ایدی . او حالده جانیلر (٤,٠٠٠,٠٠٠) ، فقراده (٨,٠٠٠,٠٠٠) لیرا دها فضله‌یه مال اوله‌جقلر ایدی .

مساعده اولنور ایسه شونی‌ده علاوه ایده‌جکم‌که ؛ بیوك جنایتلر حقنده‌كی ایستاتستیقلرده غائب تأميناتكارانه در . (١٨٦٤ – ١٨٦٠) بش سنه ظرفنده مؤبد كورك جزاسنه محكوم اولانلر (٢,٨٠٠) كشی ایدر . اوقتدن بری بومقدار آزالمقده دوام ایتدی . سنهٔ اخیره‌ده ایسه، اهالینك تزایدینه رغماً ، بربع درجه‌سنده تناقص ایدرك (٧٢٩) ه اینمشدر . بوجهتله حبسخانه‌لریمزدن سكزی لزومسز قاله‌رق بشقه ایشلر ایچون قوللانلقده‌در . جنایت ایله جهالت آره‌سنده كی رابطه‌نك نه قدر صیقی اولدیغنی اثبات ایچون شونی‌ده سویلیه‌جکم که استحصال ایتدیكم معلومات اخیره‌یه نظراً محكوم اولان (١٥٧,٠٠٠) نفوسده یالکز (٥,٠٠٠) ی لایقی وجهله اوقویوب یازمغی بیلیور . معلوتلی دنیله بیله‌جك ایسه (٥٢٠) كشیدر .

انكلتره‌ده وغال ممالكنده هرسنه وسطی اوله‌رق
مؤبد كوره‌ك جزاسنه محكوم اشخاصك عددی

انكلتره وغال ممالكی اهالیسی	وسطیسی	كچن بش سنه ظرفنده
١٩,٢٥٧٠٠٠	٢,٣٨٩	٣١ تشرین ثانی ١٨٥٩
٢٠,٣٧٠٠٠٠	٢,٨٠٠	– ١٨٦٤
٢١,٦٨١٠٠٠	١,٩٧٨	– ١٨٦٩
٢٣,٠٨٨٠٠٠	١,٦٢٢	– ١٨٧٤
٢٤,٧٠٠٠٠٠	١,٦٣٣	– ١٨٧٩
٢٦,٣١٣٢٥١	١,٤٢٧	– ١٨٨٤
٢٧,٨٣٠١٧٩	٩٤٥	– ١٨٨٩
٢٩,٠٥٥٥٠	٧٩١	– ١٨٩٢

بوجدول جالب دقت برصورتده ، آغیر جزالرك تدریجاً آزالدیغنی ارائه ایدیور . اهالینك عددی مهم برمقدارده آرتمسنه نظراً بونك حاوی اولدیغی ارقام‌پك مهمدر . مسئله‌نك یالکز پاره جهتنی نظر دقته آلدیغمدن طولایی اتهام ایدیله‌یه‌جکم‌ظن ایدرم . بوارقامی نقل ایدیشم بزده تربیه مسئله‌سنك پك پهالی‌یه مال اولدیغنی سویلیلره جواب ویرمك مقصدینه مبتنیدر .

ایچه بیلیورم‌كه قطعیت فنیه‌یه مقارن اولمیان بوارقامه بعض مرتبه تعدیل ایتمك وسائر بعض احوالی داخل حساب ایتمك ایجاب ایدر . بونکله برابر بو ارقام نجه امنیت بخش وبرچوق معلوماتی جامعدر .

حقیقتده جنایاتك پك آزقسمی سفاهتدن وغیرقابل تحمل

تجاوزاتدن ایلری کلیر . الك چوغی ایسه مسکرات وجهالتدن ایلرو کلمکده‌در . الده ایدیلن نتایج حسنه ؛ چوجقلرك یالکز مکتبده اخلاق حسنه‌یه آلیشملرندن ، نظافت وانتظام اعتیادینی قازانملرندن تولد ایتمیور ؛ اوراده سوقاغك فنا درسلرندن وجانیلرك ، سارقلرك مشئوم تعلیملرندن دخی محافظه ایدلمش اولیورلر .

تربیهٔ ملیه‌نك الك ایی برطرزینی بولوب بولمادیغمز حقنده بوراده برسؤال ایراد اولنه بیلیر . اوچ بیوك سؤال واردرکه بونلره حیاتده هر دقیقه جواب ویرمك لازمدر .

بوایمی ، فنامی ؛ طوغرومی یاکلیشمی ؟ کوزلمی ، چرکینمی ؟ تربیه‌مز بو سؤاللرك اوچنه‌ده جواب ویرمك ایچون بزه یاردم ایتملیدر .

ایکی عصردن زیاده وارکه (باقون) ، (مینه‌رو) (١) و (موزلر) ی (٢) عقیم برر باکر اولدقلری ایچون ترك ویالکز (وولکن)(٣)ه اعتماد ایدرك فرونلرصاتون المق ایچون کتابلری صاتمه‌یی توصیه ایدنلردن بحث ایدییوردی . (مینه‌رو) و (موزلری) اصلا ترك ایتاملیدر : فقط بوکونه قدر تدریساتمزی کتاب طبیعت اوزرینه تأسیس ایتمك .

اوقویوب یازمق ، حساب ایتمك بر تربیه تشکیل ایتمز ؛

(١) (مینه‌ور) عرفان وصنایع نفیسه الهه‌سی . (٢) (موزلر) فصاحت وشعر الهه‌لری (٣) (و ولکن) آتش ومعادن الهی .

ناصلکه بیچاق، چتال ، قاشیق برطعام یرینه کچمز .

تربیهٔ قدیمه‌یی ذم ایتدیکمدن طولایی اکثریا اتهام اولونیورم . بو طوغرو دکلدر ؛ (یونانجه ، لاتینجه) تدریساتك غایت مهم بر قسمنی تشکیل ایدرلر ؛ بونلرك قیمتی تقلیل اولونمی، یاخود بوسبتون ترك ایدلمسی مناسبتسز برشی اولور؛ فقط یالکز باشلرینه‌ده کافی دکلدرلر. بزایسه اکثر اوقاتمزی یکرمی عصراول افکار عالیه اصحابنك هانکی تعبیراتله افادهٔ مرام ایتدکلرینی اوکرنمکله کچیرییورز. خلاصه احتوا ایتدیکی افکار برطرفه براقیله‌رق متن تحلیلاتنه برچوق زمان صرف اولونیور . وقوللاندیغمز اصول ایله طلبه نه لاتینجه نه‌ده یونانجه‌یی تکلمه مقتدر اوله‌میورلر. فضله اوله‌رق ، مناسبتسزلکك صوك درجه‌سنه وارمق وتدریساتی بوسبتون بی‌فائده بر حاله کتیرمك اوزره ، طلبه‌یه رومالیلر ، یونانیلرککندن ، حتی اسقوچیالیلرده داخل اولمق اوزره اقوام متأخره‌نککندن باشقه بر شیوهٔ تلفظ تعلیم اولونیور .

بوندن باشقه اصولمز ادبیات قدیمه‌یه محبتده حصوله کتیرمیور . (تاکه‌رای) (قورنیل) ك قاهره‌یه سیاحتنه دائر اولان نوتلرنده شویله سویلیور : (موز یونانی) (قورنیلی) زیارت ایده‌رك آتنه‌ده‌کی اقامتندن ممنون اولوب اولمدیغنی سؤال ایتمشیدی . (قورنیل) نزاکتدن زیاده صفوت قلب ایله جواب ویردی ودیدی‌که : « مادام ؛ بزمکز کنجلکمده بنم ایچون

اوقدر سویمسز برحاله کتیرلمشیدی که آرتق شیمدی اونده بر لطافت بوله‌میورم . »

فقط اهمیتی نه اولور ایسه اولسون یونانجه ولاتینجه هر حالده تدریساتك برقسمنی تشکیل ایدر . litteræ humaniores تعبیری بوندن اول هر بر تربیه‌نك مناسبات بشریه‌یی تأمین ایتمسی وانسانلر آره‌سنده‌کی مناسبات عمومیه اوزرینه مؤسس اولمسی نه درجه‌یه قدر نظردقته آلدیغنی کوستریر . شکسپیرك لاتینجه ویونانجه‌یی پك آز بیلدیکنی سویلرلر . کتابلر ، کندیلرینه علاوه اولونان بعض فضله معلوماته رغماً ، بزی تدریسه کفایت ایده‌مزلر . کتابلردن باشقه بر شی کورمیوب طبیعت وعالم حقنده بر شی بیلمیان کیمسه اصلا مکمل بر آدم اوله‌مز . مطلق برطاقم شیلردن نصیبسز قالیر .

تدریساتمزك بویوك بر قسمی « نشو ونماسنی تأمین ایچون برچیچك طرحنه علم‌نباتاتدن بربحث اوقومق‌قدر » بی‌فائده اولدیغی حقنده‌کی افاده نه قدر طوغرودر .

یالکز اوکرنمك کافی دکلدر ؛ یاکلش اوله‌رق اوکره‌نیلان شیلری اونوته‌بیلمك‌ده لازمدر .

تدریسدن مقصد ؛ آووقات ، راهب ، عسکر ، معلم دکل ، انسان وجوده کتیرمکدر . (میلتون) دیورکه « کرك صلح کرك حرب زمانلرنده خصوصی وعمومی هر وظیفه‌سنی عدالت ، مهارت وعلو جناب ایله ایفایه انسانی مستعد قیلان تربیه

مکمل وعالی برتربیه نامی ویره‌بیلیرم »

حکمای قدیمه فعلیاته متعلق مسائلك تدقیق کلمات ایله تنظیم اولونه‌بیله‌جکنی دائما فرض وتخمین ایده‌کلمشلردر . (پلوتارك) ك یومورطه‌می طاووقدن ، طاووقمی یومورطه‌دن چیقدیغی مسئله‌سی معلومدر . پلوتارك بومسئله‌ده یومورطه‌نك طاووقدن چیقدیغی حقنده استناد ایتدیکی دلیل بونك دائما بویله سویلنلمسیدر .

تدریساتمزده‌کی ، آنفاً بیان ایتدیکم ، خطایادن طولایی مکتبدن چیقدقدن صوکره تربیهٔ ذاتیه‌سنی تعقیبه دوام ایدن پك آز کیمسه واردر . شبهه‌سز انسان یاشادقجه اوکره‌نیر . ضرب مثلده بیله « یاشادیکز ودائما اوکره‌نیکز ! » دینیلیور ؛ فقط مسئله غزته‌لرده ، رومانلرده راست کلان عباره وتعبیری اوکرنمکمیدر ؟ یوقسه اصولی دائره‌سنده بر تربیه‌یه بکزه‌یان بعض شیلرمی تعقیب ایتمکدر .

تدریساتدن بکلنلمسی لازم کلان نتایج حقنده اك بویوك سوزصاحبنك افکارینی یوقاریده نقل ایتدم . بورا‌ده‌ده پروفسور (هوکسله‌ی) ك بوکا مماثل بعض افاداتنی اتیان ایده‌جکم :

« ایی بر تدریس اون‌بش ، اون‌آلتی یاشنده‌کی برچوجوغه لسان مادرزادینی سهولت وقطعیتله اوقویوب یازمق اقتدارینی ، قلاسیك مؤلفلریمزك مطالعه‌سیله حصوله کله‌جك برذوق ادبی‌ویرملی واوکا مملکتمزك عمومی بر طرزده تاریخنی ، حیات اجتماعیه‌نك

قوانین مهمه‌سنی طانیتملی ؛ علم منافع الاعضا وعلم احوال روحك مبادیسنی بیلدیرملی وحساب ، هندسه حقنده براز معلومات ویرملیدر . بو چوجوق نظریاتدن زیاده تجربه ایله اکتساب اولونمش معلومات منطقیه‌یه مالك اولمق ایجاب ایدر . موسیقی ورسمه کلنجه : بونلر اونك ایچون سعیدن زیاده اکلنجه مقامنه کچملیدر . »

ایچمزده چوق کیمسه‌لر واردرکه علم تشریحك اعظم علماسندن (جون هونته‌ر) ك افاداتنی تصدیق ایدر ، چونکه بزده اونك کبی حس ایتدك . «چوجوقلغمده بلوطلر ، اوتلر حقنده معلومات آلمغه پك آرزوکش ایدم . نه ایچون یاپراقلر صوك بهارده رنکلرینی دکیشدیردکلرینی مراق ایدر ؛ قارنجه‌لره ، آریلره ، قوشلره ، قوربغه یاورولرینه ، قریزالید (۱) لره دقت ایدر ایدم . بیلمدکلری یاخود آز اهمیت ویردکلری هر درلو اشیا حقنده ایراد سؤال ایله بعض کیمسه‌لری صیقشدیرر ایدم . »

(مباحث تربیه) نام اثرنده (لوق) دیورکه :

« کتاب اوقومق ، علی العاده سویلندیکنك خلافنه اوله‌رق ، بنم فکرمجه تحصیلمزك اك مهم بر قسمی دکلدر . بوکا اهمیتلی صورتده معلوماتمزك توسیعنه یاردیم ایدن ایکی

(۱) طرطیلك کلبك اولمزدن اولکی حالی . قوزه ایچنده یاخود قوزه‌سز اولور .

شیء ده علاوه ایتمك لازمدر ؛ تفکر ایله مناقشه‌دن بحث ایتمك ایستیورم . بکا کلیورکه قرائت کتابلری ، بر بیوك قسمی فائده‌سز اوله‌رق آتیلمق لازم کلان مواد ابتدائیه‌یی ، طوپلامغه خدمت ایدر . تفکرك وظیفه‌سی بو مواد ایچنده لزوملیلرینی آییروب یکدیکرینه تطبیق ایتمکدر . بر تشبیه یاپاجق اولور ایسه‌ك بو ، دیرکاری یونتوب ، تمل طاشلرینی وضع ایده‌رك بر بنایی وجوده کتیرمکه بکزه‌ر . بر دوستله مناقشه ایسه — دوستله دیورم ، زیرا دیکرلریله مناقشه‌ده فائده یوقدر — او بنایی معاینه ایتمك ، بوتون اوطه‌لرنده طولاشمق ، کافۀ اقسامنك یکدیکریله اولان امتزاجنی کوزدن کچیرمك وهرشیئك اوصاف ونقایصنی کورمك دیمکدر . اکسیکلری کشف ایتمك وبونلره چاره‌ساز اولمق ایچون اك ایی واسطه‌ده بودر . مناقشه بیلمدیکمز حقیقتلری اکثریا بزه کوستریر وقرائتدن ، تفکردن زیاده بونلری حافظه‌مزه نقش ایدر . »

بشنجی فصل

تربیهٔ شخصیه

تربیه‌نك وظیفه‌سی كافهٔ ملكاتمزی آهنك تام اوزره تنمیه ایتمكدر . تربیه چوجقلغمزدن باشلار ، مكتبده دوام ایدر ، فقط اوقدرله قالمز ؛ كندی آرزومزه كوره یاشادیغمز مدتجه دخی دوام ایدر. مسئله موخراً اوكرندیكمز شیلرك عاقلانه برطرزده‌می یاخود تماميله تصادفی اوله‌رق‌می اوكرندیكیدر . (غبون) دیبوركه : « هركس ایكی تربیه آلیر ؛ بری ویریلیر دیكری بالذات اكتساب اولنور. بوایكنجیسی فوق‌العاده مهمدر. بالذات اوكرندیكمز شیلردن باشقه‌لرینك اوكرتدیكندن زیاده استفاده ایده‌رز . » (لوق) دیبوركه ؛ «انسان یالكز تعلیم ایله یاخود برخواجه‌نك اداره‌سی آلتنده نه بر فده جداً تمیز ایدر ، نه‌ده حقیقی عالم اوله بیلیر.» منسوب اولدقلری صنفده تمیز ایده‌میانلر بوندن طولایی مأیوس اولمامیلیدرلر . بیوك ذكالر ایلك اوكجه كماله ایرنلر دكلدر . اكر ایشكزه جهد واقدام كوسترمزسه‌كز شبهه‌سزكه موجب خجالتدر . فقط مستقبلاً دخی چالیشمقدن مأیوس اولمامیلیسكز . موفق اولمق ایچون هرممكنی اجرا ایتدیكز ایسه متانت كوستریكز ؛ البته نهایتده موفق اوله‌جقسكز . كندی صنفلرنده پارلایه‌مدقلری حالده

پك بویوك موفقیتلره مظهر اولانلر پك چوقدر . روایت اولنوركه نه (وه‌للینغتون) نه‌ده (ناپولیون) چوجوقلقلرنده شایان دقت براثر موفقیت كوسترمامشلردر . نیوتون ، سویفت قلیو، سیروالته‌ر سقوت ، چه‌ریدان ودیكر برچوق مشاهیرك‌ده بویله اولدیغی تأیید اولنیور. تظاهر ایدیبوركه امثالی آره‌سنده بحق تمیز ایدمیان شاكردان ، صنفلرندن آز استفاده ایتمش اولانلردن عبارت دكلدر .

دنیلیوركه (دها) علی الدوام چالیشمق ملكه‌سیدر . بودوشونجه برچوق حقایقی احتوا ایدر. نته‌كیم (لیلی) لسان عذب البیانیله سویلیور : طبیعت یاردم ایتمز ایسه سعی بوشدر ؛ فقط تحصیل اولمز ایسه طبیعتده هبا اولور .

دیكر جهتدن پارلاق ذكالی چوجوقلر صحتك، تطبیقاتك، سجیه‌نك فقدانندن طولایی حیاتده موفق اوله‌میورلر و(كوته) نك تشبیهی كبی بونلر قمرلی چیچكلری بولنان فقط میوه‌لری اولمیان نباتاته بكزه‌رلر . بونلردن بعضیلری صوكنده سفالته دوچار اولورلر ؛ حالبوكه دها آز ذكی وفقط عملی وتام برخصلته مالك اولان دیكر چوجقلر متمادیا ایلری كیتمشلر ونهایت كرك كندی شرف وحیثیتلری وكرك مملكتلرینك منافعی ایچون مهم موقعلری اشغال ایلمشلردر . تدریساتك دكری حقنده حاصل اولان بعض شبهه‌لر ، دوقتور (آرنولد)ك پك كوزل سویلدیكی كبی « بعض كیمسه‌لرك آلدانه‌رق جهالت

ایله معصومیتی یکدیکرینه غریب برصورتده قاریشدیرمه‌لرندن ایلری کلمه‌دن . ایشـك طوغریسی اکر بر آدمی معلوماتندن تجرید ایده‌جك اولورسه‌کز او ، بر چوجوق حالنده قالمز ؛ بلکه برحیوان ، همده دنیانك اك مضر برحیوانی اولور . » آرنولد کوستریورکه ، اکر انسانلر حیاتده اك امین رهبری ترك ایده‌جك اولورلر ایسه احتراصاته اسیر وایکیسنك خطایاسنه شکار اولورلر : یعنی چوجوقلق جهالتنه برده بیوك آدملرده‌کی قبایحی علاوه ایدرلر . مکتبده ایی تربیه ایدلش اولان کیمسه‌لر ایسه اورادن چیقدقدن صکره اونی ترك ایتمزلر .

پارلاق بر تربیه‌نك هدف مقصودی ، سلیمانك دیدیکی کبی « علم و معرفتی طانیتمق ، عقلك نصایحنی اسماع ایلمك ، ایی دوشونمك ، محاکمه اعتیادینی ، مساوات وعدالت حسـیاتی وجوده کتیرمك ، صاف دللره قوهٔ ممیزه ویرمك وکنجلری فن ومعلومات ایله الفت ایتدیرمکدر . »

(تورو) دیبورکه : « بعض آدملر بردولار قازانمق ایچون یولنی شاشیریر . ادوار قدیمه عقلاسنك آلتون قدر قیمتدار وهرعصرك عقلاسی طرفندن تصدیق ایله حقیقت اولارق قبول ایدلمش اولان سوزلرینی کوشهٔ نسیانه آثار » فرانسزلرك حزن انکیز برضرب مثلنده‌ده شویله سویلنمشدر « کنجلك بیلمش اولسه ؛ اختیارلقده مقتدر اولسه ایدی . » ایی برتربیه بزه کنجلکده معلومات ، اختیارلقده قوت ویرر

(فرانقلن) « تجربه دکرلی بردرسدر ؛ فقط احمقلر بونی کیج اوکره‌نیرلر . » دیبور .

حیاتده صاغلام یولدن کیتمك قدر مهم برشی یوقدر . ایشه ایی باشلایکز ؛ ترقیاتکز یاواش قولایلاشـیر ، سرعت پیدا ایدر واکر مناسبتسز بریولی تعقیب ایدرسه‌کز منزل مقصوده ایریشمکده چوق مشکلات چکرسکز . اوکرنمك کوچدر ؛ فقط اوکرنیلان یاکلش شیلری اونوتمق دها کوچدر .

کتابلرده ، انسـانلرده ، افکارده وتأسـیسات مدنیه‌ده موجود اولان شـیلرك اك ایلرینی دماغکزه حـك ایتمکه چالیشـکز . فلان ویافلانجه احبابمزدن دها آز معلوماتلی اولمقدن اوتانیلمز ؛ فقط اوکرنه بیله‌جکمز شـیلرك کافه‌سنی اوکره‌نمدیکمزدن طولایی اوتانملی یز .

تربیه یالکز السنه تحصیل ایتمك وبرطاقم وقایع وحادثاتی بلله‌مکدن عبـارت دکلدر . او ، تحصیلدن پك زیاده عالی وبوسبتون بشـقه برشیدر . تحصیل ، مسـتقبل ایچون بزه خزینه‌لر احضار ایدر ؛ تربیه ایسـه برتخم حرث ایدرکه بره یتمش ، یوز محصول ویرر .

هرکس بیلیر معلومات ، عقل وذکایه نسـبةً اهمیتسز بر شـیدر . شوقدر وارکه ، معلوماتك فوائدی بعضاً حقیله تقدیر اولونمیور ؛ مثلا دینلیورکه : معلومات انسانه کبر ویریر . حالبوکه عارف اولان کیمسه دهافضله بیلمدیکندن طولایی

کندینی حقیر کورور؛ فقط بو هر زمان بویله دکلدر. اصل چوق اوکره‌نلردرکه نه‌قدر آزشی بیلدکلرینی اکلارلر.

«معلوماتك تمیزلنمامش، فائده‌سز بریغیندن عقل و ذكانك بنا ایده‌بیله‌جکی عادی موادن عبارت اولدیغی» دخی پك ده حقلی اولمیه‌رق سویله‌نیور. بونکله برابر اونه‌درجه فنا بر معماردرکه مواد انشائیه‌یی ای انتخاب ایتمکه اهمیت ویرمسون. بوندن باشقه اکثریا دکرسز کبی کورولن بعض معلوماتك بالاخره قیمتی میدانه چیقمشدر. بیلکی قدرتدر. «الکتریق حقنده‌کی معلوماتمز زماندن؛ یازی، سوز وحرکتدن؛ قوانین اجتماعیه، پاره‌دن؛ قوانین صحیه، صحتدن؛ قوانین فکریه تعب دماغیدن تصرف ایتمك دیمکدر. قوانین روحیه‌یه کلنجه بوندن ایدیلان استفاده‌لرك کافه‌سنی کیم تماميله تعرف و ایضاح ایده‌بیلیر؟(١)»

فنك اهمیتنه کلنجه: اقسام حیاتیه‌مزك هر نقطه‌سنده بونك اهمیتی شبهه کوتورمز؛ اولا، محافظهٔ وجود، وقایهٔ حیات وصحتمز فنك دلالتیله میسر اولور، ٢ مدار معیشتمزی تأمینله بالواسطه وقایهٔ حیات، ٣ بابالق وظائفنك ایفاسی، ٤ حیات حاضره وماضیهٔ ملیه‌یه وقوف (که بو اولمقسزین برفرد ملتك حرکاتنی اداره‌یه مقتدر اوله‌مز) خصوصنده رهبر فندر، ٥ صنایع نفیسه وهنرورلك ایله مناسبتی اولان شیلر، ٦ تعلیم فکری، اخلاقی و دینی ایچونك موافق تحصیل ینه فندر.(٢)

---

(١) که‌نفسله‌ی.

(٢) هربرت سپنسر.

دارالفنون مدیری (ستانله‌ی)ك بیاناتی ده بورایه نقل ایده‌جکم: «بلاعوض محبت حقایق نه‌قدر نادر وایی برشیدر! بونك فوائدینی هر زمان چابوق کوره‌مه‌یز؛ حتی بعض کره، عوضسز وصرف محبت حقایق ایله تعقیب ایدلمش اولان کشفیات فنیه‌دن متحصل بختیارلقلرك وسعتنی برچوق بطنلردن صوکره کوره‌بیلیرز.

سلیمان «عاقل دیکلر و بو صورتله ذکاسنی قوتلندیریر.» دیمکده حقلیدر. تماميله فائده‌سز پك آز معلومات واردر. وپك آزشی واردرکه هیچ اولمزایسه بر دفعه کورلمسی فائده‌لی اولمسون. حقیقتده کوچوك شیلر دکل؛ کوچوك ذکالر واردر. بویوك کاشفلرك غیرمعلوم اوله‌رق قالدیغنی کورمك شایان تأسف وحتی مؤلمدر؛ زیرا بز اونلری کمال شکرانله درخاطر ایتمك ایسترز. وپك نادردرکه بو آدملر منفعت ویاشان وشرف آرزوسیله چالیشمش اولسونلر.

حیاتدن تماميله استفاده ایتمك ایستیان کیمسه ایچون یاپدیغی ایشه صرف دقت و اهتمام لازمدر. معاملاتکزی یاری بردقتله اداره ایدرسه‌کز اوکا زمانکزك ایکی قاتنی صرف ایتمش اولورسکز.

اذواق فکریه‌نك شیمدی‌یه قدر، سعادت بشریه‌یه آزبرشی ضم ایتمه‌سی نظر اسفله کوریله‌جك شیلردندر. معمافیه مکتب فلسفه‌نك معنای ابتدائیسی (σχολη) استراحت یاخود اکلنجه ایدی.

فلسفهٔ مثبته اصحابنك مسلکلرنده برچوق شیلر واردرکه

نجه قبولی متعسردر . معمافيه بونلرك عالی بر حكمتلری واردر : « مسلك محبت، اساس انتظام مقصد ترقی . »

(أمرسون) ديیوركه : پك چوق معصوم آدملر واردركه بابالرندن توارث ايتدكلری عنعنات اقتضاسنجه اللهه پرستش ايدرلر؛ فقط بونلرده وظيفه‌حسی كافهٔ خصلت‌وملكه‌لرينی تربيه ايتمك درجه‌سنه قدر توسع ايتمامشدر .

انسان هرشيئك مقياسيدر. طاغلرك ارتفاعنی، اوقيانوسك قاچ قدم درين اولديغنی اولچر. اصول حسابيه‌مز پاره‌قلريمزك عددی اوزرينه قورولمشدر. بونكله برابر انسان نه‌حقير شيدر ، نه حقير ! اويله ايكن ينه هانكی بويوكلكی الده‌ايتمكه مقتدر دكلدر !

پاسقال ديیوركه : انسان « res cogitans, id est dubitans, affirmans, negans, pauca intelligens, multa ignorans, volens, nolens, imaginans etiam et sentiens. » در.

باشقه بر يرده‌دخی شويله ديیور: «انسان طبيعتك اڭ ضعيف بر فدانيدر. فقط اونك متفكر بر فدانی. كائنات انسانی ازمك ايچون سلاحلانيور بولايقميدر ؟ بر بخار، بر طامله صو اونی اولديرمكه كفايت ايدييور؛ فقط انسان كنديسنك محوينه‌يورون جهاندن دها عاليدر ، چونكه اولديكنی بيلير كائنات ايسه انسانه غلبه‌سندن اصلا خبردار اولميور.»

بر انسان كاملی وجوده كتيرن اوصاف لازمه نه‌لردر

مدرك ومميز بر دماغ ، محبتپرور بر قلب ، متين بر محاكمه ، صاغلام بر وجود. قوهٔ مميزه اولمقسزين اشيايی‌ايی حل وتفريق ايده‌ميز؛ محبت اولمز ايسه خودبين اولورز ؛ صحت‌وجوده مالك اولمز ايسه‌ك قدرتمز آز اولور؛ ومحاكمه قوتنك تنوير ايتمديكی اڭ كوزل نيتلر ايسلكدن زياده فنالق حصوله كتيرير .

بر دوستمزی مدح ايتمك ايسته‌ديكمز زمان اونك غايتله ايی قلبلی (١) اولديغنی سويلرز . ايی قلبلی آدم نه‌در؟ بونی (ناكرای) «طوغرو ، نازك ، جسور عقللی و كافهٔ اوصافنی ايلك يولنده استعمال ايدن كيمسه‌در ديه» تعريف ايدييور ديوركه؛ «بو، ظن ايدلديكنك خلافنه اوله‌رق پك نادردر»

(جون ستوارت ميل) ديركه : (كندی كنديته تحصيل ايتمه‌نك اڭ طوغرو يولی ؛) هرشيئ كمال اهميتله تدقيق ايتمك ؛ هيچ بر مشكل اوكنده كری چكلمامك ؛ وهر هانكی مرجعه عائد اولورسه اولسون ، هيچ بر فكر ومسلكی — هر دورلو مغالطه ، رابطه‌سزلق و تشوش افكار كوزدن قاچيرلميه‌جق صورتده — عريض وعميق تدقيق ونفياً تنقيدايمه‌دن وباخصوص استعمال ايديلان هر كلمه‌نك معناسی تعين ، هر قضيه‌نك مفهوم قطعيسی توضح ايتمكسزين قبول ايتمامكدر. ايشته اوكره‌نيلمسی لازم كلان دروس اساسيه ؛ (هركسك بوكا قادر اولديغی ايسه آشكاردر .

(١) جنتلمن

تربیه‌نك عناصر ابتدائیه‌سنی الده ایتمك هركس ایچون ممكندر : نه رتبه ، نه‌ده ثروت بویوك بر امتیاز ویرمز . (سیر و . ژونس) بر چفتجی ثروتیله بر پرنسك آلدیغی تربیه‌یی الده ایتدیكنی سویلیور . فنه ایصال ایدن بویوك جاده‌لر بوقدر دییه چوق زمان اول سویلنیلمشدر . دنیله‌بیلیركه فنه كوتوره‌ن هریول جاده‌در . وبو یوللری تعقیب ایده‌رك نه‌دورلو مكافاتلر قازانمابز ! تربیه ارضك تاریخ سابقنی بزه تنویر ایدر . وهرشیئك ترقی ونوره طوغری یورودیكنی كوستریر ؛ ادبیات عمومیه‌دن مستفید اولمغی تسهیل ایدر ؛ كتاب طبیعتی اوكمزه آچار وهرطرفده بزم ایچون منابع استفاده احداث ایدر .

بزم ایچون (بو آدم امثالی كورولمامش بریدر) دنیلمسنی امید ایده‌مز ایسه‌كده هیچ اولمز ایسه حیاتمزك (دائمی بر كوزللكه مالك اولمسنی) تامین ایده‌بیلیرز ؛ زیرا هپمزده حیات ابدیه‌یه مظهر اولانلرك حس و آرزوسی واردر .

اكر تربیه دائما كوزل نتیجه‌لر ویرمیور ایسه بو ، بالذات تربیه‌نك قصوری دكلدر ؛ بلكه اونده تعقیب ایدیلان فكردن ایلرو كلیر ؛ (زیرا انسانلر فنی ؛ كاه مراق وهوس كشف ایله ، وكاه ذهنلرینی برچوق لطیف شیلر ایله اویالامق ایچون ، بعضاً‌ده فكرلرینی تزیین ایله اكتساب شرف ایچون ایسترلر واوكره‌نیرلر ؛ فقط اونی صرف بشریتك منفعتی اوغورنده قوللانمق مقصدیله اوكره‌ندكاری نادردر . صانكه فن فكر

متجسس واندیشه‌ناكی دیكلندیره‌جك برخوابگاه ؛ یاخود روح آواره‌یی مناظر لطیفه اوكنده طولاشدیرمغه یارایان بر تراسه ؛ ویا روح مغرورك اقامت ایده‌جكی بر محتشم قله ؛ یا حرب وجداله مخصوص مستحكم بر قلعه واردوگاه ویاخود كار ایله آلیش ویریش ایدیلیر بردكان ایمش كبی حركت اولنورده بونك شان خالق وتسكین اضطرابات بشریه ایچون مؤسس بر خزینهٔ قیمتدار اولدیغی دوشونولمز . (باقون) »

سکزنجی فصل

کتبخانه‌لر

بر بیوك انكليز، دورهام متره‌پولیدی (ریشارد دو بوری) بش یوز سنه‌دن زیاده وارکه کتابلرك ثناسنده حقلی اوله‌رق شویله دییور ایدی:

«ایشته دکنکسز، آجی سوز سویله‌دن، حدت ایتمه‌دن، هدیه و پاره ایسته‌مه‌دن بزی تدریس ایدن خواجه‌لر. اونلره تقرب ایدر ایسه‌کز اویومدقلرینی کورورسکز؛ سؤال ایدرسه‌کز سزدن بر شی کیزله‌مزلر؛ اونلری طانیمازسه‌کز اصلا شکایت ایتمزلر؛ اکر برشی بیلمه‌سه‌کز سزکله اکلنمزلر»

بوذات بوقدر زمان اول بویله سویلر ایسه کتابلردن بزم دها زیاده بحث ایتمه‌مز لازم کلیر. زیرا بوکون کتابلر غایتله اوجوزدر، هرکس اونلردن مستفید اوله‌بیلیور؛ قوللانیشلی وخفیفدر؛ حالبوکه اسکی کتابلر جسیم وآغیر ایدی، الده طوتمق واوقومق قولای دکلدی. بوکونکی کتابلرك اك زیاده علمی اولانلرینك بیله اوقونمسی اسکیلرینه نسبتله سهولتلیدر. غایتله مهم بر شی دها وار: بز بوکون (بوری) نك طانیدیغی کتابلردن فضله کتابلره مالکز. ادبیات قدیمه‌دن بیله، غائب ایدلمش برطاقم آثار بولوندی. دنیله‌بیلیرکه

بو ذات زماننده رومان نه‌در بیلمیوردی. کندیسی شکسپیر و میلتونك ظهوروندن اول یاشامش ایدی؛ فقط دها اولکی شاعرلردن بحث ایتمامشدر. فنه کلنجه؛ وفاتندن صوکره کیمیا وطبقات الارض ظهور ایتمش ومتعدد کشفیات دیکر فنونك فوائدینی آرتیرمشدر.

(شوپه‌نهاور) فن کندیسنه برشی ویرمامش ایسه‌ده هیچ اولمزایسه برچوق مصارفنی تنزیل ایتدیکنی سویلیور. اعتراف ایتملی‌یز، فن یالکز بزم واردات ملیه‌مزی آرتیرمغله قالمامش؛ بلکه مصارفمزی ده تحدید ایتمشدر. مکتبلر، کتبخانه‌لر وموزه‌لر تأسیسی ایچون قوللاندیغمز پاره‌لر حقیقی بر مصرف اولمقدن زیاده اقچه‌لریمزی مکافاتبخش اولمق اوزره بر یره وضع ایتمکدن عبارتدر. بز مکتب وعمومی کتبخانه‌لری، یالکز بونلرك نتیجه اعتباریله برتصرفدن عبارت اولمسنه نظراً دکل؛ بلکه همشهریلریمزك مسعودیت و اکلنجه‌لری ایچون مهم بر تأثیری حائز اولملری اعتباریله‌ده محافظه ایدییورز. زیرا فقرای اهالینك اکلنجه‌لری پك آزدر.

عصر مستقبلك قارئلرندن اك بیوك قسمی صنعتکارلریمز وعمله‌مز اوله‌جغنی سویلدیکمدن طولایی علی اکثر شدتله استخفاف اولنیورم؛ فقط عوامه مخصوص کتبخانه‌لرك تزایدی بیاناتمی تأیید ایتمیورمی؟ زیرا برکتبخانه تأسیس ایده‌بیلمك ایچون اولا محله‌نك منتخبلریله کیفیتی مذاکره ایتمك لازمدر،

رهبان ایله مسالك فکریه اربابنك هرطرفده اقلیت تشکیل ایتدکلرینه نظراً کتبخانه‌لری تأسیس واداره ایدنلرك صنعتکارلر ایله کوچك تاجرلر اولدیغی تبین ایدیور . کتابلر بزم شهرلرك ارباب مساعیسنه مطلق صورتده لازمدر ؛ اونلرك طرز حیاتلری صوك درجه‌ده یکنسقدر .

بر وحشینك حیاتی بونك عکسنه چوق متبدلدر : آولایه‌جغی آوك اعتیاداتی ، نه وقتلر نقل مکان ایتدیکنی وهانکی محللرده چوق بولندیغنی پك یاقیندن کوروب طانیمغه مجبوردر ؛ حیوانات بحریه‌نك هانکی موسملرده صید اولنه‌بیله‌جکنی بیلملیدر ؛ هر آی غداسنی دکیشدیرمکه مجبوردر . آلات وادواتی اعمال ومسکننی انشا ایتمك لازم . بوکون بزم ایچون پك قولای اولان آتش یاقمق اونك ایچون دقیق وکوچ برمسئله‌در ، بونکله‌ده اوغراشملی .

چفتجی‌نك‌ده اونك کبی مشاغلی واردر : طوپراغی سوره‌ر ، تخمی آتار ، محصولی بیچر ، طوپلار ؛ اینکلری ، طوموزلری ، قویونلریله مشغول اولور . برصپانی اداره ایتمك ، بربوله یاپمق واوت دمتلرینی باغلامق ظن اولندیغی کبی قولای برشی دکلدر . حکایه اولنورکه : (ووردس‌وورس) ك حجرهٔ مساعیسنی زیارت ایتمك ایستیان براجنبی‌یه خدمتجیسی شوجوابی ویرمشدر « افندینك یتاق اوطه‌سی بودر ؛ فقط تارلاده چالیشیر » ایشته چفتجی بویله‌جه تارلاده پك چوق شی اوکره‌نیر . او ،

بزم فرض وتخمینمزك خارجنده پك چوق شی بیلیر . و بیلدیکی کتابلرده‌کندن ده‌ا ذکیدر .

فقط فابریقه عمله‌سی پك زیاده یکنسق بر حیات کچیرمکده‌در . عین اعمالاته ، حتی بعضاً سنه‌نك ابتداسندن نهایتنه قدر اعمالاتك عین تفرعاتیله چالیشمغه محکومدر . بعض کره برال مهارتی الده ایدر ، فقط ینه محدوددر . الی نهایه متمادی چالیشیر ماکنه حالنده قالمق ایستمز ایسه اونك ایچون کتابلر ، حتی بعضاً یالکز کتابلر واسطه‌سیله اکلنمك وتنفس ایتمك لازمدر . شایان ممنونیتدرکه برزماندن بری مغازه‌لر مستثنا اولمق اوزره ساعات مساعی‌یی تقلیله برمیل کورولیور . پك خوش برشی دکل ایسه‌ده مجبوری تعطیل اشغال اولندیغی‌ده وار . اکلنجه ایله کچن ساعتلر اصلا تنبللکله امرار اولنمش صایله‌مز . اکلنجه ، اك بیوك ایلکلردن معدوددر . تنبللك ایسه بونك عکسی اولمق اعتباریله بری مسعودیت دیکری بدبختلغك منبعیدر . برفقیر برقاچ کون ایشسیز قالیر ایسه نه یاپه بیلیر . بوش ساعتلرینی ناصل امرار ایتسون ؟ حالبوکه اکر برکتبخانه‌یه کیره بیلیر ایسه بوساعتلری غائب ایتمامش اولور .

چوجوقلریمزك تدریسی ایچون قوللاندیغمز وسائط اورته یاشده‌کیلرده‌ده تطبیق اولنه بیلیر . بوکون هرطرفده مکمل ابتدائی مکتبلریمز وار . چوجوقلریمزك تحصیلی ایله

كنديمز مشغول اوليورز . اونلره اوقومغى وقرائتى سومكى اوكره‌ديورز . نه ايچون؟ زيرا قانعز كه تحصيل هركسه فائده ويرير . تحصيل ايدن كيمسه كوزل بر ايشجى اولور ، ايى بر ايشجى ده مكمل بر آدم . فقط تحصيلى الى نهايه ترك ايتماملیدر . كتبخانه‌لر اورته ياشليلرك ملتجيلريدر .

مرويدركه ؛ قرال الفرد چوجقلغنده ، برقاچ كتابه مالك اولمق ايچون بيوك بر آرزو كوستريرر . والده‌سى اوكا كتابلرى ، اوقومغى اوكرنديكى زمان الده ايده‌بيله‌جكى جوابنى ويرير . الفره‌د بو شرط ايله كتاب صاحبى اوله بيله‌جك . بزم چوجقلريمز اوقومغى اوكرنديلر آرتق بوكا مكافاة بر قاچ كتابه مستحق دكلميدرلر ؟ بوندن بشقه كتابلر پك چوق ؛ اك ايليرى بيله هر شيدن اوجوز . اوقومق بر ذوقدر ثروتله الده ايديله‌من . و حتى پاره ايله مناسبتى اولميان شيلرك اك برنجيلرندندر . ايش عالمنه كيرمش اولان بزلر ايسه اكثريا ، اليمزده بولنانلرى كافى كورميورز . فقط ثروتمز سايه‌سنده بر چوق كتاب جمع ايتديكمز تقديرده دخى بونلرى اوقومغه وقتمز اصلا مساعد اولمز .

شوقدر واركه تربيه‌نك حياتمز مدتجه دوام ايتمه‌سى چو- جوقلريمزك غرامر وكلماتدن باشقه شيلرده اوكرنملرى وكوز ايله الك دخى فكركبى ادمان ايدلمسى ايجاب ايتديكنى آكلامغه باشلايورز . ديكر جهتدن اورته ياشلى آدملريمزك موجوديت

حياتيه‌لرى يالكز ال ايشلريله تحرىٔ ثروته اصلا منحصر اولمامق وبونلرك زمانلرندن برقسمنى تربيهٔ فكريه‌يه ، معلومات فكريه اكتسابنه تخصيصه مقتدر اولملرى لازم كلديكنى ده درك ايلدك . بوندن بشقه هركس معلومات بشريه يكونه ، بعض شيلر علاوه ايده بيلمليدر ؛ شرائط حياتيه‌سى نه قدر محدود اولورسه اولسون بوكا هر فرد موفق اوله بيلير . بز ال ايشلرينك اهميتنى هنوز تقدير ايتمديكمز كبى فنك ده الده ايدلمز ، يالكز حكما وارباب دهايه و آلات مخصوصه‌يه مالك اوله بيلان كيمسه‌لره مختص برشى اولديغنى ظن ايديورز . فقط خطا ايدييورز . بو اقباللى كيملر سايه‌سنده قازاندق ؟ شبهه يوق كه قسماً عاقل حكمدارلر ، اعاظم رجال دولت ؛ قسماً جسور قوهٔ بريه وبحريه‌مز ؛ قسماً مستعمراتمزك تمل طاشلرينى وضع ايدن كاشفلر ؛ وقسماً ده حكما ومتفكرين سايه‌سنده . اونلره تشكره بورجلى اولديغمزى هر زمان درخاطر ايتمكله برابر عمله‌يى ده اونوتماملى يز ؛ بوده بزه يار دم ايچون يالكز قوللرينك قوتنى استعمال ايتمامشدر ؛ بلكه افكارندن دخى بزى مستفيد ايتمكه موفق اولمشدر .

« وات » بر ماكنه‌جى ايدى . كشفيات صناعيه‌سى ثروت مليه‌يه ديوتمزك مقدارينه مساوى بر مبلغ ضم ايدن (هارى قورت) بر ديوارجينك اوغلى ايدى . دوكه چليكى اختراع ايدن هوتسمن ساعتچى ، (قرومتون) نساج ، وچ‌وود

چوملکجی؛ برندلی، تلفورد، موشات ونیلسین، عادی عمله ایدیلر: جورج استفانسون برغروش کوندهلك ایله اینك کودر ایدی، اوقومغی اون سکز یاشنده اوکرندی. (دالتون) بر اوروجینك، فارادای و نیوقومن دمیرجی اوغللری ایدیلر. (آقرات) پروکار، سیر هومفرای داوی براجزا خانهده چیراق، برمینغام شهرینك باباسی وموسسی بولتون، دوپمه یاپار برایشجینك و (وات) بر دولکرك اوغلی ایدی. عالم بونلرك ومتعدد امثالنك زیادهسیله منتداریدر. بز ایسه بویوك قوماندانلریمز، رجال حکومتمز قدر بونلرلهده مفتخر اولمالییز.

اکثریا بزه مدنی ملتلردن بحث ایدیلیر. وشبههسز بعض اقوام دیکرلرینه نظراً بووصفه دها زیاده مستحقدرلر. فقط هیچ برمملکت بوکا تماميله کسب استحقاق ایتمامشدر. مملکتلریمزده حقیقی برمدنیت وجوده کتیرمکه چالیشملی یزکه بوکا کتبخانهلر چوق خدمت ایدهجکدر.

برچوق کیمسهلر دائمی اشغال شاقهیه محکوم اولمق ایچون طوغمش کیبدر. فقط بونلرك حیاتلری نه ایچون بوش کچسون وسفالتدن عبارت اولسون؟ بوآدملرك اکلنجهلری آز وطرز حیاتلری یکنسق اولدیغی جهتله کوزلری اوکنده ای کتابلر بولنمق لازمدر.

رجال فنیهمزك اعاظمندن بری (سیر جون هرچهل)

دیورکه: احوال حیاتیهمك کافهسنده استنادکاهم، بنم ایچون دائمی برمنبع سعادت ومسرت اولهجق ومصائب حیاتیه ایله انسانلرك مخاصمانه قارشی بنی تسلیه ایدهجك برذوق انتخاب ایتمك ممکن اولسه ذوق مطالعهیی انتخاب ایدر ایدم. ممنونیت بخش وسائطله برابر بوذوق کندیسنه نصیب اولان کیمسه مضر کتابلر ویرمدیککز حالده شبههسز بختیار اولور؛ زیرا هرعصرك اك کزیده جمعیتلرینه داخل اولور. هرنسلك همشهریسی اولور. وهرقرن ایله همعصر اولور. دنیا اونك ایچون یارادلمشدر.

کتابلر عادتا ذی حیات اشیادر.

(ملیتون) دیورکه «کتابلر روح قدر فعال، ذی حیات بر ذریت تشکیل ایدر». بیوك محررلر اولمز.

روح علویسنك روحکیده برابر رفع واعلا ایدن کیمسه اولمش صایلماز. قلبلرده ابدیاً یاشامق اولوم اولهمز.

اوربین شهری بویوك کتبخانهسنك مؤسسی اولان (دوق دوربین) هرکتابك ارغوانی رنك ایله تجلید، کموش ایله تزیین ایدلمسنی امر ایتمش ایدی. (لهم) سفرهیه اوطورمزدن اولدیغی کبی یکی برکتاب آچمزدن اول ده دعا ایتملیدر دیپور.

طقوزنجی فصل

مطالعه

کتابلر بشریتك حافظه‌سیدر : نسلك تاریخنی، کشفیاتنی و عصرلرك تراکم ایدن ذکا و تجاربنی احتوا ایدر ؛ طبیعتك آیینهٔ غرائب ومحاسنیدر ؛ فلاکت زمانلریمزده بزه استنادکاه اولور ، اکدار وضطراباتمزی تسلیه ایدر، کدرلی ساعتلریمزی اکلنجه‌لی یاپار، دماغمزی افکار جیده ومصیبه ایله املا ایدر ، حاصلی بزی محیطمزدن، سفالتمزدن قورتاریر.

برشرق حکایه‌سنده دنیلیورکه : ایکی آدم وار ایمش ؛ بریسی پادشاه دیکری دیلنجی. پادشاه هرکیجه رؤیاسنده کندیسنی دیلنجی اولمش کورور. دیلنجی ایسه پادشاه اولمش ، سرایلرده اقامت ایدیور . بیلمم که عجبا بونلرك ایکیسندن پادشاهی دها بختیاردر . خیال بعض کره حقیقتدن دها قوتلیدر .

بونکله برابر اکر آرزو ایدر ایسه‌ك مطالعه بزم حقیقی حکمدار اوله‌مزه ، الك محتشم سرایلرده اقامتمزه مساعددر . الك ایسی بزی یورولمادن ، صیقلمادن مصرفسز اوله‌رق طاغلره، دکزلره قدر کوتوریر .

فله‌شر ، دیبورکه :

«الك ایی ارقداشلرم اولان کتابلریمك بولندیغی یرده

ایستدیکم کبی اکلنمه‌مه مساعده ایدیکز . اوراسی بنم ایچون سرای حکمداری ؛ هرایستدیکم ساعتده علما ومتقدمین حکما ایله کوروشه بیله‌جکم یردر . بعضاده قراللر و ایمپراطورلرله قونوشورم . فکرلرینی تنقید ایدرم . واکر غیرمشروع ایسه مظفریتلرینی تزییف ایله حقلرنده شدید حکملر ویریرم . حقسز رکز ایدلمش اولان هیکللرینی قیرارم .

بوش و دوامسز بر ثروت قازانمق ایچون بنی بواندیشه‌سز ذوقدن آییرمق قابلمیدر ؟ صلا ! سزك بتون اندیشه‌لریکز آلتون طوپلامق. بنمکی‌ده معلومات فنیه‌یی آرتیرمق اولسون.»

کتابلر اکثریا احبابه بکزه‌تیلیر . فقط مرحمتسز اولوم دوستلریمزك الك کزیده وفضیلتمندلرینی بزدن آیردیغی حالده زمان بالعکس کتابلرك فنالرینی اولدیریر وایلرینی تمییز ایدر .

ثروتك کافهٔ فوائدندن مستفید اولمش پك چوق آدملر الك بیوك سعادتی مطالعه‌ده بولدقلرینی بیان ایتمشلردر .

آسشام (مکتب خواجه‌سی) نامنده‌کی کتابنده «لیدی ژان غره‌ی » ی صوك زیارتنی شویله یازییور : چومبانك ایچنده اوطورمش ، افلاطوندن ، سوقراطك وفاتی حقنده‌کی ایضاحات حکیمانه‌یی ، اوقودیغی اثناده نزدینه

قبول اولنمش ایدی. عائله‌سی پارقده آولانیورلر، کوپکلر باغیر
یشیور، آچیق اولان پنجره‌دن حیوانلرك سسی ایشیدیلیوردی.
خارجده بولوندیغندن طولایی بیان تعجب ایتمسی اوزرینـ
« لیدی » شو جوابی ویردی : « امینم که اونلرك پارقد
طویدقلری ذوق بنم افلاطونی اوقومقدن حس ایتدیکمه قیاسـ
بر کولکه‌دن عبارتدر. »

(ماقولای) زنکین، نفوذلی، مشهور و صحتی یرنده بر آد
ایدی. بونکله برابر ترجمهٔ حالنده، اك مسعود ساعتلر
کتابلریله کچیردیکی زمانلر اولدیغنی سویلیور. بر کوچو
قیز چوجوغنه یازدیغی سویملی مکتوبنده‌ده شویله دیور
«پك لطیف اولان مکتوبندن طولایی تشکرلر ایدرم. سوکیـ
کوچوك قیزیمك بختیارلغنه سبب اولدیغمدن طولایی بن‌ده دا
بختیارم. اونك کتابلری سودیکنی کورمك قدر بنی ممنو
ایدن برشی اوله‌مز. زیرا بنم کبی بویوك اولنجه کوره‌جك
کتابلر پاسته‌لردن، شکرلردن، بوتون اویونجاقلردن و دنیانك
هردرلو منظره‌لرندن، اکلنجه‌لرندن دکرلیدر. بکا سرایلری
باغچه‌لری، کوزل طعاملری، شرابلری، آرابه‌لری، محتشـ
لباسلری و یوزلرجه خدمتجلری ایله دنیانك اك بویوك قرال
اوله‌جقسك دیسه‌کز قراللغی ایستمز ایدم؛ مطالعه‌یی سومیـ
بر قرال اولمقدنسه طاوان آره‌سنده کتاب ییغینلری ایچنده اوطور
بر فقیر اولمغی ترجیح ایدردم. »

خلاصه کتابلر نشئه بخش سرایلرك آناختارینی بزه ویریر.
(ژ. پ. ریختر) دییورکه: پارناس تپه‌سندن، بر تخته‌ده کنندن
زیاده اوزاقلر کوزوکور. کتابلر اشیا حقنده دخی نفس حقیقت
قدر قطعی بر فکر ویریر. واکر بر کتاب بزی مستفید ایتمزایسه
بونده‌کی قصور دائما کندیسنه عائد دکلدر؛ اوقومغی بیلمك‌ده
بر صنعتدر. دقتسز اوقویشك بویوك بر فائده‌سی اوله‌مز. هرکس
اوقویوب یازمغی بیلیرم ظن ایدر؛ حقیقتده ایسه ثمره‌دار بر صورتده
اوقویوب یازان پك آز کیمسه واردر. (آسشام) دییورکه:
«مطالعه‌نك، برسنه‌ده اوکرتدیکی شی تجربه‌نك یکرمی سنه‌ده
اوکرتدیکندن زیاده‌در. بو، تهلکه‌سز اوکره‌تیر حالبوکه تجربه
اوکرتمکدن زیاده زحمتلیدر؛ برچوق قضالر کچردکدن صوکره
اوسته اولان قپودان پك فقیردر؛ افلاسه اوغرادقدن صوکره
عقلی باشنه آلان وجمع ثروت ایدن تجارده مسکین صاییلیر.
تجربه‌ایله صاتون آلنان عقللیلق بهالی‌یه مال اولور. »

دوستلریمزی انتخاب ایتمك لازم کلدیکی کبی کتابلریده
حسن انتخاب ایتمك ایجاب ایدر. یاپدیغمز شیلردن نه‌قدر مسئول
ایسه‌ك اوقودیغمز شیلردن‌ده اوقدر مسئولز.

کتابلریمزدن یالکز فوائد کثیره استحصالی ایچون دکل امکان
درجه‌سنده ذوق‌یاب اولمق ایچون دخی اونلری کوکلمزی اکلندیرمکدن
زیاده فکریمزی مستفید ایتمك مقصدیله اوقوملی‌یز. قولای
واکلندیریجی کتابلرك فوائدی شکرك فائده‌سی کبیدر؛ شکر

غدامزك مهم بر قسمنی تشکیل ایتدیکی حالده یالکز بونکله یاشامق ممکن دکلدر .

هیچ برشیئه یارامیان کتابلرده واردر. بونلرك بر طاقم مضرلری واردرکه ضررلری طوقونمقسزین اوقونملری ممکن اولمز. بعض احوالده حیاتك مهالك ومهاجماتندن خبردار اولمق ایجاب ایدر. فقط بزی فاالقله الفت ایتدیرن هرشی برفاالقدر. تشکر اولنورکه ، اوقونورکن ای براثر اولدقلرینی حس ایتمامك قابل اولمیان، کتابلرك مقداری پك چوقدر . الك کزیده اثرلر منافع شخصیه‌دن متجرد برمحیط فکری‌یه‌قدر بزی یوکسلتیر، اوراده‌شخصی هردوشونجه معناسز اولدیغی کبی‌بودنیانك‌هردرلو اندیشه وغائله‌سی‌ده اونودیلیر. بویله‌برمطالعه‌یی یاریده‌براقمق‌قدر المناك برشی اوله‌مز . «هامه‌رتون» مؤثر برصورتده بوندن شکایت ایدییور .

« فرض ایده‌لم‌که قارء دیکر برعصره، دیکر برمدنیته عائد برمؤلفك مطالعه‌سنه تماميله طالمش بولونیور . مثلا افلاطونده مندرج اولان سوقراطك مدافعه‌سنی مطالعه ایله مشغول بولونیورسکز . صحنه برتابلوده‌کی کبی چشم‌امعانکزه اوکنده آچیلیور : بشیوز کشیلك بر هیئت ، تام بر یونان طرز معماریسی ، بوتون آتنه خلقی سامعه کسیلمش ، منفور «مه‌لیتوس»، دشمنلر حرص‌ایله، دائما پایدار اسملری بزم‌ایچون قیمتدار اولان معزز دوستلر حزن‌ایله مشبوع ، اورته یرده

قبش ویاز کیدیکی قابا یوکدن دیکیلمش لباس ایله فقیر قیافتلی بر آدم ، چهره‌سی اویله بر جسارت وسربستلك ایلك نور ایتمش‌که هیچ بر آقتور بونی تمثیله مقتدر اوله‌مز . امین رضدانك شویله سویلدیکنی ایشیدییورسکز: «Τιμᾶται δοῦν» «ἀνὴρ Θανάτου εἶεν» «سوقراطك پریتانه‌ده یاشامغه محکوم ایدلمسنی طلب ایتدیکی اوغالی پارچه‌یه باشلارسکز . نهایته قدر بلافاصله‌مطالعه‌ده دوام ایده‌بیلیرسه‌کز بوصورتله‌کچن دقیقه‌لرده پاك بر حظ روحانی دویاجقسکزکه بو، مساعئ فکریه‌کزك مکافاتی اوله‌جقدر.»

برساعت‌قدر فائده‌لی برکتاب مطالعه‌سیله مشغول اولوب‌ده اوندن استحصال فوائد وبختیاری ایتمامك قابل دکلدر . بوندن حاصل اولان حظ دوام ایدر ؛ و بزه بختیارانه ومتانت بخش برخزینهٔ افکار ویریرکه هردقیقه اونی‌صرف ایده‌بیلیریز.

ادبیاتمز نسلمزك میراثی و حقیدر . دنیانك شاعر فیلسوفلری وفن آدملرندن بعضیلرینی یتیشدیردك ویتیشدیرمکده دوام ایدییورز . هیچ برقوم بوندن دها پارلاق ، دها اصیل ودها صاف بر ادبیاته مالك اولدیغنی ادعا ایده‌مز . او ، تجارتمز قدر زنکین ، سلاحلریمز قدر قوتلیدر . ومملکتمك الك بویوك عنوان مفخرتیدر .

اوتنجی فصل

وظیفهٔ اجتماعیه

مملکتمزك ادارەسنه هپمز معاونت ایدییورز . اك بویوك وظیفەلریمزدن بری بو بویوك مسئولیتی درعهده ایتمك ایچون کندیمزی حاضرلامقدر . بو خصوصده تدقیق وتفکر لازم اولدیغی کبی حسن نیته دها زیاده احتیاج واردر . ایمپراطورلغمزك بویوکلکی و وسعتی بر تهلکه منبعلریدر . بر چوغمك افکار وتمایلاتی بزمکندن بوسبوتون باشقه اولان مختلف اجناس بشریه‌یی اداره ایدییورز . مثال اوله‌رق هندستانی آلالم : اورادەکی اهالی انکلترەدەکنك اون مثلی در ، مختلف اجناس وادیانه منسوب بر چوق جماعتلره آیریلمشدر . اصل هندولر بزم داخل اولدیغمز بویوك عرق بشرینك برقسمنی تشکیل ایدییور . بونلرك لسانی یالکز اصلی وتشکلاتی اعتباریله بزمکنه مشابه دکلدر ؛ اونده انکلیزجەدە موجود بعض کلماتده واردر . برچوق هند وکلمەلرینك نهایتنه کلن (Poor) کلمەسی انکلیزجەدەکی borough(۱) ه مقابلدر فقط هندولر هندستان اهالیسنك بر قسمیدر و هرنەقدر زمان ومسافه آرزومزدە درین فرقلر حصوله کتیرمش ایسەدە

---

(۱) شهر

بونلر جنوبك دراویدیەنلرندن، مالزلردن وشرقك چینلیلرندن زیادە بزه یاقیندرلر . هندولرك دینی اونلری مسلمانلرله جدال حالنده بولوندیرییور ؛ اومسلمانلرکه مقدما مملکتك صاحبی ایدیلر . واکر بز ترك ایدرسەك ینه صاحب اولملری محتملدر . اك بویوك مسئولیتلری بزه تحمیل ایدن هندستان ممالکی اولمغله برابر باشقه برچوق مسئولیتلریمز واردر . ارضك همان هرقطعەسنده دیکر بویوك ملتلرله تماسده بولونییورز . حسن اداره ، اعتدال، درایت وفطانت ایجاب ایتدیرن برطاقم مسائل دائما حادث اولویور واولەجقدر .

سیاسیلریمز نەدە مساعده ، نەدە مقاومت ایتمك لازم کلدیکنی وملتدە محافظه ایدەجکی دولت آدملرینی بیلملیدر .

تاریخ بشر خاك ایله یکسان اولان بیوك دولتلرك مناقبتی بزه ارائه ایدییور ؛ مصر ، آثوریه ، فرس وروما بویودیلر ومنقرض اولدیلر . پك اوزاغه کیتمکه حاجت یوق جنوه، وندیك ، برچوق جهتلرجه، بوکون بزم کبی، کمیلری، مستعمرەلری وتجارتلریله ترقی ایتمشلر ایدی . بونلرك اوغرادقلری عاقبته دوشمامك ایچون اونلرك خطالرینی تکرار ایتماملی یز .

بر دولتی وجوده کتیرمك ایچون بیك سنه کفایت ایتمز . حالبوکه محوی ایچون برساعت کافیدر . (۱)

---

(۱) بایرون .

سیاست خارجیه‌مزه کلنجه : سائر مملکتلرله مناسبات دوستانه‌یی ادامه ایتمك وظیفه‌مز اولدیغی قدر منفعتمزکده مقتضیاتندندر . تأسف اولنور که ملتلر اکثریا یکدیگرینه دشمن نظریله باقیورلر . بونکله برابر براز عرفان بزه کوستریورکه هپسی انسان اولملری حسبیله هپسی‌ده یکدیگرینه دوست اولملیدر . غال ممالکنك برخطیبی بوفکری بسیط وفقط غایتله جالب دقت بر تصویر ایله افهام ایدر : برکون قیرده کزینیر ایکن قارشوسنده‌کی تپه‌نك اوزرنده چیرکین بر جسم کورمش ، یاقلاشدقجه اوراده بر آدم بولندیغنی آکلامش ، بوسبتون یاقلاشنجه برده باقش‌که او آدم کندی قرداشی ایمش .

سائر اقوام یالکز انسان دکل ؛ حتی بزم قرداشلریمزدر. بر چوق نقطۂ نظردن منفعتلریمز مشترکدر . اونلر المدیده اولورلر ایسه بزده‌ده المناك اولمامز لازم کلیر ، اونلرك بختیارلغی بزم ایچون بر ایلکدر . انکلتره‌نك اك بویوك منفعتی بوتون عالمك صلح وصلاحی واقبالنده‌در . حربك شعشعه‌سی افکار بشری یالدیزلایور . . . « طنطنه ، دبدبه‌دن ، حربك آلایشندن » بحث اولونیور . هر نفرك چانطه‌سنده برمشیر باستونی بولندیغی سویلنیورده حربك نسل بشره ایراث ایتدیکی آلام بی‌نهایه دوشونوله‌میور .

حربك تولید ایتدیکی ضایعات و الام پك قورقونجدر وحك

اصولی حقنده غیرقابل رد دلیل‌ده بودر . حال حاضر نوع بنی‌بشر ایچون موجب خجالتدر . سلاح قوتیله مجادله ایدن قبائل وحشیه معذور اوله‌بیلیرلر . فقط نه قدر مدنی ملتلر وارکه عین وسائطی قوللانیورلر ؛ بو یالکز بزم حسیات اخلاقیه‌مزه دکل ، اذعان فطریمزه‌ده منافیدر . بوکون اوروپا صلح زماننده ۳,۵۰۰,۰۰۰ کشی‌یی سلاح آلتنده بولوندیرییور. حال حربده ایسه بو عدد ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ه چیقدیغی کبی ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ابلاغی ایچونده حاضرلق وار . بو قوۂ مسلحه‌نك مصارف سنویه‌سی لفظاً ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ لیرایه بالغ اولویور ؛ فقط عسکر قرعه ایله جمع اولوندیغی جهتله مصارفك مقدار حقیقیسی چوق فضله‌در . شونی‌ده علاوه ایده‌لم‌که ؛ اکر بو ۳,۵۰۰,۰۰۰ کشی مثمر بر ایش ایله مشغول اولمسی اعتباریله مقدار استحصاللری آدم باشنه سنه‌ده اللی تخمین اولونسه بو تقدیرده ، یوقاریده ذکر اولنان مقداره ۱۷۵,۰۰۰,۰۰۰ لیرا دها ضم ایتمك لازم کلیرکه اوروپانك مصارف حربیه‌سی یکونی ارائه ایدن مجموع مقدار سنه‌ده ۳۷۵,۰۰۰,۰۰۰ بالغ اولور ! شبهه‌سز ، پاره‌دن باشقه دوشونوله‌جك شیلرده واردر ؛ فقط خلاصةً ، پاره حیات وسعی بشری ارائه ایدر . بو استحضارات بریه وبحریه‌یی جالب اندیشه کورمامك غیر قابلدر . زیرا بو ، حربی انتاج ایتمزسه دخی برکون بزی افلاسه وخرابی‌یه کوتوره‌جکدر .

اوروپانك باشـليجه مملكتلرى كيتدكجه بورجه مستغرق اولويور . صوك يكرمى سنه ظرفنده ايتـاليانك بورجى ۴۸۳,۰۰۰,۰۰۰ ليرادن ۵۱۶,۰۰۰,۰۰۰ نه ، اوستريانككى ۳۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ندن ۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ نه ، روسـيانككى ۳۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ندن ۷۵۰,۰۰۰,۰۰۰ نه ، فرانسه‌نككى ۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ندن ۱,۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ نه‌چيقمشدر . بوتون دنياده‌كى حكومتلرك عقد ايتدكلرى استقراضاتك مجموعى جمع ايديلير ايسـه بونك (۱۸۷۰) سنه‌سـنده ۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ لق ايناتيلمايه‌جق ، مدهش وازيجى بر بويوك يكون تشكيل ايتديكى كوروليور . بوكون ايچون نه ديه‌جكز ؟ بو مجموع اليوم التى ميلياردن زياده‌يه چيقيور ، كوندن كونه آرتمقده .

دها فناسى بو جسيم ومخوف يوكك اك بويوك قسمى بر قيمت حقيقيه‌يه تقابل ايتميور ؛ بر فائده‌يى منتج اولميور ؛ تماميله وساده‌جه اسراف اولونيور ، ياخود حرب ايتمك ويا وسـائط حربيه‌يى احضار ايچون صرف اولونيوركه ، بين الملل دوشو - نولورسه ، دها زياده اسف انكيزدر . حاصلى ، بوكون ، حقيقى بر حال صلح كورميورز ؛ حقيقى اوله‌رق ، هر كون محاربه حالنده‌يز ؛ چوق شكركه ، هجومسز وجدالسز ؛ فقط مؤلم اضطراباتى ده يوق دكل . انكلتره‌ده بيـله واردات مليـه‌نك ثلثى محاربات مستقبله استحضاراتنه ، ديكر بر ثلثى كچن محاربه مصرفلرى تأدياتنه كيديور ؛ مملكتى اداره ايتمك ايچون ايسه

انجق بر ثلث مقدارى قاليور . بزم وعده‌لى فائضلريمز جسيم بريكون تشكيل ايديور وسائر ملتلركى‌ده اوقدر قاريشيقدركه بوكون هر هانكى بر حرب ، داخلى بر محاربه ديمكدر .

بنم دستورم هر نه‌قدر « هرچه باد آباد صلح » اولماسه بيله هان‌ده بوكا ياقين اولديغنى سويلمكدن چكينمه‌يه‌جكم . واقعا بر طاقم مسائل حياتيه وار ، بونلر حكم اصولنه تابع قيلينه‌ماز . فقط قونت روسـه‌ل كه بو خصوصده نافذ الكلمدر ؛ بو ذات صوك يوز سنه ظرفنده‌كى اختلافاتك دائما سلاحه مراجعت ايله حل اولونديغنى سويليور .

موسـيو « غامبه‌تا » ايله صوك ملاقاتمده بو بحثه دائر قونوشيور ايدك . معتادى اولان شديد طرز بيانيله بكا ديدى ، اكر صرفيات عين يولده كيده‌جـك اولور ايسه فرانسزلر بر كون صيره صيره قيشله‌لرك اوكنده تسئل ايدن بر ملت اوله‌جقدر . او وقتدن برى مصارف عين طرزده دوام ايتمدى : دها آرتديريلدى .

اوروپانك حالى جالب انديشـه‌در . روسـيه نهليستلك ايله خراب . المانيا ، سوسياليستلردن قورقيور . فرانسـه آنارشيستلك تهـديداتيله زبون ، سرعتله افلاسـه طوغرو كيديور . شبهه‌سز ، آنارشيستلرك جنايات اخيره‌سنى مشروع ومعذور كوسـتره‌بيله‌جك هيچ بر وسيله بولمق ممكن دكل ؛ فقط بو عالمده هيچ برشى‌ده سببسز وقوع بولميور .

اوروپا ممالكنده عمله غايت آز بر اجرتله پك چوق چاليشيور . ايتاليادن اخيراً ورود ايدن راپورلر اوقونورسه بو مملكتده زراعتله اوغراشان رنجبرلرك طرز حياتى نه قدر سفيلانه اولديغى اكلاشيلير . فرانسه‌ده وباشقه يرلرده دخى كوچوك اراضى صاحبلرينك شرائط حياتيه‌سى دها ايى دكلدر .

ساعات مساعينك يوميه سكزه ايندريلمسى مسئله‌سنه پك زياده طرفدارم . فقط ايكى سنه اول « هايد پارق » ده عقد ايديلان متينغ بونك انجق بين‌الملل برائتلاف ايله ممكن اولديغى پك عاقلانه صورتده اعلان ايتدى . واكر مؤسسات حاضره‌ٔ عسكريه ادامه ايديله‌جك ايسه ساعات مساعيدن هيچ برشى تنزيل ايتمك ممكن اوله‌ميه‌جقدر . بوكا موفق اولمه‌نك يكانه چاره‌سى حربيه بودجه‌لرينك تقليليدر .

اردو ودونمانك ادامه‌سى ايچون لازم كلان ويركولر اوروپاده هرقادين واركككى هيچ اولمزسه برساعت فضله چاليشمغه مجبور ايديوركه كندى فائده‌لرى ايچون اولسه بوساعتده چاليشماق ممكندر . حقيقتده اوروپانك دينى خرستيانلق دكل ، حرب الهينه عبادتدر . فقط هيچ اولمز ايسه صلحك تأمينه جهد ايده‌رك ملل اجنبيه اولان مناسبات دوستانه‌مزك ادامه‌سنه واونلره مودت ، حقشناسلق وعلو جناب ايله معامله‌يه صرف مقدرت ايده بيليرز .

برطاقم مملكتلر ، احمقجه بريولده ، مضايقه‌ٔ ماليه ايچنده

حرب ايتمكه چاليشيورلر . « غوبه‌ر » دييوركه « طاغلرك حدودى ملتلر آره‌سنده بغض وعداوت توليد ايديور . اكر بوحدود اولماسه بونلر هپ برصويك داملەلرى كبى يكديكرينه اولاشير وبرلشيرلر ايدى . » فقط اصل اك فنا سدلر ، ملتلرك آره‌لرينه كنديلرى طرفندن چكيلانلردر : كمرك ، ادخالات رسومى الخ . بلكه هيچ برينك فكر وتصورنده اولمديغى حالده نيات خصمانه‌يى يكديكرينه اسناده سبب اولان حسدلر ، بدخواهلقلرده بواك فنا شيلر جمله‌سندندر .

اكثريا اساساً بين‌الملل مسائلدن عبارت اولان بومخاصمه ومحاسده فكرلرى سياست داخليه‌يى پك اسف انكيز صورتده قاريشديرييور . فقط تحقير ايتمك مذاكره ايتمك دكل ؛ ضعفى اعترافدر . اختلالار كل صويى ايله ياپيلمز سوزى پك طوغريدر بونكله برابر عالمك تشكيلاتنده محاربه‌دن زياده مذاكره ايله تبدلات حصوله كلمشدر ؛ محاربه‌يه مراجعت ايديلان احوالده بيله قلم اكثريتله قليجه حاكم اولمشدر . فكرلر سونكولردن دها نافع وقويدر .

(ميل) دييوركه ؛ بشريت ، حياتك كافه‌ٔ احوالنده اختلافاتك اورته‌دن قالقمسنى موجب اولان عمومى برمحبتله برانسانى همجنسلرينه قارشو متحسس ايده‌جك درجه‌ده هنوز ترقى ايده‌مامشدر ؛ فقط شيمدى دخى حسيات اجتماعيه‌سى جداً توسع ايتمش اولان كيمسه همجنسلرينى ، اكتساب

موفقیت ایچون کندیسنه قارشو مجادله ایدن بر رخصم کبی تلقی ایتمدیکی کبی کندیسی موفق اولمق ایچون، باشـقه برشخصی مغلوب کورمکه مجبور اولدیغنی ده اعتقاد ایتمز . »

وطنداش وظیفه‌سنی عاقلانه و فائده‌بخش بر صورتده ایفا ایچون (بورق) ك دیدیکی کبی ، اهتمامله فکرمزی تربیه ایتمك ، فطرتمزده موجود اولان حسیات ناموسکارانه و عالیجنابانه‌یی مرتبهٔ کماله ایصال ایتمك ؛ حیات خصوصیه‌ده معزز اولان کافهٔ قابلیت و قدرتمزی جماعتك اداره‌سنه صرف ایتمك ؛ وبو صورتله بر وطنپرور اولمق و جنتلمن اولدیغمزی ده اونوتمامق لازمدر . حیات عمومیه اقتدار موقعیدر ، قوت ومتانت ایستر . وظیفه‌سنی طانیموب زماننده اویوبان کیمسه دشمنه تسلیم اولان کیمسه‌نك عینیدر . بزه ویرلمسی لازم کلان شیلری ایستمکدن زیاده وظیفه‌مزی ایفایه سعی ایده‌لم .

لورد (بولینغبورق) « وطنپرورلك فکری » عنوانلی تجربهٔ قلمنده سوقراطك شو بیاناتنی نقل ایله تصدیق ایدییور « اوکرنمدیکی بر صنعته ، نه قدر اهمیتسز اولورسه اولسون ، تشبث ایتمکه هیچ کیمسه جسارت ایتمدیکی حالده صنعتلرك اك کوچی اولان ادارهٔ حکومته هرکس کندینی اهل ظن ایدر . » سوقراط یونانستانده‌کی تجربه‌سنه کوره سویلیور . بوکون انکلتره‌ده یاشاسه ایدی باشقه درلو سویلمز ایدی .

خلاصه ؛ عاجلاً حلی مستلزم برچوق مسائل مهمه قارشوسنده

بولنیورز . هپمز چوجوقلریمزه بر تربیه ویرمکه چالیشیورز ؛ فقط بو خصوصده هنوز اك مکمل بر اصول بولدیغمزی کیمسه ادعا ایتمز ظن ایدرم . سعی ایله سرمایه آره‌سنده‌کی مجادله تجارتمزی ضعیفلشدرمق ، فابریقه‌لریمزك اقبالنی سکته‌دار ایتمك اوزره‌در. آز دها دوام ایدرسه طلبی آزالته‌رق اجرتلرك تنزلنه سبب اوله‌جق . بیوك شهرلریمزك محافظهٔ صحتی ایچون یاپیله‌جق دها شیلر وار . فن هنوز دور طفولیتده .

بوندن باشقه ترقیاته متعلق کافهٔ مسائل ، و آیریجه جماعتك حیات یومیه‌سی بر غیرت متمادیه‌یه محتاج . پارلمنتونك مذاکراتی امور محلیه‌نك اداره‌سی، مؤسسات خیریه قاملرینك اداره‌لری، خلاصه ، جماعتك کافهٔ امور و معاملاتی اشخاصکی قدر اهتمام و دقتی مستلزم .

وصوکره آره‌مزده برچوق فقرا وار . فقط قسماً متعدد مؤسسات خیریه‌مزی زنکینلرله فقیرلر آره‌سنده کیتدکجه تزاید ایدن محبت؛ قسماً حمایهٔ فقرا ایچون وضع ایدیلان قانونلریمز ، سربستیٔ تجارتمز ومستفید اولدیغمز دها شایان ممنونیت بر حالده‌کی شرائط صحیه‌مز سایه‌سنده : انکلتره‌ده انارشیستلك وسوسیالیستلکه اولان میل و آرزو سائر مملکتلرده کندن دها آزدر.

شبهه‌سز شوق، عالی حرکت ایتدیرن بر مانیوه‌لادر. فقط شایان تأسف دکلیدرکه؛ بربری اوزرینه عدم موفقیت دوچار اولان بوش تجربه‌لر ایله نه‌قدر زمان و پاره غائب ایدیلیور. بو تجربه‌لر فائده‌سز اولمقله قالمیورلر؛ مضرتده ایراث ایدییورلر.

باشقه‌لرینك یاردیمنه مناسب وجهله شتاب ایتمك ظن اولندیغی قدر قولای دکلدر. بونك ایچون زیاده خیرخواهلقله برابر قوتلی محاکمه و اصابت نظر لازمدر.

معاونت مسئله‌سنده پاره‌یك اساسلی برشی دکلدر. بوخصوصده نافذالکلم اولان مادمازل (سه‌وه‌لات) دییورکه؛ «غریب برشی سویله‌جکم؛ برمحله اهالیسی نه‌قدر زیاده فقیر اولورسه اومحله‌یه پاره ایله معاونتك، هیچ اولمزسه ابتدای امرده، اوقدر لازم اولمدیغنی ظن ایدییورم.» اهتمام و محبتك آلتوندن زیاده دکری واردر. وقتلرینی صرف ایدنلر پاره‌لرینی ویرنلردن زیاده ویرمش اولورلر. فضله اوله‌رق تجربه ووقوفسز پاره و محبت ایپلك یرینه مضرت ویرمسندن چوق قورقولور؛ زیرا فنا یاپیلان شی هیچ یاپیلمیان شیدن زیاده مضرت ایراث ایدر.

معاونت نقدیه‌دن زیاده امید وقوت ویرمه‌نك دکری واردر. اك مناسب معاونت؛ باشقه‌لرینك مزاحمی کندی اوزریمزه آلمق دکل؛ بلکه اومزاحمی یالکز باشلرینه تحمل ایتملری، مشکلات

حیاته جسورانه کوکس ویرمکی اوکرتملری ایچون لازم کلان اعتماد نفس ومتانتی اونلره نفخ والقا ایتمکدر.

باشقه‌لرینك سفالتنه چاره‌ساز اولمق ایستریکن استقلال بشرك دائرهٔ صلاحیتنی تحدید ایتممکه دقت ایتملی‌یز. انسانلره یاردیم ایدیلیرکن اونلرك باشلیجه اسباب مساعیسنی کندیلرندن نزع ایتمك مشکلاتنه دائما دوشولیور؛ اونلرك حسیات استقلالکارانه‌سی ضعیفلاشدیریلیور: هرمخلوقکه دیکرینك ضررینه یاشار؛ عادی برطفیلی اولمقدن قورتولاماز. بناءً علیه انسانلره پاره ایله یاردیم ایتمیکز؛ اونلره کندی باشلرینی قورتارمق وسائلنی تدارك ایدیکز. دائما کندی کندیمزه صورمالی‌یزکه عجبا بز فقرا ایچون وظیفه‌لرینی حسن ایفا ایتمك وسائطنی تدارك ایده‌جك یرده اونلرده‌کی حس وظیفه‌یی محو وتخریب ایتمك طریقنی‌می تعقیب ایدییورز؟ مناسبات بشریه غایت مغلق شیلردر؛ جواریمزده بولنان کیمسه‌لره چوق شیلر بورجلی‌یز؛ فقط هرکس ده امکان دائره‌سنده کندی باشنك چاره‌سنه باقلیدر.

هرکسی کندی افکاریمزه توفیق حرکت ایتدیرمکه مقتدر اوله‌مایز. یاپاجغمز برشی وارسه اوده؛ کندیلرنده موجود اولان عالی فکرلره کوره حرکتده اونلره معاونت ایتمك وتکامل اخلاقیلرینه مصروف اوله‌جق سعیلرنده کندیلرینی تشجیع ایتمکدر. کمال لطف وکرمله ویریلان پاره‌لر دائما، شفقت حقیقیه‌دن زیاده بعض مسئولیتلردن قورتولمق ایچوندر. معمافیه منافع عمومیه ایچون صرف اولونان مساعی

بهمه‌حال بر مكافاتی داعیدر . منفعت شخصیه تعقیب ایتمكسزین یاپدیغمز ایشلر قدر بزی بختیار ایدن برشی اولامز . دیكری ایچون چالیشمق اك كوچوك ایشلره دخی برشرف علاوه ایدر

مساعیكز نه‌قدر اهمیتسز اولورسه اولسون اونی حسن نیتله ایفا ایدیكز . وطنمزك سلامتی ایچون ، هرهانكی بر مكافات مقابلنده و هرهانكی بر تهلكه‌یه قارشو ، چالیشمق بزم ایچون بر وظیفهٔ مطلقه‌در . « اولوم یاخود تهلكه قورقوسیله وطن ویا نفسنه قارشو اولان وظیفه‌سنی ایفادن امتناع ایدن كیمسه یاشامغه لایق دكلدر ؛ چونكه اولوم كندیسندن قورتولن غیرقابل برشی اولدیغی كبی فضیلتده دائما باقی برشیدر. (١)»

وطنمزه قارشی ایفا ایده‌جكمز خدمات نادراً بویوك تهلكه‌لر موجبدر . بوخدمات، اك زیاده استراحت واكلنجه زمانلرینك برقسمنی فدا ایتمك، وقتمزك برازینی پك قهرمانجه برایش اوله‌رق كورونمیان یاخود اوصانج ویرن و فقط لزومی دركار بعض وظائف ویا مساعی‌یه تخصیص ایتمك ایله ممكن اولور .

عمومه عائد ایشلر ــ قومیسیونلر ، انتخابات و انتخاب جمعیتلری ، نطقلر ، مجالس بلدیه وعمومیه ، ــ ایشته شبهه‌سز پك شاعرانه اولمیان ، قلبی چارپدیرمیان شیلر معمافیه صلح زماننده بر انتخاب رأیی حرب زماننده بر قیلیچ ضربه‌سنه معادل اولمغله برابر لزومی‌ده دها

(١) ژیلبه‌ر .

دكلدر ؛ فضله اوله‌رق بونده قان بولاشیغی وصلحك اخلالی یوقدر .

انتخاب رأیی برحق دكلدر : بر وظیفه‌در كه بونك ایفاسی ایچون هپمز كندیمزی حاضرلامغه مجبورز .

هیچ بر كیمسه همشهریلرینك منفعت مقابلنده اولمیان مساعیسی فوائدندن استفاده ایتمكه ، اومساعی‌یه نه‌قدر ضعیف اولسه‌ده قدرتی یتدیكی قدر اشتراك ایتمكسزین، حق قازاناماز.

نه‌قدر خود بینانه وبایاغی دوشونولسه بیله انسانك وظائف اجتماعیه‌سی ایچون صرف ایتدیكی زمان اصلا ضایع عداولنه‌ماز. «زیرا بزه یاقین اولان كیمسه‌لره محبت ، اونلر ایچون چالیشمغه، اونلره معاونته ، اونلری محافظه‌یه اولان میلمز ؛ جهالت وخطالری آزالتمق، سوء تفهملری ازاله، انسانلرك متألم اولدیغی سفالتلری تحدید آرزوسی ، زمانمزده عالمك اسكیسندن دها ایی و دها بختیار اولمسی آرزوسنی بزده حصوله كتیرن پاك حسیات ؛ هپ بونلر جداً اجتماعی برطاقم تمایلاتدر كه دیكرلرك مسعودیتنی ضم وعلاوه ایدرك بزم بختیارلغمزی آرتیریر. (١)»

(مارق اوره‌ل) ك شو صاف سوزلرینی ده دوشونه‌لم :

«جناب حقك سنك درونكده موجود اولان حكومتنه كماله ایرمش، منافع عمومیه‌یه محبتكار بر مرد، بر رومالی، بر ایمپراطور ، موقعنده ترامپه‌ت اشارتنی بكلیان بر عسكر ، ترك حیاته

(١) آرنولد .

مهیا وسوزی نه برشاهدك تأییدینه نه ده بر کیمسه‌نك شهادتنه محتاج اولمایان بر آدم تقدیم ایت» .

وظائف عمومیه‌مزه تخصیص ایتدیکمز زمانلر ضایع دکلدر. «اکثریا بو وسیله ایله ایلك یاپابیلمکی اوکره‌نیرز»

آرزو ایدن جسور و ایی بر وطنپرور اوله‌بیلیر . هرکس بر صورتله ، منافع عمومیه‌یه تعلق ایدن ونتایجی اعتباریله انسانلری دها بختیار ، دها صاف و دها فضیلتکار ایده‌جك اولان ، بعض مآثر خیریه‌یه اشتراك ایده‌بیلیر .

اون برنجی فصل

حیات اجتماعیه

بز کمال افتخار ایله انکلیزك أوی قلعه‌سیدر دیرز . فقط بو کافی دکل . بوتون دوشونجه‌سی اونك اطرافنه تجمع ایتملی . اوراسی کندی (هوم[۱])ی اولملیدر . اونی قلعه یاپان مملکتنك قوانینی ایسه (هوم)ی یاپه‌جق صرف کندی ارزوسیدر .

بوکا نه ایله موفق اولور ؟ محبت ، صمیمیت و اعتماد ایله . چوجوقلق خاطراتمز ، ابوینمزك ایلکی ، کنجلکده‌کی امیدلرمز ، بزی برادر و همشیره‌لریمزه بند ایدن روابط صمیمیه وحسیات تقدیرکارانه‌مز ، کندیلرینه کوردیکمز اوفاق خدمتلر ، منافع مشترکه‌مز ایشته بوتون بونلر (هوم) ك قوت وصافیتنی تأمین ایلر .

ایچنه محبت داخل اولمایان براو قلعه ویا سرای اوله‌بیلیر . فقط هیچ بر زمان بر «هوم» اوله‌ماز زیرا (هوم)ك وجودی محبتله قائمدر. «ایچنده محبت اولمایان بر أو روحسز برجسده بکزر »

« جناب حق قورقوسی ایله برابر مسرور اولان بر، قلب

---

(۱) انکلیزلرك طرز حیاتلرندن ظهور ایتمش اولان (هوم) کلمه‌سنك تورکجه‌ده مقابلی یوقدر. (مترجم)

توكنمز بردفينه‌در ، بويوك بر ثروته ترجيح اولونور . دوستلق ايله يني‌لن بر اوت ؛ البته كين وغرض ايله پيشمش بر سميز اوكوزه ترجيح اولنور . » (١)

« بر كلبهٔ فقيرك محيط سكوننده ينيلن قورو اتمك ، غوغا وكورولتو اكسيك اولميان مطنطن برأوده يه‌جك ياغلى اتلره ترجيح اولنور . » (٢)

مسكنمزى اولكى بويوكلرك ياخود حكومتك تجاوزاتندن دكل ، حياتك آلام واكدارندن بزى صاقلاديغى ايچون سورز؛ اويله آسوده بر ليماندركه حياتك فورطنه‌لرينه طوتولديغمز زمان اوراده سكون وراحت بوله‌جمزدن امينز . حياتك فورطنه‌لرى ديورز اوت ، زيرا اك مسعود ياشامش! اولان آدملر بيله حياتك ولوله‌لى زمانلرينى كورمشلردر . قولايجه قازانيلمش موفقيتلر انسانه نه بختيارلق نه ده حضور قلب ويرر.

انسان حتى جنتده بيله اولسه يالكز ياشامق ايچون يارادلمامشدر «برروح مجرد سماده بيله اولسه نه يابه‌جق ؟ . (برناردهن دوسه‌ن پيه‌ر) .» لكن هركسك دوشونجه‌سى دائما عائله‌سنه متوجه اولسه دخى خارجى مؤثرات ايله‌ده بسلنمه‌ليدر . بز نه يالكز ياشامق ايچون نه ده بوتون بوتون جمعيت ايچون يارادلمشدر، ايكيسى ده فائده‌لى حتى لزومليدر .

---

(١) ضرب مثل .

(٢) «

« سوديكم باغچه‌نك چيچكلرى نه عالمك دغدغه‌سى ايچنده؛ نه ده اوندن بوسبتون اوزاقده آچيلير .

ازدواج ووفات آيينلرنده چالينان چاكلر ولوله‌دار شهردن اوكا خبرلر كتيرير . اوطورديغمز قنايه‌يى قوشاتان صيق ياپراقلرك كولكه‌سى آره‌سندن كليسا ساعتى چاكنك هواده‌كى اهتزازى ايشيديلير .

كليسا ايله باغچه آره‌سنده ـ كوره‌كلرك يكنسق وعاطل ضرباتى بايغين نيلوفرلرينى اوقشايان ويوكلى كميلرك آغيرلغى آلتنده ياواش ياواش آقان كنيش ايرماغك صولاديغى ـ بويوك بر چاير سسلرك ورودينه برمانعه تشكيل ايتمز.»

(تنيسون . باغچوان قيزى)

طبيعتك كوزللكى برمسعوديت ابديه‌در . فقط قلب قارارمشسه سمانك پارلاقلغى فائده ويرمز .

بز حرمت و محبت حسياتى عائله‌مزدن اوكره‌نيرز . عائله بوتون مدنيتك اساسى وبزه اييلكلر اوكره‌تن ، اك عالى ، اك پاك حسياتمزى تحريك ايدن برمربىٔ حقيقتدر . ملكلر بيله باشقه‌لرينى بختيار ايتمكدن دها بويوك برشى يايه بيليرلرمى ؟

اويكز ساده ، چيركين ، سويمسز اوله بيلير فقط اوراسى سزك محيط نفوذ ووظائفكزدر . اوراده نه قدر چوق مشكلاته تصادف ايدرسه‌كز اومشكلاتى يكمك بختيارلغنه‌ده

اودرجه‌ده مظهر اولورسکز .

آلام واکداره ، عدالتسزلکه تحمل ایتمك اك کوچ ایشلری باشارمقدن زوردر بوموجودیتکزدن ایتدیککز بر فداکارلقدرکه پاره ، قوت وزمان فداکارلغندن دها بویوکدر .

باشقه‌لرینی بدبخت ایتمك ایسته‌ین آدملر پك آزدر . فضله اوله‌رق بونلرك بنم شوراده یازدقلریمی اوقوملری اصلا محتمل دکلدر . چوق کره دیکرلرینی رنجیده ایتمکه قلبسزلکدن زیاده ملاحظه‌سزلق ودرایتسزلك سبب اولمشدر . هرکسه کولریوز کوستریکز ونوازشکار صمیمی سوز ایله خطاب ایدیکز . بزجه معزز اولانلری یالکز سومك کفایت ایتمز ، اونلری سودیکمزی دلائلیله اثبات ایتملی‌یز . چوق کره اك زیاده سودیکمز و اك زیاده ایلکنی ایستدیکمز کیمسه‌لری دوشو-نجه‌سزلك یوزندن رنجیده ایلرز . تشجیعکارانه سویلنمش اك ساده سوزلرده بیله بعض کره نه متین براستنادکاه اخلاقی بولندیغنی هپمز بیلیرز .

لورد چسترفیلد دییورکه : « چوق دفعه سویلدم و دائماده سویلرم که اك زیاده بیلنمیان بر شی وارسه اوده (حقیقی سوکی) و (حقیقی نفرت) در . قباحتلرینه اغماض عین ایده‌رك وحتی بعض کره بوحرکتلرنده کندیلرینی تشجیع ایده‌رك سودکاریمزی ضرر دیده ایتدیکمز کبی ، نفرت ایتدیکمز زمانده احتراصاتمزه قاپیلیور لزومسز یره حدتلنه‌رك

هیجانه دوشه‌رك کندی کندیمزی ضرر دیده ایدییورز . »

دوستلرمزك آراسنده بیله بر موجودیت مجرده‌مز وار . « بز باشقه‌لریله مقایسه ایدیلیرسه‌ك بر دکز اوزرنده‌کی مختلف آطه‌لره بکزه‌رز : جسدلرمزك ایچنه حبس اولونمشزدر . (ژان پول ریختر) »

احبامز حتی اقربامز حقنده نه‌قدر آزشی بیلیورز . بعض کره عین عائله‌نك اعضاسی بیله بری برلرندن پك آیری یاشارلر . یاشاییشلری اویله بر طاقم خطوط متوازیه تعقیب ایلرکه بوخطوطك اصلا یکدیکرینی قطع ایلمك احتمالی یوقدر .

« بزی اك زیاده سون قلبلر بیله اوفاق بر تبسممز یاخود شهیق اضطرابمز آرقه‌سنده کیزله‌نن حسیاتك یاریسنی بیله کشفه مقتدر دکلدر . (که‌بل) »

کونلریمزی هوانك ایلاك ویا فنالغندن ، صوك نشر اولونان بر روماندن ، سیاسیاتدن ، قومشولرمزك فضائل وخطایاسندن والحاصل حیات خصوصیه‌مز ایله هیچ مناسبتی اولمیان بر طاقم شیلردن بحث ایده‌رك کچیریرز . ایشك اصل غریبی اك عادی ، اك اهمیتسز شیلردن اك زیاده بحث ایدیلدیکی کبی سویلیه‌جك لقردیسی اك آز اولان کیمسه‌لر اك زیاده کوزه‌للك ایدر .

قونوشمق صنعتنك نه‌قدر زور اولدیغنی پك آز کیمسه فرق ایدر . بر عائله‌نك تمامیله متحد وحسیات مشترکه‌یه صاحب اولمسی ایچون افرادی آره‌سنده یالکز محبت بولونمسی کافی دکلدر ؛

عين زمانده طبعاً و اخلاقاً توافقك وبيان افكار ايتمك وايتديرمك ملكه سنك وجودى لازمدر. اكر كوروشديككز آدملر سزى اكلنديرمز ايسه سز اونلرى اكلنديرمكه چاليشكز .

بعض آدملر واردركه عقللرينه نه كلير ايسه سويلمكى شرف عد ايدرلر. شبهه سز سويلنن سوزلرك طوغرى وخالص اولمسى اييدر. فقط قونوشور ايكن سويلنه جك سوزلرى انتخاب ايتمك لازمدر. اكر سويلديككز سوزلرك مفيد اولمسى ايسته يورايسه ك براز غيرت ايتمليز . نشئه سز بر آدمك ضررى اولا كنديسنه در ؛ «او ، دائما باشقه لرينى حدتلنديرديكى كبى ؛ كنديسى ده هر شيئه حدتلنه رك دائما غيرممنون اولمقدن باشقه بر شيئله كوكلى راحت ايتميه جك برحاله كلمشدر . (١) »

و دائما غيرممنون اولديغى ايچون هيچ برزمان مسعود اوله ماز. عين زمانده باشقه لرينك مسعوديتنه ده نقيصه ايراث ايدر. اطرافمزده بولونانلرى مسعود ايتمك، طرفمزدن بويوك برفداكارلغى موجب اولماز . بونكله برابر مسعود ايتمكى ايسته مك ده كافى دكلدر . بوخصوصده تجربه ديده اولمق وكمال درايتله حركت ايتمك لازمدر . ايلك ويا فنالقدن هرايكيسنى ده تماميله اجرا ايچون صرف دقت ايجاب ايدر .

خيرخواهانه ومحبتكارانه اطوار وحركات چوق ايش كورير . براسكى ضرب مثل «انسانى اوضاع وحركاتى وجوده

(١) پوپ .

كتيرير » ديور . وبر چوق آدملر اطوار وحركتلرى سايه سنده كسب وثروت ايتدكلرى حالده ديكر برطاقلرى بوخصوصده كى قصورلرندن طولايى موفق اوله مامشلردر .

برباش وكيل بيله ارقداشلرينى ، يالكز تجربه لرينى، بلاغتلرينى ذكالرينى وسجيه لرينى نظر دقته آله رق دكل ، بلكه بعض كره ده اونلرى اوضاع وحركتلرى اعتباريله انتخاب ايله عمومك ممنونيتنى جلب ايتمكى بيلنلرى بوخصوصده ترجيح ايدر .

روايت ايدرلركه رسام (روبن) بر فورچه يى بردفعه سورشده برچوجوغك سيماسنى ايستر ايسه كولديرير، ايستر ايسه آغلاديرمش . ساحهٔ حياتده هپمز بواقتداره مالكز ؛ بعض كره بوكا بركلمه بيله كفايت ايدر .

توبيخ ايده جكمز كيمسه يى خصوصى صورتده توبيخ ايدوب هركسك يانده مدح ايتمكى بزه توصيه ايدن حكميات قيمتداردر. برمقصد خيرخواهى يى احساس ايده جكى جهتله ، خصوصى سوزلريكز ممنونيتله ديكله نيلير . علناً ايديلان مدح دخى ايى برمكافات وتشويق اولمسنه بناءً سوزلريكزك تأثيراتى پك بويوك اولور .

بريسنى توبيخ ايتمكه مجبوراولور ايسه كز جديت واعتدالدن آيرلمايكز وكنديسنى توبيخ ايتمكه مجبور اولديغكزدن طولايى تأثركزى ارائه ايديكز وحدتلنمامكه ، مهيج اولمامغه امكان درجه سنده چاليشكز. آركيتاس بركون اسيرينه ديمشديكه :

«حدتلی اولمایه ایدم سنی جزا دیده ایدردم»

اکر حدتلی ایسه‌کز برمدت بکله‌یك ولاقیردی سویله‌مزدن اول دوشونك (ماتو آرنولد) دیيورکه : برعالی تربیه‌نك الك قطعی علامتی دائما احوالی نظر دقته آلان وافعاله شدتله اشخاصه ایسه ملایمتله حکملر ویرن پایانسز مرحمتدر . اولوم هپمزی مساوی برمرتبه‌ده بولندیره‌جقدر ؛ بونی درخاطر ایدیکز هرکسه نازك آدملره یاقیشه‌جق بررفق وملایمتله معامله ایدیکز .

پك زیاده مجبور اولمزسه‌کز برمحبکزدن حدتلی وطارغین اوله‌رق آیریلمایك ، هرآیریلغك قطعی اوله بیله‌جکنده دوشونك .

اویله سوزلر واردرکه عادتا کونشك ضیاسنه تشبیه اوله بیلیر عکس ایتدیکی یرلری تنویر ایدر ، فقط برطاقلری‌ده واردرکه اوق کبی دلر ، یلان کبی زهرلر . فنا سوزلردن بوقدر معذب اولور ایسه‌ك خیر خواهانه سوزلردن پك چوق ممنونیت وبختیارلق حس ایتمزمی‌یز . (جورج هربرت) دیيورکه : ایی سوزلر ، صرف ایدن ایچون بر فداکارلق اولمامقله برابر چوق قیمتداردر ، زیرا :

«کلیشی کوزل آتیلمش براوق آتانك امید ایتمدیکی بریره ناصل صاپلانه بیلیرسه ، بویله‌جه صرف اولونمش برسوزده المدیده برقلبی رنجیده یاخود تسلیه ایلیه بیلیر .»

حسیاتی افهام ایچون . بعض کره سوزده احتیاج

بوقدر . (سن پیر) حضرت عیسی‌یی انکار ایتدیکی زمان جناب مسیح کندوسنه ساده‌جه برنظر عطفیله اکتفا ایلدی . بونظر حزن انکیز پیرك برکوشه‌یه چکیله‌رك آجی آجی آغلامه‌سی ایچون کافی کلمشدی .

برباقیش انسانك قلبنه القای حزن ایتمکه کافی کالدیکی کبی اوزون برآیریلقدن صوکره تعاطی اولنان نظرلر انسانی بعض کره درجه‌سز سوینديرر . دوستانه برتبسمك قره کونلریمزی آیدینلاته‌جق برقوتی حائزدر . (لابرويير) ك دیدیکی کبی «سودیکمز کیمسه‌لر ایله برابر بولنمق بزم ایچون کافیدر .»

چوق کتوم اولمایکز . حسیاتکزی اظهاردن چکنمه‌یك یالکز صاحب خلوص اولمق کفایت ایتمز ، بوخلوصی فعلیات ایله‌ده کوسترمك لازمدر . حسن امتزاج شفقتدن زیاده ایش کورر ؛ محبت پاره‌دن دهادکرلیدر وطاتلی برسوز برهدیه‌دن زیاده موجب ممنونیتدر .

احباکزی پك چوق احتیاط وملاحظه ایله انتخاب ایدیکز «بونلر حیاتك الك کوزل والك قیمتدار مزیناتیدر (۱)» (جورج هربرت) دیيورکه : احباکزی ناموسلی وایی آدملردن انتخاب ایدیکز ، سزده اونلرکبی اولورسکز . اسپانیوللرك برضرب مثلی واردر . «کیملر ایله کورشدیکیکزی سویله‌یکز ؛ کیم اولدیغکزی خبر ویره‌یم .»

(۱) چیچه‌رون

احباب انتخابی مسئله‌سی اهمیتسز برشی دکلدر . نیجه کامل آدملر، شوخ ودلباز قادینلرله کورشمك نتیجه‌سی اوله‌رق محو اولمشلردر .

لیلی « دوستلق جوهر حیاتدر » دییور . دوستسز آدملر پك زیاده شایان ترحمدر زیرا بوحال انفرادده قالملرینه شبهه‌سز یالکز کندیلری سببدرلر .

«هیچ برکیمسه بوقدر طالعزده اوله‌ماز ،
هیچ برکیمسه بودرجه بوسبتون حالت انزواده دکلدر ،
چونکه هیچ برقلب اونك قلبیله امتزاج ایچون کیزلیجه
اولسون اهتزاز ایتمیور . (۱) »

(که‌بل) ك شو حزن‌انکیز سوزلرله کوستردیکی حالت انفرادده قالوب منزویانه‌می یاشایه‌لم ؟

هرکس مسرت ویا کدرینك محیط منفردی ایچروسنه قاپانمش.
روحلریمز خصوصی حجره‌لرنده اقامت ایدییور ، یاشایور .
وکوزلریمز هرقلبدن تشعع ایدن ضیای داخلی‌یه کوره ؛
اطرافده‌کی شیلری مسعود ویا المناك کوریورز . (۲)

بونکله برابر ، انزوا، اکثریتله آرزو اولونور برشیدر ؛ زیرا انسان اصلا آیرلمامغه محکوم اولور ایسه‌قومشوسنی‌سومك کسب مشکلات ایدر .

---

(۱) لونغ فه‌لو
(۲) که‌بل

بعض زمان اولورکه شکایتده پك حقلی اولدیغکزی ظن ایدرسکز . ایشته اوزمان منصف وصبور اولیکز . وکندیکزی قارشوکزده‌کنك یرینه قویوکز . قطعیاً عجله ایله‌میکز . طبیعت عجول دکلدر . اسکی برسوز واردر «چوق قوشان چابوق یورولور . » دیرلر دیکرلریله مجادله ایتمك ایچون عجله ایتمه‌یك . برحرکتده بولنمزدن اول ایجه دوشونك . دوستکزك مناسبتسز برحرکتی‌ایله نه‌قدر قیرغین اولسه‌کزده یکرمی درت ساعت صکره بوحرکت نظرکزده باشقه بررنك الاجقدر .

نکته‌لی سرت ومؤثر برمکتوب یازدیکز ایسه‌اونی‌ایرتسی کونه قدر براقیکز ، طورسون ؛ سزه تأمین ایدرمکه ایکنجی اوقویشکزده بومکتوبی ییرته‌جقسکز .

دوستکزه ممکن اولدیغی قدر مربوط اولیکز . شبهه‌لی دوست صاحبی اولمقدن ایسه هیچ دوست صاحبی اولمامق اولادر .

« غرضکارلرك یاننه اوغرامه ؛ فاسقلر ایله هیچ کوروشمه
زیرا اونلر برکیمسه‌یه فنالق ایتمزلر ایسه اویقولری قاچار ،
اونلر غرضکارلق اکمکنی ییورلر، زوربالق شرابنی‌ایچیورلر ؛
فقط طوغرولرك یولی کون تمامیله آیدینلانجه‌یه قدر نشر
انوار ایدن پارلاق ضیالره بکزر . »

غرضکارلر واحمقلر ایله دوست اولمق هرنه‌قدر ایی دکل

ایسه‌ده دشمنلقلرینی قازانمقده پك معقول دكلدر ؛ زیرا بونلرك عددی چوقدر .

(لهم) دییورکه هدیه‌لر غائبده‌کیلری تعزیزه وسیله اولور؛ فقط ایلك ، صبر وصمیمیت بو خصوصده هدیه‌لردن دها فائده بخشدر .

دوستلرکزك ، سزدن ویره‌بیله‌جككز قدرینی ایسته‌مکه حقلری واردر. فقط استقراض ایتمکه حقلری یوقدر. شکسپیر دیرکه : نه بورج ویرك نه‌ده آلك ؛ زیرا انسان پاره‌سنی غائب ایتدیکی کبی دوستنی دخی غائب ایدر. بورج آلان بر آدم قطعیاً مقتصد دکلدر .

سلیمان بزه خبر ویرییورکه : بر اجنبی‌یه کفالت ایدن پشیمان اوله‌جق ؛ فقط کفالتدن قاچانلر امین قاله‌جقلردر .

دوستلرکز سزی پك چوق تهلکه‌لردن وپك چوق کدرلردن قورتاریرلر . ایمپراطور آوغوستوس قیزی ژولینك مناسبتسز حرکاتندن پك زیاده محجوب اولدیغی زمانلر « آغریپا یاخود مه‌سه‌ن صاغ اولمش اولسه ایدی بونلرك هیچ بری اولمایه‌جقدی» دیمشدی .

ایی دوستلره مالك اولدیغکز زمان بونلری غائب ایتمکه غیرت ایدك .

«صداقتلرندن امین اولدیغك دوستلری قلبکه چلیك چنبرلر ایله ربط ایت (شکسپیر .) »

دوستلریکز سزدن هیچ اینجه‌سونلر .

دوستلرمزدن اولوم ایله آیرلدیغمز زمان بیله کندیلرینی تکرار کورمك امید لطیفنی صاقلایه‌بیلرز . بوامید کندیلرینی غائب ایتدیکمزدن طولایی بزی تسلیه ایتمز فقط آجیلرینه کمال توکل ایله صبر ایتمکه یاردیم ایدر .

حیاتك اك بویوك ایشی شبهه‌سز ازدواجدر. عشق طبیعتی هیئت مجموعه‌سیله کوزلله‌تیر وتهییج ایدر . حقیر قوردی ایپك یاپوب اوچوران ، ایلك بهارده قوشلرك قنادلرینی اك نظربا رنکلرله پارلداتان ، آتش بوجکنی شعله‌دار ایدن ، قوشلری اوتدیرن ، شاعرلری سویله‌تن اودر .

بی‌حس موجودات بیله تأثیرات ساحرانه‌سی آلتنده باشقه‌لاشیر ؛ چیچکلر درلو درلو پارلاق رنکلر آلیر .

سیمونید دیرکه « انسان ایی بر زوجه‌یه دوشرسه کندیسی ایچون اوندن بویوك لطف حق یوقدر، فناسی ایسه اك بویوك مصیبتدر . »

«مکلف بر اوده غاوغاجی بر قادین ایله اوطورمقدن طاوان آراسنده یالکز باشه اوطورمق ایيدر . »

زوجه انتخابی مسئله‌سنه کلنجه ؛ فائده‌لی بر نصیحت ویرمك نازك بر مسئله‌در . بونکه برابر بعض دوشونجه‌لر عقله کلیر . چوق ایرکن اولنمك ایی دکلدر . نه پاره ایچون نه‌ده پاره‌سز ازدواج ایدك. ازدواجك بوتون مسئولیتلرینی قبول ایتمکی کوزه

آلمدقجه اولنمه‌یك ؛ زیرا اولنن انسانلر یا پك بختیار یاخود پك بدبختدر .

برقادین آلمق بویوك برمسئولیت آلتنه کیرمك دیمکدر . ظواهره اعتماد ایله آلدانمیکز ، « زیرا ازدواج نظر والتفات ایله ال صیقمق دکلدر ؛ بلکه عقل وقلبه تعلق ایدر بر ایشدر ! »

ایی بر زوجه حیات مادیه‌ده اولدیغی کبی حیات معنویه‌ده‌ده براستنادکاهدر . شکسپیر دیورکه : » اك دنی آدملر بیله محبت ایتدکلری زمان قلبلرنده ، کندی یارادیلشلرنده اولمیان ، بر نجابت اصیلانه‌نك انکشافنی حس ایدرلر . اك دنیلر بویله متأثر اولور ایسه قلبلری اصلاً نجیب اولانلر نه اولماز .

« برازدواج بختیار ایسه بوبختیارلغی افاده ایده‌جك کلمه‌یی نره‌ده بوله‌جغز . زیرا بو بختیارلغك ربط ایتدیکی انسانلری نه کدر ، نه مسرت ، نه اقبال ونه‌ده ادبار یکدیکرندن آییره‌مز . بر برلرندن اصلا قاچمزلر واوصانمازلر . (ترتولیه‌ن) »

زوجه‌کزی «ایی وفنا کونکزده ، حال ضرورت ورفاهکزده خسته‌لق و صاغلق زمانکزده والحاصل ، اولونجه‌یه قدر ، مدت حیاتکزجه» سومك واعزاز ایتمك ایچون آلیورسکز .

ستانله‌ی دیورکه « بختیارانه بر ازدواج حیاتده یکی بر دورهٔ مسعوده‌نك باشلانغجی ، سعادتك منبعی‌در . ماضیمزه ، بوتون دلیلکلرمزه خطالرمزه الوداع دیوب اوکمزده آچیلان

ساحهٔ استقباله کمال قوت وجسارتله آتیلمامز ایچون بویوك ویکانه فرصتدر . خانه‌مزی برمسعودیت علویه‌نك تمثالی یاپمق ممکندر . زوج وزوجه ، والده وپدر ، برادر وهمشیره ، اقربا وچوجوقلر بری برلرینه باشقه‌لرینك قادر اوله‌مدیغی برچوق ایلیکلرده بولونه‌بیلورلر . زیرا ایلیك ایتمك ایچون پك چوق فرصتلر ظهور ایدر . عائله‌نك هر فردی دیکرلرینك طبیعتنی پك اعلا بیلیر ؛ عینی قاندن اولدقلری ایچون یکدیکرینك بختیارلغنده ، موفقیتنده وایلیکنده هرکسدن زیاده علاقه‌داردرلر زیرا برینك ایلیکی دیکرینك ایلیکی‌در . برینك کدرندن ، ضعفندن ، عدم موفقیتندن هپسی عینی صورتله متأثر اولور ، هپسی عینی صورتله المدیده اولور . ایچلرنده برینك نجابت وصافیتی دیکرلرینی — حتی ارزولری خلافنه اوله‌رق بیله — یوکسه‌له‌جك ، کندیلرینی سمایه ، جناب حقه ایصال ایده‌جکدر .»

چوجوقلر ، انسانك اوزرینه بویوك فقط خوش بر مسئولیت تحمیل ایدرلر . عاقبت اندیش اولمیان ابوین «مادامکه جناب حق چوجوقلریمزه آغیز ویرمشدر ؛ غدا دخی ویریر» دیه اونلره باقمق خصوصنده مسامحه‌کار داورانمغه کندیلرینی حقلی کورورلر . فقط (آرنولد) ك پك طوغرو اوله‌رق بیان ایتدیکی کبی ایچه بسلنه‌میه‌جك ، راحت یشاتیله‌میه‌جق چوجوقلری میدانه کتیرمك قدر غیر قابل عفو برجرم یوقدر .

چوجوقلر محبت عائله‌نك حار وصمیمی محیطنده بویومه‌

لیدرلر. صمیمیت کورمش چوجوقلر حیاتك کرم و مردینه
دها زیاده متحمل اولورلر .

سوکیلی چوجوقلری ایله بر آرەده بولونمەنك نه بویوك
بر سعادت اولدیغنی انجق اولادلرینی جان و قلبدن سونلر
بیلیر . اونلرك کندیلرینه مخصوص حال و حرکتلری ،
کککەلەیەرك سوز سویلەلری ، معصومیتلری ، اکسیکلکلری ،
آرزولری اونلره مالك اولمقدن ممنون اولان و الفتلرینی
سوەن بر کیمسه ایچون تجلیات مسرت وتسلیتدر .

« فقط زوجەسنی و اولادینی سومیەن کیمسه اوینده بر
ارسلان بسلیور وبرمنبع اکدار و آلام ادامه ایدیور دیمکدر .
آرتق رحمت الهیه دخی او آدمی بختیار ایدەمز ؛ چونکه
زوجەلریمزی سومکلکمز حقنده جناب حقك اوامری بزه
احسان ایلدیکی ضروریاتدن و وسائط نشاط و مسرتدن
عبارت اولدیغی جهتله زوجەلریمزه محبت ایتمامکلکمز رحمت
الهیەدن مستفیض اولمقلغمزه مانع اولور . (١) »

(١) جرمی تایلور

اون ایکنجی فصل

اشتغال

هیچ بر شیئ ، خصوصیله زمانی اصلا اسراف
ایتمەیك . زیرا هرکون بر دفعەلقدر ، بر دها کلمز . زمان حقك
الك بویوك احسانیدر ؛ برکره صرف اولونجه بر دها اعاده
اولونەماز .

« واقع واقعدر ، کچن ساعت اصلا عودت ایتمز . (دریدان) »

زمانکزی ، حسن استعمال ایدەمدیککزدن طولایی بالآخره
کندی کندیکزی تقبیح ایدەجك صورتده ، قوللانمایکز .
« چوق کچ قالدق » ، « بو اوله بیلەجك ایدی » دیمکه
مجبور اولمق پك حزن آوردر . زمان الزه عاریةً براقیلمش
بر دفینەدرکه صوکره هر لحظەسنی نصل صرف ایتدك
دیه بزدن صوراجاقلر . « اویقوده ، ییەجکده وفقط الك زیاده
زمانده مقتصد اولیکز . »

(نەلسون) نائل اولدیغی موفقیاتی کندیسنك بکلەنیلدیکی
بر یره دائما بر چاریك ساعت اول کیتمکدەکی عادتنه عطف
ایدیور . لورد (مەلبورن) چوجوقلره شو سوزلردن
باشقه بر سوز سویلنامیلدر دییور : « حیاتده موفقیت
کندی الیکزدەدر . غیرتکزه کوره یا آچلقدن اولور یاخود

مظفر اولورسکز . »

اشتغالك یالکز موفقیته دکل ؛ انسانك طبیعتی اوزرینده تأثیراتی واردر . (ج . تایلور) دییورکه « قطعیاً تنبل اولما . بوش وقتلریکی مفید ، جالب مراق اشتغالات ایله کچیر . زیرا معصیتلر وجودك عطالتی ، فکرك عدم فعالیتی نتیجه‌سی اولان بو بوشلقلره قولایجه نفوذ ایدر . وجودی یرنده فقط تنبل اولان آدملر ایشسز قاله‌قاله نهایت عالم سفاهته دالارلر . اشتغالات جسمانیه دیکر اشتغالاتدن زیاده انسانلری فنالقدن محافظه ایدر . »

که‌بل ایسه « دنیا وزمان اویله بر امتحان میدانیدرکه اورالرده آخرت وابدیته واعصار مستقبله‌یه حاضرلنیرز. جناب حق اوراده‌کی احوالمزی بوراده‌کی طرز حرکتمزه کوره تعیین ایده‌جکدر . » دییور .

بر انسانك اك عالی مقصدی، اك کوزل ارزوسی باشقه‌لرینك بختیارلغنی براز اولسون چوغالتمق ، اخلاقنی آزیجق اولسون یوکسلتمکدن باشقه برشی اوله‌ماز .

پیه‌ر دومه‌ذیچی (١) مشهور هیکلتراش ورسام میکل آنژی قاردن برهیکل یاپمقده استخدام ایتمشدی . بو، قیمتدار وقتلری احمقجه اسراف ایتمکدن باشقه برشی دکلدی . بزده

(١) اوزون برزمان فلوارنسه‌ده اجرای حکم ایتمش اولان (مدیچیلر) دن بری .

قیمتلی دقیقه‌لریمزی ، سفاهت ایچنده حتم نفس ایتمکله ، دها احمقجه‌سنه ضایع ایدییورز .

هپمز حیاتك قیصه‌لغندن بحث ایده‌رز، فقط اوقدر چوق بوش زمانمز وارکه نصل قوللانه‌جغمزی بیلمه‌یورز . زمانك چوغنی فنالق یاپمقله ، بوندن چوغنی هیچ برشی یاپمامقله ، هیچ‌ده یاپیلمه‌سی لازم کلن شیلری یاپمامقله کچیور. (سه‌نه‌ك) »

زمانمزی نه قدر عاقلانه قوللانیرسه‌ق قوللانه‌لم ؛ ایچمزده اك طالعلیلر بیله آز برشی یاپمغه موفق اولورلر .

موفقیت و بختیارلغی تامین ایدن اك بویوك اساس شبهه‌سز ثباتکارانه ودواملی صورتده چالیشه‌بیلمك خاصه‌سیدر . (چیچه‌رون) دیرکه: موفق اولمق ایچون جسارت ، جسارت، دائما جسارت لازمدر . « ثبات ، ثبات ، دائما ثبات » دیر ایسه‌ك دها ایی سویلمش اولورز .

چالیشمق روحه اولدیغی کبی وجودده لازمدر . کدرلی کچیریلان برکون بر هفته چالیشمش قدر انسانی یتیرر . کدر وجود ماکنه‌سنی بر حال تشوشه القا ایدر ؛ چالیشمق ، یولنده وکمال صحتله ایشله‌مکی تأمین ایدر . عضلاتمزك حرکتی وجودك صحتنی ، دماغك چالیشمه‌سی ایسه قلبك استراحتنی موجب اولور . (١)

«برکنج قیزه حقیقی برمشغله، صباحلین باشلایوب اقشاملین

(١) ژانقورت

یورغون اوله‌رق براقه‌جغی بر ایش ویریکز ؛ فقط همجنسی ایچون فائده بخش صورتده چالیشمق حسی ایله برابر اولسون. کوره‌جکسکزکه خزنه‌بی فائده‌سی برسکون فیاضه انقلاب ایدیویره‌جکدر. (روسکین) »

چالیشدیغکز شیئک ماهیتی نه اولورسه اولسون، اوکاباقیلماز ایش، چالیشمقده‌در. دائره‌نک تربیعنه چالیشانلر ایله معادن سائره‌یی آلتونه تحویل ایده‌جک اکسیر اعظمی بولمغه اوغراشانلرك بیله وقتی بوش یره کچمامشدر.

(جونسون) دیورکه سوزارضك قیزی فعلیات ایسه سمانك اوغلیدر. یاپدیغکز ایشلری بوتون روحکزله ایشلیك، بوتون ملکاتکزله حرث ایدك. خواص وملکات روحیه‌نك ده استعمالی لازمدر؛ یوقسه دوچار ضعف اولورلر.

« دهانك تاریخی هیچ بر مانعك یورغون دوشوره‌مدیکی بر جهد قوینك تاریخندن عبارتدر. » پك چوق بویوك آدملر دهانك اشتغالدن ظهور ایلدیکنی ادعا ایلمشلردر. بر بویوك داهیه، ژورژ الیوت یازدیغی رومانلرك کندیسنه ملهم اولدیغی ظن ایدنلرله استهزا ایدر. (دوایت) ؛ «یال» ده‌کی طلبه‌سنه، «دهانك چالیشمقده ثباتدن عبارت اولدیغی » سویلمشدر (١).

(١) (دها) اوزون برثباتدر. (بوفون)

ایجه حساب ایدیلیرسه دیلنمك چالیشمقدن دها یوروجی ودها آز مثمردر.

هرکس کندیسنی اداره‌یه مجبوردر. « آیاقده‌کی چفتچینك موقعی دیز چوکمش براصیلزاده‌دن دها یوکسکدر. (فرانقلن). »

غوبه‌ت مشهور (انکلیز غرامری) ندن بحث ایدرکن دیورکه : غرامری اون ایکی صو اجرت ایله عسکرلك ایدر ایکن اوکرندم. یتاغمك کنارنده اوطورور اوقوردم. چانطه‌م کتبخانه، دیزلرمك اوزرینه قویدیغم تخته پارچه‌سی ماصه‌م ایدی وبو اوغراشدیغم شی حیاتمك یالکز بر سنه‌سنی استهلاك ایلدی. موم یاخود یاغ آلمق ایچون پاره‌م یوقدی. قیش کیجه‌لری اوجاق آتشندن باشقه برضیایه نادراً مالك اولوردم آتشك یانه اوطورمق نوبتی‌ده هرزمان بکا تصادف ایتمزدی. مرکب وقلم، کاغد آلمق ایچون آراصره صرف ایتدیکم بر (لیارد ١)ك آز برشی اولدیغنی صانمایك. زیرا. بولیارد بنم ایچون بویوك برثروتدی !

یه‌جك ایچون نظاماً معین اولان پاره‌یی صرف ایتدکدن صوکره یانمه قالان پاره هفته‌ده درت صو ایدی. ایی خاطرلیورم ـ هیچ بر زمان اونوته‌میه‌جغم ـ برجمعه کونی ایدی. بوتون مصارف چیقدقدن صوکره ایرتسی کونه برتك بالق

(١) تقریبا، بش پاره‌لك اسکی برباقیر سکه :

آلمق ایچون جیبمده یالکز بر صو قالمشدی . فقط کیجه آجلقدن
یاری اولو بر حالده صویونور ایکن قیمتدار پاره‌می غائب ایتدیکمی
آکلادم . باشمی سفیله اورتومك آره‌سنه صوقه‌رق چوجوقلر
کبی اغلادم . بوراده شونی تکرار سویله‌مك ایسترم : بن بودرجه
مشکلات ایچنده وظیفه‌می ایفا ایله حسن نتیجه‌یه ایصاله موفق
اولور ایسه‌م عجبا عالمده هانکی بر کنج واردرکه وظیفه‌سنی حسن
ایفا ایده‌مامکده معذور اولسون . »

غوبه‌ت پاره‌سز ایدی فقط کندیسنده فعالیت و جسارت
واردی . (باقون) دیورکه : « بعض کیمسه‌لر اللرنده بولونان ثروت
ایله قوتك هیچ برینی اصلا آکلامامش کبی کورونورلر .
برینه زیاده اعتماد ایدرلر ؛ دیکرینه‌ده پك آز . فکر
استقلال و قناعت ایسه بر آدمه کندی
صهرنجنك صوینی ایچمه‌کی ، کندی اتمکنی طاتلی طاتلی
ییمکی ، چالیشمغی ، مدار معیشتنی تدارك وسائطنی صدق ایله
الده ایتمکی والده بولونان شیلردن ممکن اولدیغی قدر مستفید
اولمغی اوکره‌دیر . »

« طبیعت انسانه دائما چالیش دیور ، مکافاتلی مکافاتسز چالیش .
مکافات کندی کندینه کلیر . ایشك ایستر قبا ، ایستر اینجه
اولسون ایستر بوغدای اکمك ، ایستر داستان یازمق اولسون
کمال ناموس ایله چالشدقدن وایشکدن ده ممنون اولدقدن صوکره
سنی تأمین ایده‌یم که اخلاقاً ومادةً مکافاته نائل اوله‌جقسك .

سعیکك ثمره‌سی موفقیت ویا هزیمت اولمه‌نك اهمیتی یوقدر .
هر ایی ایشك اصل مکافاتی اوایشی یاپمش اولمقدن عبارتدر (١) »
تنبلك استراحت دکلدر . بالعکس چالیشمقدن زیاده یورار .
روماليلر : Difficilis in otio quies (هیچ بر شی یاپمادن
استراحت ایتمك چوق زوردر .) دیرلردی .

هیچ عجله ایتمه‌یك . طبیعت عجول دکلدر . اسویچره‌لی
بر رهبرك آلپ طاغنه چیقمق ایسته‌ین کنجلره ویردیکی
ایلك نصیحت شو ایمش : « یاواش یاواش ، فقط کمال
امنیتله کیدك . نه قدر یاواش کیدیلیرسه تپه‌یه او قدر
چابوق واریلیر . » آره صره دیکه‌نك ؛ فقط خیلازلق ایتمه‌یك .
کافۀ ترقیاتك اك بویوك سری اصلا عجله ایتمامك واصلا بوش
طورمامقدر . بر شرق ضرب مثلی « العجلة من الشيطان
والتأنی من الرحمن . » دیور .

چوق آدملر عجله ایدرك وقت قازانیلیر صانیرلر . بو
پك بویوك بر یاکلشدر . جانلی یورومملی ؛ فقط بر ایشی
ایی یاپمق اونی سرعتله بیتیرمکدن چوق مهمدر .

بوندن ماعدا غیرمنتظم وکمال استعجال ایله یاپیلان بر ایش
یاواش یاواش ، کمال امنیت وانتظام ایله یاپیلاندن دها زیاده یورار
ودها چوق قوت صرف ایتمك ایستر . بوندن ماعدا عجله یاپیلان
ایش حیاتی‌ده چوروتور .

---

(١) امرسون .

« عجله‌سز ، دیکلنمکسزین چالیش » ایشته (کوته) نك دستوری. فقط (دیکلنمه‌سزین) سوزی فکرینی تماميله ایضاح ایتمیور .

« عجله ایتمکسزین ایلرووله؛ ترقیات فکریه‌کی ، دوشونمه‌دن اجرا ایدلمش هیچ بر حرکت یولدن آلیقویماسین . ایی دوشونوك ، ایی یی تفریق ایده بیلمکی اوکرکده مالك اولدیغك قوتدن امین اوله‌رق اوکا طوغری یورو . عجله ایتمکسزین ایلرووله؛ بعض کره دوشونمکسزین یاپیلان برحرکتی تعمیر ایچون سنه‌لرجه اوغراشمق کفی کلمز. دورما! حیات جریان سریعنده دوام ایتمکده‌در . اولومك کله‌سنی بکله‌یه‌رك کمال جسارتله کیت . آرقه‌کده مرور ازمان ایله محو اولمایه‌جق عالی وقوی براثر بیراق . اکتسا ایتمش اولدیغمز شکل فانیدن صکره، یاشامق کوزل برشیدر . (۱) »

بوتون قوتکزله چالیشك فقط عجله ایتمه‌یك هرشیئی اعظام ایتمه‌یك وفضله اندیشه ایتمه‌یك. ایرکندن اویانك اعصابکزه ودماغکزه محتاج اولدقلری استراحت وفعالیتی تامین ایدك. یه‌جکلرکز معتدل اولسون، احتیاج نسبتنده اویویك، فائده‌سز صورتده باشکزی اغرتمه‌یك : امین اولك که چالیشمق سزه ضرر ویرمیه‌جکدر . کدر ، تهیج صبرسزلق ، اندیشه ایشکزی ایلری کوتورمز ، سزی نهایت تلف ایدر ؛ هیچ

(۱) کوته

اولمازسه آغیر برخسته‌لغه دوچار ایلر . فقط ، کمال سکون وراحت ایله یاشار ایسه‌کز فعالیت مادیه وصاف هوا وجود ایچون نه ایسه فعالیت دماغیه وتفکرده دماغکز ایچون اویله اوله‌جقدر . وظیفه‌کز وایشکز نه اولورسه اولسون ممکن اولدیغی قدر تام ومکمل یاپمغه چالیشك .

دوق دووه لینغتون مظفریتنی ایی برعسکر اولدیغی قدر ایی برایش آدمی اولماسنه مدیوندر . یه‌جك واحتیاجات سائره‌نك هردرلو اینجه‌لکلریله متمادیاً مشغول اولور، بارکیرلری هرزمان یه‌جك بولور ، آدملری تمیز ، ایی کیینیر ایدی.

«ایشنده ماهر اولان آدم قراللرك خدمتنده ده ماهردر.» دیرلر.

سن پول ایسه بزه « بشقه‌لری ایچون تنبل اولمامغی جول فکرلی جناب حقه خادم اولمغی توصیه ایدییور .

اشتغال دائما مکافاتنی برابر کتیرر. (قریستوف قولومب) هندستانه غربدن بریول آرارکن آمریقایی کشف ایتدی . (سائول) ایسه باباسنك دیشی مرکبلرینی آرارکن برحکومت بولدی.

فرانقلن « وظیفه‌کزی یاپمغه عزم ایدیکز و هر قرار ویردیککزی اجرا ایدیکز . » دیر .

(دها) نك چالیشمق یرینه قائم اوله بیله‌جکی ظن اولنور ؛ بو پك بویوك برخطادر. اك بیوك داهیلرك بونجه موفقیتی انجق چالیشمق سایه‌سنده‌در . بعض بیوك آدملر حیاتده داهالرندن زیاده چالیشقانلقلری سایه‌سنده موفق اولمشلردر .

انكار اولنه‌ماز بعض آدملرك ذكاسی دیكرلرندن زیاده در؛ فقط عین یاشده ایكی آدم عین مسلكده بولونسه‌لر براصول وقاعده تحتنده فعالیت وقطعیت ایله چالیشمایان اك ذكیسی دها آز ذكی اولان فقط كمال فعالیتله چالیشان رقیبنه مغلوب اوله‌جقدر. داهی اولمیان چالیشقان چالیشمایان داهی اول هدف مقصوده واصل اوله‌جقدر. نه مهارت، نه‌ده اكابرك یاردیمی، دوستلغی؛ خلاصه هیچ برشی سعی وعزمك یرینی طوتاماز.

بر بیوك حكومت آدمی اولان لقولن پسقپوس (غروسه‌نه‌ست) ه غایت تنبل اولان قارداشی بركون مراجعت ایدرك كندیسنی خاطری صایلیر آدملر صره‌سنه قویمه‌سنی سویلر. پسقپوس. قارداشم، دیر، صپانك قیریلدی ایسه تعمیر ایتدیریرم، اوكوزك اولدی ایسه برباشقه‌سنی آلیرم فقط سنی خاطری صایلیر بر آدم یاپمغه مقتدر دكلم. سنی چیفتجی اوله‌رق بولدم؛ قورقارم چیفتجی اوله‌رق قاله‌جقسك.

میلتون یالكز بر داهی دكل عین زمانده یورولماز بر چالیشقان ایدی. باقیكز اعتیاداتی حقنده نه سویلیور: «قیشین كلیسانك چاكی انسانلری چالیشمغه و دعایه دعوت ایتمزدن، یازین قوشلر اوتمكه باشلادیغی صیره‌لرده اك ای مؤلفلرك آثارینی اوقومغه باشلار یاخود خاصهٔ دقتی تنمیه و خاطره‌یی تزیین ایچون یوكسك سس ایله اوقوتدیریرم. صوكره فكرمك دین اوغورنده

و وطنمك حریتی ایچون چالیشمق خصوصنده‌كی، اوامرینه وجوده صحت ومقاومت ویرن صمیمی ودلبرانه بر سعی ایله مطاوعت تامه كوستریرم.»

ایشكزه كدربخش بر وظیفه نظریله اصلا باقمایك. اونی مفید برحاله قویمق سزك الكزده‌در. بونك ایچون بوتون قلبكزله اوغراشك، بوتون موانعه غلبه ایدك، و اونی هرجهتدن تدقیق ومعاینه ایلیك. اك اوفاق بر ایشك بیله نه‌قدر مفید اوله‌بیلدیكنی دوشونك؛ اوزمان آكلارسكزكه هرایش كمال شوق ایله كورولمكه لایقدر.

بو صورتله ایشكزه محبت ایدرسكز و اوندن بر ذوق طویارایسه‌كز ایفاسنده‌ده صعوبت چكمزسكز. ایلك نظرده بو، سزه غیرقابل كلسه وایشكز پك جان صیقه‌جق كبی كورونسه بوندن بیله بیوك برفائده استحصال ایتمكز ممكندر. چونكه اوغراشمق، عینیله طاغدن اسن سرت بر روزكار كبی، سجیه‌كزی تقویه ایده‌جكدر.

اویقویه نه‌قدر زمان تخصیص ایتمه‌لی سوألی اولدقجه مهم برشیدر. بونی هركسك طبیعتی تعیین ایتمك ایجاب ایدر. بعض وجود چوق اویقو ایستر؛ بونی آزالتمق ای دكلدر. ایچه اویومق ایچون صرف اولونان وقت غائب اولمش صایلماز. اعصابك اعادهٔ قوتی انجق اویقو ایله قابل اولور. شهیرلیلر بوكا موفق اوله‌مازلر. (سیر أدوار قوق) كونی شو وجهله تقسیم ایتمشدی: آلتی ساعت

اویقو آلتی ساعت حقوق تحصیلی درت ساعت دعا متباقیسی
طبیعتی تماشا .

سیر جونس بونی براز تعدیل ایدیور :

آلتی ساعت حقوق تحصیل یدی ساعت اویقو اون ساعت
دنیا معاملاتی وهپسی الله ایچون .

یدی ساعت بکا کافی کلمز . اویاندیغی زمان دینج بولونق
ایچون ایی اویومق لازمدر. کدرلی بولوندیغمز زمانلر فکرمزی
اویالایه‌جق ایشلر چوق بویوك بر تسلیدر .

بختیار یاشامق بر اشتغالی، بر سوکیی، بر ده امیدی اولمقدن
عبارتدر. (١) چوق کره بوش وقتلرمزی تابحل اندیشه‌لر،
فائده‌سز دوشونجه‌لر ایله کچیریرز .

دائما مشغول اولیکز ؛ زیرا «دوشونمك و چالیشمقده
کدرك هیچ طانمدیغی بر صلح وسکون بولاجقسکز »(٢)

اختیار (لیلی) «هر یر ، دیور ، عاقللر ایچون وطن ؛
هرمسکن ساکن بر دماغ ایچون سرایدر. »

بونکله برابر طبیعتك یاردیمی ایله چالیشلك ؛ اوکا قارشی
کیتمه‌یك . مجبور اولمدقجه آقینتی‌یه کورك چکمیك . اکر
مجبور اولورسه‌کز عزم وقطعیت ایله حرکت ایدك . کندیسنه
قارشی کیتمز ایسه‌ك طبیعت بزه یاردیم ایدر .

(١) شالمرس
(٢) ستیرلینغ

«زیرا بوتون معنوی شیلرده اولدیغی کبی قوانین طبیعیه‌دن
برینی، بهمه‌حال اوقانونلرك کافه‌سنه اهمیت ویرمامش دیمکدر.
اوزمان بوتون کائنات کندیسنه قارشی عصیان ایدر ، طبیعت
کوزه کورونمیان لایعد قانونلرینی کندندن و احفادندن انتقام
آلمق ایچون بر آرایه طوپلار . بالعکس قوانین طبیعیه‌یه بوتون
قوتیله ، یورکدن اطاعت ایدن کیمسه هرشیئك کندی لهنه
حرکت ایتدیکنی کوره‌جکدر ؛ باشنك اوستنده‌کی کونش
و آیاقلرینك آلتنده‌کی توزلر کندیسنه یاردیم ایدر : چونکه
اوکیمسه کونشی، توزی، هرشیئی خلق ایدن، و بونلرك هپسی
ایچون ، هیچ بر کیمسه‌نك تجاوزه مقتدر اولامیه‌جغی، بر قانون
وضع ایدن ذات اجل واعلانك ارادۀ الهیه‌سنه توفیق حرکت
ایتمش اولاجقدر . (١)»

(١) که‌نفسله‌ی

اون اوچنجی فصل

— اعتقاد —

استاتیستیقلر کوستریبورکه : ۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ آدمك ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ی بودیست ، ۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ی خرستیان ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ی هندو، ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ی مسلمدر .

بونکله برابر (سه‌لدن)ك شو سوزلری ده حقیقته پك یاقیندر: «انسانلر راحت یاشامق ایچون هپ عینی دینه منسوبز دیورلر ؛ فقط یاقیندن تدقیق ایدیلیرایسه ایچلرنده هرجهتجه عینی دین موجبنجه حرکت ایدن اوچ کشی بولونه‌ماز.»

بویله اولمسی خارق العاده برشی دکلدر . بودنیا حقنده‌هان هیچ برشی بیله‌ده‌یکمز ایچون دیکر دنیا حقنده معلومات واسعه صاحبی اولاقلغمزی بکله‌مك عبثدر .

(قانون لیدون) دیورکه : عالم علویٔ ایمان بزم ایچون کشاده اولسون اولماسون ، ایچنده یاشادیغمز شو کوزل دنیا اویله برمعبددرکه اونده اسرار عظیمه وعدیده واردر. احتمالکه یارین قیرده بر کزینتی یاپار و کوریرسکز: درونلرنده‌کی اوزله قابارمش اولان طومورجقلر ، آچیلمش اولان تر وتازه‌یشیل یاپراقلر ایلك بهارك، شهرآیین سنویسنك اك کوزل مناظرینی سزه تقدیم ایچون ، حاضرلانمقده اولدیغنی اخطار ایدییور .

اطرافکزده‌کی هر شی سزك رؤیته ، لمسه ، تعریفه ، اولچمکه وآکلامغه قادر اولمدیغکز اسرارانکیز برقوتك فعالیت وموجودیتنه برشاهددر . بو قدرت موجوددر: فقط سسسز، صداسز، غیرمرئیدر ؛ فقط باشکزك اوزرنده‌کی هردالده ، ایاغکزك آلتنده‌کی هراوتك فلیزلرنده اجرای فعالیت ایدر .

حقیقتده (شبهه) فلسفه‌نك اساسیدر . بز برعالم اسرارده یاشایورز .

اك اوفاق بربوجکك یاخود اك عادی چیچکك موجودیتنی ایضاح ایده‌مزسه‌ك ناصل اولورده لایتناهیتی اکلایه‌بیله‌جکمزی ظن ایده‌رز؟ دوقتور (مارتینو) دیورکه: «وقتاکه اقشامك شبنمی کوندوزك مشاغلیله قالقان توزلری تکرار یره دوشورر وکوندوزك کوزه کورونمز غوائل وآلامیله یورغون دوشه‌ن مخیله‌مز ساحۀ وسیعۀ تفکره طوغرو توجه ایدر ؛ وقتاکه ارض لایتناهیت مکوکبه آلتنده ایصسز برچول کبی اویور . ایشته غیرقابل توصیف اولان موجودیت ، اوزمان بزی هرطرفدن صیقی صیقی‌یه احاطه ایدر ، کیجه‌نك سرت روزکاری آلتنده تیتره‌تیر . ونظرلرینی سمانك اشعۀ قدیمه‌سیله کوزلریمزه عطف ایدر . »

ستوارت میل دیورکه «انسانك موجودیتی ایلك نظرده اسرار ایله محاط اوله‌رق کورولور . پك طاراولان محیط تجربه‌مز برکوچوك آطه‌درکه کنیشلکی وقارانلقلغی ایله مخیله‌مزی تهییج وعین زمانده

حسیاتمزی یوکسلتن بر عمان ایچنده غائب اولمشدر. بو عالمده‌کی ساحۀ موجودیتمزی قوشاتان یالکز نامتناهی بعد دکلدر نامتناهی زمانله ده محاط»

فقط نه‌قدر فضله برشی اوکره‌نه‌مه‌مکه وفضله دوشونه‌مه‌مکه مجبور اولسه‌ق بیله جسارتمزی غائب ایتمامه‌لی یز.

ایضاح ایده‌مه‌دیکمز برچوق شیلری اینجه‌دن اینجه‌یه تدقیق ایتمکده‌یز. (سن اوکوسته‌ن) دییورکه «بکا وقت نه‌در دیه صورارسه‌کز بیله‌یم؛ فقط سز صورمادیغکز زمان اونك نه اولدیغنی بیلیورم.» (مارتینو) ده شویله سویله‌یور «الوهیت حقنده، پك چوق شیلر سویلیان صانکه مقاصد وحکم سبحانیه‌یه واقف ایمش کبی ادارۀ کلام ایدنلری ایشیدنجه سویلدکلری سوزلرك قطعیتی بنی بوتون بوتون تردده دوشوریورده «بکا آزشی وعدایدك؛ هرنه ایسترسه‌کز ویریرم» دیه باغیرمق احتیاجنی حس ایدیورم»

«چوق دوشوندکجه دها زیاده غیر قابل حل اولان بونجه معمالرك اورته‌سنده برقطعیت مطلقه واردرکه اوده انسانك — هرشی کندیسندن صدور ایدن — ابدی ولایتناهی برقوت قارشوسنده بولوندیغیدر.» (هربرت سپه‌نسر)

بناءً علیه یالکز حس ایتمکله اکتفا ایتملی. هرشی تماملیه ایضاح غیرقابلدر.

انسانلری مذهب فرقیله بری برندن آیران شی چوق کره دین دکل نفاقدر. سن بولك نصایحنه رغماً اونلر «بن سن پولك،

بن آپولونك شاکردی‌یم» دیمکده دوام ایدیورلر.

فن ایله مشتغل اولانلره چوق کره اعتقادسز دیه هجوم ایدیلیر. بونکله برابر (تورو) دییورکه: «فنده‌کی دین دینده‌کی فندن دها زیاده‌در.»

فقط دینده شبهه‌سی اولان بر عالم استخفاف ایچون شك ایتمز. اونك شبهه‌سی تحقیر دکل دینه قارشی اولان حرمتنه علامتدر (تنیسون) پك کوزل سویله‌یور:

«اعتقادنده متردد فقط افعالنده قطعیتپرور اوله اوله نهایت او، اعماق اشیاده بر آهنك کشف ایلدی. بکا اعتماد ایدیکز: ناموسکار شبهه‌لرده بعض عقایدده کندن زیاده اثر ایمان واردر.»

مساعده‌کزله بوخصوصده، منسوب اولدقلری صنفی بحق تمثیل ایدن ایکی کشیدن، بعض سوزلر نقل ایده‌یم:

پروفسور تیندال دییورکه: «کائناتده موجودیتنی کوستره‌ن قوته شخصی ویاغیرشخصی برشکل مادی ویرمك ایسته‌دیکم زمان اونك هر دورلو تعبیر فکریدن اوزاقلاشدیغنی کوریورو کندیسندن بحث ایدرکن حقنده (او) ضمیر شخصیسنی استعماله جسارت ایده‌مه‌دیکم کبی اوکا بر (روح) یاخود بر (مبدأ) نامنی ویرمکی ده ایستمیورم» پروفسور (هوکسله‌ی) بزم الك تجربه‌کار متفکرلریمزدندر کندیسی سربست دوشونجه‌لی اولوب مؤسسات دینیه‌یی سومامکله برابر باقیکز نه دییور: «هرکس ایچون فائده بخش اولابیله‌جك بر معبدك موجودیتی

آکلایه‌بیلیرم . بوراسی اویله بر معبد اوله‌جقدر که دروننده هر هفته اجرا ایدیلان آیینلر الهیاته متعلق مبهم جمله‌لره دکل؛ طوغرو، پاك ونجیب برحیاتك بدیعهٔ خیالیه‌سنی توسیعه حصر اوله‌جقدر. بوراسی اویله بر یر اوله‌جقدرکه غوائل یومیه‌لرینك بارثقیلی آلتنده ازیلان کیمسه‌لر حیات علویه‌نك تأمل وملاحظه‌سیله برلحظه اولسون استراحت ایده‌جکلر؛ او حیات علویه‌که ، هرکسك واصل اوله‌بیله‌جکی بر شی اولدیغی حالده بوبختیارلغه نائل اولانلر آزدر . ینه اوراده — قازانج ایچون اوغراشان و چالیشان — انسان آرادیغی مکافاتلرك وفاق وشفقته نسبتله نه قدر عادی اولدیغنی کوره‌جکدر . امین اولیکز : اکر دنیا یوزنده بویله بر معبد بولونسه ایدی بونك اورته‌دن قالقدیغنی هیچ کیمسه ایسته‌مزدی . »

الهیون هرکسك آکلایه‌بیله‌جکی برلسان قوللانمغه بالمجبوریه چالیشیرلر. استعمال ایتدکلری کلماتدن طولایی بونلری مؤاخذه ایتمك حقسزلقدر. شاعرلر طلوعدن بحث ایتدکلری زمان علم هیئت بیلمیورلر دییه کندیلرینی اتهام ایده‌میز. ارضك اطرافنده دونن کونش اولمیوب کونشك اطرافنده دونن ارض اولدیغنی سویلر ایسه‌ك بونکله (شکسپیر) و (تنیسون) ك ضلالته صاپدقلرینی ادعا ایتمش اولماز . کشفیات فنیه آیری بر لسان قوللانمغی ایجاب ایدر . مادامکه بر چیچك یاخود بر طاشی یکی کلمه‌لر ایجاد ایتمکسزین تعریف ایده‌میورز ؛ لایتناهیتی لسان عادی ایله هیچ

تعریف ایده‌میز . او حالده امراض عصبیه‌دن تولد ایدن بعض حادثاتك ، اسکیدن ، ارواحه اسناد اولنمسنه نه‌دن شاشیورز؟

ایضاح ایده‌مدیککز یاخود آکلایه‌مدیغکز بر شیئه اینانمه‌نك هیچ برقیمتی یوقدر . یقین کافی اولمقسزین اینانمقده واکلامدیغمز برشیئه اینانمغه قانع اولمقلغمزده دخی بر قیمت موجود دکلدر .

هیچ بر دلیله مستند اولمیان شیئه اینانمق غیر قابلدر . طوغری اولدیغنی یقیناً بیلدیکمز شیلره ایناتوب دیکرلری ایچون حکممزی تأخیر ایتمك عادتا بر وظیفه‌در . پك چوق آدملر هر شیئه اینانمغه یاخود اینانمامغه مجبور ایمشلر کبی کوزوکورلر. بونکله برابر چوق دفعه‌لر اعتقاد یاخود عدم اعتقادیمزی بیانه حقمز یوقدر .

ایمان حقیقی اصلا فکری برشی دکلدر . او ، یاشایان برشی اولملیدر ؛ فقط اعمالسز ایمان یاشاماز . (سه‌لدن) ایمان واعمالی ضیا و حرارته تشبیه ایله « آره‌لرنده ذهنا بر فرق بولابیلیرم وبیلیرم‌که برمومك آلونده هم ضیا هم‌ده حرارت واردر . فقط آلوی اوفله‌ییکز ایکیسی‌ده عین زمانده غائب اولور . » دیور . عبرانی سورهٔ توراتك اون برنجی صحیفهٔ عالیه‌سنك کتابه‌لری اعمال ایله مناسبتداردر. نوحك کمیسنی یاپمه‌سنه، (ابراهیم)ك مسقط رأسنی ترك ایتمه‌سنه سبب ایماندر. بو ذواتك یاپدقلرینی کمال خلوصله اجرا ایتمه‌لری ایچون برسبب کافی بولنمسی وهیچ اولمازسه بویله بر

سبب موجود اولدیغنه معتقد اوله‌لری لازم کلیر . بونلر قارشیسنده بولوندقلری مشکل ومشقت آور وظیفه‌یی بلاتردد ایفا ایتمشلردر . چونکه اونلکه مکلف اولدقلرینه (ایمان) ایدیورلر ایدی ؛ بوجهتله شایستهٔ ثنا وستایشدرلر . فی‌الحقیقه وظائفمزدن بری _ که پك زور برشی دکلدر _ یقین حاصل ایتمدیکمز شیلر حقنده حکممزی تأخیر ایلمکدر. حتی پك چوق احوالده شبهه ایتمك ساده بر وظیفه دکل بلکه برفضیلت اولور.

«بزم کوچوك مذهبلریمزك کسب شهرت ایتدیکی زمانلروار‌در. بونلر بر زمان بویله اعتبار قازانیر وصوکره اونودیلیر . بونلر حقیقتك ضعیف ضیالرندن باشقه برشی دکلدر . سن ایسه یاربی ! اونلرك هپسندن بویوکسك . (ته‌نیسون) »

حقیقتی ستر ایدن اورتو یاواش یاواش قالقمقده‌در . فقط شمدیلك پك چوق مسئله‌لر حقنده جاهل قالمق لازم کلیور .

« مادام که انسانز ؛ بختیار اولمقلغمز بعض شیلری حتی پك یاقینمزده‌کیلری بیله حقیله بیلمامکه متوقفدر . حیاتده‌کی سوڭجلرمز وقطعیتله حرکت ایده‌بیلمه‌مز غیر شفاف بر بولوط ایچنده یاشایوب تنفس ایده‌بیلمك اقتدارینه باغلیدر . بو بولوطك بعض یرلرندن آچیلمه‌سی ایله اکتفا ایدوب دلیکلری آره‌سندن آره‌ده بر حقیقت ثابته‌یی کورمکدن ممنون اوله‌لم . وآکلایه‌لم که بزی احاطه ایدن قاراکلقلرده‌ده بر علویت وبر لطافت واردر. اطرافمزی قاپایان بو اورتو اولماش اولسه ایدی

شدید بر ضیا بزی شاشیرته‌جق ویاقه‌جقدی . (١) »

پروفسور (هوکسله‌ی) بونی پك کوزل ایضاح ایتمشدر :

« خریستیانلغك پارلاق طرفی دییه یاد ایتدیکم شیئی درخاطر ایدن وارمی ؟ خریستیانلغك فداکارلق حقنده‌کی بدیعهٔ خیالی قوت ، صبر ، عدالت ، انسانلرك ضعفنه‌قارشی مرحمت ، نفسی فدا ایتمك درجه‌سنه قدر سائرلرینه یاردیم ایتمکی ، صفوت واصالت اخلاقیه‌یی حصوله کتیریر . پیغمبرلرك بزه توصیف ایتدیکی او بدیعهٔ خیاله، ایمانی ناقابل تزلزل اولان، بریغین شهدا اوردوسی قوشوشمش ؛ (جون قونوقس) و (قاته‌رین دوسیه‌ن) کبی ، هرکسجه طانینمامش عائله‌لردن ، بر طاقم ارکك وقادینلر او خیالك شوقیله پاپالر وقراللره آجی سوزلر سویلمکده صوك درجه جسارت کوسترمشلردر . او بدیعهٔ خیالی ، دیدیکم کبی ، تخطر ایدن کیمسه خریستیانلق اعتقادینك تاریخ بشرك تکاملنده‌کی اهمیتنی ، اصلا قیمتندن دون اوله‌رق ، تقدیر ایتمیه‌جکدر . »

(سه‌ن مارق) حکایه ایدیورکه : برکون حضرت عیسایه موسویلرك بر خاخامی کله‌رك بوتون اوامرك اك بویوکی نه‌در دییه صورار. حضرت عیسا جواب ویرر : « برنجی امر ایشته بودر ، دیکه : یا اسرائیل جناب حقدن باشقه تکری یوقدر . اونی بوتون قلبك ، بوتون روحك ، بوتون دوشونجه‌ك

---

(١) روسکین .

وبوتون قوتك ايله سوه‌جكسك» ايكنجيسی ده بو: باشقه‌لرينی ده كندك كبی سوه‌جكسك. بوندن دها بويوك بر امر يوقدر.

خاخام جواب ويردی: ای معلم! چوق طوغری سويله‌دك. حقيقتده بر الله واردر. واونی بوتون قلبمز، بوتون ذكامز وبوتون قوتمز ايله سومك و قومشولريمزه‌ده كندی نفسمزه اولديغی كبی محبت ايلمك بوتون قربانلرك اك مقبوليدر.

حضرت عيسی قارشيسنده‌كنك عقللی بر آدم اولديغنی كوره‌رك اوكا «جناب حقدن اوزاق دكلسك» ديدی.

اون‌دردنجی فصل

اميد

اميدك ايمان ومرحمت ايله عين مرتبه‌ده عدادينه قارشی بعض كيمسه‌لرك بيان تعجب ايلدكلرينی ايشيديورم. ايمانك برفضيلت اولمسی اكلاشيلير ياخود قبول ايديله‌بيلير. مرحمت‌ده فضائلدن اولديغی ميدانده؛ فقط اميد؟... شوقدر واركه مادام اميدسزلك فنا برشيدر اوحالده اميد برفضيلتدر؛ ثبات ومتانت اميده دلالت ايدر. متانت‌ايسه برسجيۀ ممتازه‌نك علامتيدر.

احوال ووقايعدن چوق متأثر اولميكز. اكر مأيوس اولمسه مغلوب اوله‌جق هيچ كيمسه يوقدر.

(سيدنه‌ی سميث) پك كوزل سويليور. بوعالمده ايلك يامق ايستيورايسه‌ك «ساحل بحرده تيتره‌يه‌رك تهلكه وصوئوغی دوشونمكدن ايسه جسارتله آتلايوب‌ايی كوتو دكزی كچملی.» غريب شيدر، انسانلر حقيقی تهلكه‌لرده نادراً مترددبولنورلر؛ خيالی تهلكه‌لردن دهازياده‌قورقارلر. كولنج شيلردن بيهوده صورتده قورقدقلری كبی.

نامعقول خجالتلره قاپلميكز (سن پيه‌ر) فاريسيه‌نلره (١) وعسكرلره مقاومت ايتدی؛ فقط بيوك راهبك خدمتكارلرينك استهزاسنه قارشو كری چكيلدی.

---

(١) برمذهب اسرائيلی منسوبينی.

«قورقانلر اولمزدن اول برچوق دفعه‌لر اولورلر. جسور کیمسه‌لر ایسه آجی‌یی بردفعه طادار (١) .»

الیه اخورك پنجره‌سنه آصیلمش اولان (دون کیشوت) کندیسنی قورقونج بر اوچوروم اوزرنده ظن ایدییوردی؛ فقط (ماریتون) ایی‌کسنجه کوردیکه انجق طوپراقدن برقاچ پوس یوقاریده‌ایمش!

(حاجینك ترقیسی)نامنده‌کی اثرده (ده‌فییان) و(تیموره) یی قورقوتان ارسلانلر زنجیرله‌باغلی‌ایدی. (قره‌نیه‌ن) جسارتله یانلرینه یاقلاشنجه بونی کوردی.

کوندوز مظفر اولان نیجه اردولر ناکهانی خوف وتلاش ایله‌فرار ایتمشلردر! حتی کوندوزبیله پك‌چوق‌قورقو وتلاشلر اساسسزیره واقع اولور.

بختندن شکایت ایدن کیمسه طالعنی کیمك طالعی ایله دکیشدیره‌جکنی دوشونملیدر. برندن صحت، اوته‌کندن‌ثروت، بر دیکرندن‌ده رفاه عائله‌یی آلمق ممکن اولماز. اکرحیاتندن ممنون دکلسه اونی یابسبتون تبدیل‌ایتمك یاخود هیچ برشی یاپمامق لازم کلیر.

بدبختلق بارثقیلی آلتنده ازیلمش اولان (قوله‌ریدج)، سیر (هومفره‌ی داوی) یه‌شویله‌یازییور ایدی: «بوتحولات، بومذلتلر ومخوف واقعه‌لر آره‌سنده‌جناب حق حقنده‌کی حسیاتم

(١) شکسپیر.

باقیدر؛ اوغرادیغم بتون صدماته قارشو، آلامك بنم ایچون موجب سعادت‌اولدیغی اعتقادقویسنی بنده محافظه ایتمکده‌در.»

اصلا امیدسزلکه دوشمییکز. هرشیئك یرینه برشی قونور. امیدسزلکك قونماز. سیراقك اوغلی ژه‌زو «قلبنده قورقو اولان کیمسه‌نك‌وای حالنه!» دییور.

«اکر جسارت محواولور ایسه‌هرشی‌محواولمش دیمکدر: بویله اوله‌جغنه هیچ دنیایه کلمامك اولادر (١)»

«طالعمزه تحمل ایتمك اوکاغلبه ایتمکدر (٢)»

«غایت‌قاراکلق کونلریکزده مأیوسانه قرارلردن اجتناب ایدیکز، اکر یارینه‌قدر یاشامق غیرتنی کوسترر ایسه‌کز بدبختلکز زائل اوله‌جقدر.» (٣)

دنیاده آلدانمیان کیمسه اوله‌مز. هیچ الدانمایان هیچ برشی یاپامامشدر دنیلمشدرکه بوسوز پك‌طوغریدر. فقط عین‌خطایه‌ایکی‌کره دوشمامليدر. خطالریکز سزك ایچون درس یرینه کچمش؛ وبوصورتله طرز حیاتکزده بر ترقی حصولنی تأمین ایتمش اولسون.

(ژوزف هوم) «نشئه‌لی برطبیعته مالك اولمغی ایکی‌یوز اللی بیك فرانق ایراده ترجیح ایده‌رم» دییور.

(١) کوته

(٢) قامپه‌ل.

(٣) غوپه‌ر.

ايش نقطه نظرندن هرشى حال حاضردن عبارتدر . بعض نقاط نظردن ايسه ماضى و مستقبلده ياشامق دها عاقلانه دها دكرليدر. بدبختلقلرك چوغى مستقبلى حال حاضره ، كله‌جك سنه‌لرك مسعوديتنى بر دقيقه‌لك ذوقه فدا ايديشمزدن ايلرو كلمكده‌در. واقعا « بر (الده ايت) سوزى، ايكى (سن اوكا مالك اوله‌جقسك) خطابندن دها قيمتدار » ايسه‌ده مستقبلك بزم ايچون نه صاقلاديغنى اصلا بيله‌مز و آره‌مزده اك زياده مسعود كيمسه‌لر سمواتده‌كى نعمتلره طمع ايتمك واونلرى خاطردن چيقارمامقده ذوق طويانلردر .

متماديا مستقبلى دوشونمكده اصلا الدانمايز . زيرا انسان « حيات حقيقيه ايله قطعيا امتزاج ايده‌ميه‌جك، كلوب كچن وفانى ، شيلرى ترك ايدر، ابديت وكافهٔ فوائدى اونك اوزرينه نازل اولور واونده يرطوتار . »

سويلكه جرأت ايديورمكه « انسان هرشيدن اول مرد برمخلوق اولملى وفعال برارادهيه ، جرأتكار برروحه مالك اولمليدر . (٢) » زيرا ؛

شبهه‌لريمز بزه خيانت ايدرلر ؛ كوزيمزك اوكنده بولنان نعمتلرى اكثريا بزه غائب ايتديرير وطالعمزى دنه‌مك جرأتنى بزدن نزع ايدرلر (٣) .

(١) روسكين

(٢) سقوت .

(٣) شكسپير .

جسارت يالكز بر فضيلت دكلدر : مرد برطبيعتك اساسلرندندر . تام بر ارككك جسور اولمليدر ؛ نته‌كيم دكرلى قادينده نازك اولمق ايجاب ايدر . شوراسنى‌ده ايضاحه حاجت يوقدركه ؛ ارككك جسور اولديغى قدر ملايم ، وقادين نازك اولديغى قدر جسور اولمقده لازمدر .

تاملسز جسارت يعنى جرأت ، جسارتدن معدود دكلدر. وجسارت تهلكه‌يى استحقار ايتمكدن عبارت دكل ؛ اونك قارشوسنده متانتله نظرانداز اولمقده‌در . لزومسز تهلكه‌يه آتيلمقده ، جسارت يوقدر؛ فقط تهلكه‌نك موجود اولديغى يرده قورقاقلق تهلكه‌يى آرتيرير : سكونت و جسارتله تهلكه‌نك قارشيسنده طورمق اوندن قورتولمق ايچون اك امين بر چاره اولديغى كبى بردشمنك اوكنده قاچمق ده مقتول اولمق ايچون اك ايى بر واسطه‌در ، هله انسان (آشيل) كبى هيچ بريرندن دكل يالكز اوكچه‌سندن قابل جرح اولورايسه .

مجهول اولان شيلر ، عموميتى اعتباريله ، تماما مدهش برشكل آلير . تهلكه‌نك وسعت كامله‌سنى كورن كوزلريمز اوكا آليشنجه قورقولريمزك بيوك برقسمى زائل اولور . دائما سكونت پرور وجسور اوله‌لم .

چوق اميده دوشميكز . كوته ديور كه « آز اميدايدوب چوق استفاده ايتمك حياتك حقيقى بر سريدر . » چوق

امید ایتمه‌یکز ، صبرلی اولکز . بکلمکی بیلن ایچون هرشی حصول بولور . تصادف ایتدیکمز اك شدید ظلمات یأس بالذات طرفمزدن وجوده کتیریلانلردر سوزی پك طوغریدر . واقعا غم وغصه‌یه‌ده اکاه اولملی ؛ فقط اوکا جسارتله متحمل اولمغی‌ده بیلملی‌یز .

(ریختر) پك زیاده کدرلی اولدیغمز زمانلرده مسعود زمانلریکزی تخطر ایدیکز دییور .

«بیلیکزکه ، آلامه قارشی ابراز متانت ایتمك عالی برشیدر .»

بوندن بشقه بز دائما شونی بیلمکله متسلی‌یز :

زمان وفرصت اك فورطنه‌لی کونلرك آره‌سندن کچر (١)
قیشدن صکره یاز ، کیجه‌دن صکره کوندوز کلیر . فورطنه‌یی بیوك برسکونت تعقیب ایدر . (٢)

حیاتمز نه قدر مظلم کورونور ایسه کورونسون زمانك اك فنا کدرلری تعدیل ایده‌جکنی خاطرلایه‌لم . «کدر برکیجه دوام ایده بیلیر ؛ فقط صباح ایله برابر مسرت‌ده کلیر .»

محزون کوکل ! سکوت ایت ، شکایتی براق ؛ کونش بلوطلرك آرقه‌سنده‌ده نشر انوار ایدر . سنك بختك ده هر کسك بختی کبیدر ؛ هر حیاتده فورطنه ساعتلری ، بعض کدرلی مظلم کونلر اولمق کرك . (٣)

(١) شکسپیر .
(٢) L'imitation
(٣) لونغفه‌لو

بدبختلق کبی کورونن بعض وقایع باشکزه کلیر ایسه تمامیله اوکا ایناغمادن برکره تدقیق ایدیکز . ظواهر اکثریا مغفلدر . بز اویله برعالمده یشامایورزکه اوراده اهمیتسز شیلر ایله مأیوس اولمق مناسب اولسون . تجربه ایتمزدن اول نه‌کبی ایشلره مقتدر اولدیغمزی اصلا بیله‌مییز . کدر وبدبختلق بعض کره تبدیل قیافت ایتمش دوستلردر . (نه لسون) غائب ایتدیکی کوزندن استفاده ایتمك چاره‌سنی ، ونی هیچ کورمك ایستمدیکی رجعت اشارتی طرفه چویردیکی زمان ، بولدی .

(سیر . أ . م غرانت دوف) «ره نانك حیاتی» نامنده‌کی لطیف اثرنده شویله دییور : بعض آدملر وارکه بز اونلرکی ینامغی ایستمیز ؛ فقط اونلرکبی اولمکی آرزو ایدرز . تاریخده دار اغاجی حکمدار تختلری قدر ابقای نامه سبب اولمشدر . بزم چکدیکمز آلام یاکندی خطالرمز نتیجه‌سی یاخود باشقه‌لرینك ایلیکی ایچوندر .

«عاقل فریاد وفغان ایتمك ایچون اوطورمز ؛ بلکه فنالغی تعمیر ایچون کمال مسرتله ایشه قویولور (١) .»

حیاتك نعم وفوائد لاتحصاسندن کمال شکرانله مستفید اولمق لازم کلمکله برابر آلام واکدارمزی فلاکت مطلقه عد ایتمك‌ده ایجاب ایلمز . هیچ کیمسه ایچون ثابت ومتمادی برموفقیت احرازینی تصور ممکن دکلدر : موفقیاتك اخلاقی افساد ایتدیکنی

(١) شکسپیر .

قبول ایتسه‌ك بیله اونی عصبیلشدیرمك و ضعیفلشدیرمكدن خالی قالمیور آنجق كافهٔ مشكلاته غلبه بتون هجوملره مقاومت وهردرلو آلامه جسارتله تحمل ایده‌ركدركه اخلاقی تصفیه ، تقویه واعلا ایتمك میسر اولور . « مادامكه بز ابدیت قارشوسنده‌یز ؛ اصیلانه برمشی ایله اوكا طوغری یورومه‌مز ایجاب ایدر (۱) »

یاز كونشنك ضیاسندن ونسیم لطافتلرك هبوبندن مستفید اولمغله برابر اونوتمامالی‌یزكه طبیعتك كوزللكلری وصفوتندن بر چوغی قیشك قار وفورطنه‌لری سایه‌سنده‌در . بدبختلق سرت برروزكار كبیدر ، فقط قوتبخشدر ، اخلاقك تكملی ایچون لزوملیدر .

(أپیقته‌ت) دیيور كه : « الله كچوروب یر یوزینی مضر وجودلرندن تطهیرایتدیكی اومشهور ییلان ، اژدرها ، طوموزلر وبتون انصافسزوظلمكارانسانلر اولمسه‌ایدی (هركول) نه اوله‌بیلیردی ؛ بودرلو مخلوقات مضره اولمسه ایدی اونه ایش كوره بیلیردی ؟ شبهه یوق‌كه مانتوسنه بورونوب اویویاجق ایدی . (هركول) حیاتی مدتجه عطالت و استراحتده اویویه ایدی نه‌یه خدمت ایده‌جك ایدی، قولی وبوتون قوتی، صبر وجسارتی ایچون، بونلری تحریك وادمان ایده‌جك، بومثللو احوال وفرصتلر خارجنده نه ایش بوله‌جق ایدی .

(۱) جه‌قه‌ی

وقتاكه (سوقراط) محكوم اولدی ؛ (آپولودور) اونك بغیرحق وقوعبولان محكومیتندن طولایی اشتكا ایتمش ایدی حكیم بوكا جواباً دیدی كه : «بنم بحق محكوم اولمه‌می دها موافقمی كوره‌جكدیكز .؟»

(سه‌ن پیه‌ر) « انسانك برسبب وجدانیدن طولایی بغیرحق الم‌دیده اوله‌رق ، فنا معامله‌لره تحمل ایتمسی عنداه مقبول برایشدر ؛ اكر سز برایلك یاپاركن فنا معامله‌لره هدف اولور وبوكا قارشو صبر وتحمل كوسترر ایسه‌كز جناب حق بوندن ممنون اولور . » دیيور .

اون بشنجی فصل

مرحمت

باشقه‌لرینك حقمزده ایفا ایتملرینی ایستدیکمز شیلری کندیمزده اونلر حقنده اجرا ایتمك لازم اولمغله برابر یالکز بو کافی دکلدر؛ بلکه، اونلرك خیر خواهمز اولملرینی آرزو ایدییور ایسه‌ك بزده اونلرك خیرخواهی اولملی یز. طرفمزدن دریغ اولونان محبت ومرحمتی باشقه‌لرندن ناصل بکله‌رز؟ مع مافیه بوکون الك زیاده تأسسه استعداد کوسترن فکرك افکار انسانیتپرورانه اولدیغی عمومیتله ثابت اولویور.

« بعض کیمسه‌لر واردرکه : مشکلات حیاته آنیالك آلب طاغلرینی سیرکه ایله صولایه‌رق کچدیکی کبی، غلبه ایده‌جکلرینی ظن ایدرلر. (۱) » بعضلری ده بك بویوك فدا کارلقلره حاضردر؛ فقط حیاتك مسعود ولطیف برشکل اکتسابنه تأثیر کلیسی اولان اوفاق تفك آثار محبت وخیرخواهی‌یی اهمال ایدرلر.

شکایت ایتدیکمز حقسزلقلرك درجه‌سی اکثریتله فرض وتخمینمزدن دها اهمیتسز اولمغله برابر بونلرك اونودلماسی اعظام ایدلمسنه سبب اولییور. ذاتاً هیچ بر حقسزلق ارزوی انتقامدن زیاده بزه ایراث مضرت ایده‌مز. باشقه برینی اضرار ایتمك ایستیان

(۱) Guesses at Truth

کیمسه اولا کندینی اضرار ایدر. نته کیم آری زیاده حدتله ایکنه‌سنی صوقوب ایصیرمق ایسترایسه هلاك اولور.

آق‌بابا جیفه‌دن باشقه برشیئك قوقوسنی طویماز دیرلر.

برطاقم آدملر، هریرده قصور، خطا بولمقدن باشقه برشی دوشونمیه‌رك امرار حیات ایدییورلر. تحسین ایسه تنقیددن زیاده عاقلانه برایشدر وبدخواهانه تنقیدلر اهمیتدن عاریدر. تنقید طوغرو اوله‌بیلیر؛ فقط تماميله حقیقت اوله‌مز. الك ایی‌سی صحنه‌نك آرقه‌سنده بولونمق ایسه‌ده تیاترونك تمثیلاتی اورادن ایی کوروله‌مز. اشخاص واشیاده‌کی فنالقلردن زیاده ایلیکلری کورمکه چالیشیکز: دائما کورمکه موفق اوله‌بیلیرسکز.

دائما صبرلی اولیکز. معلومدرکه چوجوغك آغلامه‌سی یوزده طقسان وجودجه بر اضطراب طویمسندن ایلرو کلیر. بویوك آدملره کلنجه، اونلرده بو وسائر برچوق نقاط نظردن برر بویوك چوجوقدر. برچوق احوالده، اکر هرشیئی اوکره‌نسه‌ك، خویسزلق آثاری کوسترن کیمسه‌لرك بوتون حسیاتنه آکاه اوله‌رق اونلره طارلمقدن زیاده آجیرز.

برینك خسته، مضطرب اولدیغنی خبر آلسه‌ق درحال اوکا ترحم ایدییور، اونك ایچون هیچ برشیئی اسیرکه‌میور، اوکا هرصورتله معاونت ایده‌رك هیچ بر وجهله برنجیده اولمامسنه چالیشیورز: عجبا بو ایلیکلری نه‌دن یالکز بوزمانه حصر ایدییورز؟ انسان دائما خیرخواه ومشفق اولمق لازم دکلیدر؟

باشقه‌لرینك آلام واضطربات قلبیه‌سنه تماماً وقوفه قادر دكلز.
بناءً علیه اگر بریسندن اشتكایه حقكز اولسه بیله ینه منصف اولیكز.
انسانلری ایی طرفندن كوریكز. (De mortuis nil nisi bonum)
اك مكمل بر قاعده‌در؛ فقط نیچون بونی یالكز اولولر حقنده تطبیق ایتملی؟
ناصل اولوركه: مودتكارانه برسوز، برامر خیر ایچون اوقدر
اسف انگیز واقعه‌لر حدوث ایتسون یاخود شدتلی تنقیدلر
یاپیلسون؟ برحیات اولانلرك موتالر كبی خیرایله یاد ایدلمامسی
پك آجینه‌جق برشیدر!

اعطای حكمده استعجال ایتمیكز وممكن اولدیغی قدر آز حكم
ایدیكز.

«قارداشك حقنده اعطای حكم ایتمه! سن اونك قلب ودماغنك
كافهٔ خفایاسنه اصلا نفوذ ایده‌مزسك. سنك قارارمش كوزلرینه
لكه كورونان شی، انوار صفوتمدار الهی اوكنده؛ اونك مظفراً
اتمام ایتدیكی بعض هوالناك جهادلرك آلینی اوزرنده براقدیغی
یاره‌لردن باشقه برشی دكلدر، كه سن او مجاهده‌لری دوچار ضعف اوله‌رق
ترك ایتمشیدك. (پروقتر)»

بعض دقیقه اولور: اونده عدم تصویبی اظهار ایجاب ایدر.
فقط عمومی برجثده خیرخواهانه ومشفقانه سوز سویله‌یه‌مز-
ایسه‌كز هیچ سویله‌مامكز دها موافقدر. (سیدنه‌ی سمیث)
آرقه‌سندن سوز سویلیان بردوستنه، حاضر بولنمدیغی یرده
كندیسنه تكمه ایله اورمسی ایچون مساعده ایتدیكنی، مكتوبله

بلدیرمش دیرلر. مع مافیه عمومیت اعتباریله حقمزده
سویله‌نه‌جك سوزلرك یوزیمزه سویلنمسنی دها زیاده ایستیور
وكندیمزی مدافعه ایچون حاضر بولنمدیغمز یرده، آرقه‌مزدن
سویلنمسنی قبول ایتمه‌یورز. انسانلر اوته‌كی بریكیمك علیهنه سویلنان
سوزلره كولرلر وبونلری دیكله‌مكدن خوشلانیر كبی كورونورلر،
فقط امین اولیكز سوزلریكزه كولر ایكن كندی حقلرنده
دخی بویولده حركت ایده‌جككزی استنتاج ایده‌رك، صوكره‌سزه
امنیت ایتمز اولورلر.

« قارداشكز اولان ارككلر حقنده مرحمتكارانه حكملر
ویریكز؛ همشیره‌لریكز اولان قادینلر حقنده دخی مرحمتی فضله‌سیله
بذل ایدیكز، هرنه‌قدر بونلرك بیله‌رك طوغری یولدن آیرلمش
اولملری ممكن برشی ایسه‌ده خطا ایتمك انسانك شاننددر. اویله
ایسه ترازونك اوكنده ابكم اوله‌لم؛ اونی دوزه‌لتمكه اصلا قادر
دكلز. یاپیلان ایشلری بعض مرتبه طارته بیلیرز؛ فقط زجر
وتشكیلی موجب اولانلری اصلا بیله‌مه‌یز. (١) »

برازده حیواناتی التزام ومدافعه ایتمكلكمه مساعده ایدیكز.
(سه‌نه‌ك) پك حقلی اوله‌رق دیورکه: «بونجه اولطه ایكنه‌لریمز،
طوزاقلریمز، آغلریمز و كوپكلریمزله (بوكون توفكلرده بوكا
علاوه ایدیله‌بیلیر) بوتون ذی حیات مخلوقات ایله محاربه ایتمكده‌یز.»
واقعا دیكر مخلوقات حیوانیه‌نك قسماً ضررینه اوله‌رق یاشامقدن

(١) بورنس

قورتولاميور كبي يز . فقط بوش يره اولسون اونلره زحمت ويرماملي يز .

ذوقمزي ، تخوتمزي صاحب حس مخلوقاتك الك اهميتسزلرينك بيله آلاميله تأمينه قالقشماملي يز . (١)

واكر قلبك صاف ايسه كافهٔ مخلوقات سنك ايچون بر آينهٔ حيات ، مقدس بر مذهبك كتابي اوله‌جقدر . (٢) »

بز بوكون حيواناتك روحه مالك اولدقلرينه قانع دكلز ؛ مع مافيه (بودا) دن (كه‌نغسله‌ى) ه قدر انسانلرك اكثريتي بويله ظن ايديورلردي .

خصوصيله قوشلر بعض سماوي شيلره مالكدرلر . «(سه‌ن فرانسووا داسيس) كنديسنك روحه مالك اولديغنه امين بولونمقله برابر قوشلركده ، بر لحم فاني درونده تمثل ايتمش ، عيني بر روحه مالكيتلري ممكن اولديغني ظن ايديوردي ؛ (قدماپرورانه اولان صاف درونلغيله) اورمانلرده كوكده‌كي ملكلر كبي جناب حقه تحميد ايتدكلريني ظن ايلديكي اوقدر كوزل وغريب مخلوقات ايله قرابت محبتكارانه‌سني اعلان ايتمكده انسانك تنزيل قيمتني موجب اوله‌جق برشي كورميوردي . (٣) »

الك ايي شيلري آلان بويوك كوچوك هرمخلوقي الك زياده

(١) ووردس وورس

(٢) L'Imitation

(٣) كه‌نغسله‌ى .

سوه‌ن كيمسه‌در . زيرا بزي سوه‌ن و صاحب حسنات اولان جناب حق او مخلوقاتي ياراتمش و اونلره‌ده محبت ايتمشدر .

شكسپيرك كوزل عباره‌لري ايچنده شوشعر ، الك عالي قسمني تشكيل ايدر :

«مرحمتك خالصي زورله اولميانيدر . او ، سمانك لطيف شبنمه‌لري كبي آلچاق يرلره دوشر ، كرك آلان و كرك ويرن ايچون خيرليدر .

خصوصيله مرحمت بوتون قدرتي ايله قويلرده تجلي ايدر .

او ، جالس سرير سلطنت اولان حكمدارلره تاجلرندن دها زياده لايقدر . عصاي سلطنت حاكميت موقته‌نك حشمت وعظمتنه علامت فارقه‌در ، خلاصه حكمداراندن قورقولمسني موجب اولان شيدر .

فقط مرحمت ؛ حاكميت سريرك فوقنده بر شيدر .

اونك تختي حكمدارلرك قلبنده‌در .

او ، الوهيتك اوصافندن بريدر ؛

حاكميت الوهيه‌يه الك زياده تقرب ايدن حاكميت ارضيه ايسه مرحمت ايله تعديل ايدلمش عدالتدر . »

اكثريا مرحمت ، صدقه ايله متجانس عد اولونور ؛ وشبهه‌سز صدقه ، نه‌قدر آز اولورسه اولسون لطيف برشيدر .

فقط صدقه مرحمتك بر شكل ديكري اولمغله برابر الك عالي شكلي ده دكلدر . تفريق وتمييز ايدلمكسزين اجرا اولونورسه

ایلکدن زیاده کوتولك یاپابیلیر .

محبت ایسه باشقه بر اهمیتی حائزدر . باشقه‌لرینك آلامنه ترحم ایتمکی کوردیکم خطالری ستر ایلمکی بکا اوکره‌تیکز ؛ بنم دیکرلری حقنده کوستردیکم مرحمتی سزده بنم خطالرمه قارشی کوستریکز (١)

کوتولکی اونودیکز ؛ فقط ایلکی اصلا اونوتمیکز .

بر چوجوغك نانکورلکی یلانك ایصیرمه‌سندن دها مؤثردر (٢) .

« کونشك ضیاسنی کورمکه غیرمستحق بر چوق کیمسه‌لر ارض اوزرنده موجود اولدیغی حالده او، ینه هرکون طوغمقده‌در . (٣) »

فرض ایده‌لم که : آخرتك موقع دهشتناکنده بولونیورسك؛ همجوارك اولان کیمسه‌لر حقنده‌کی معاملاتکدن طولایی حساب ویرمك اوزره ، هویتکی کیزله‌مك ایچون هیچ بر واسطه‌یه مالك اولمقسزین چپلاق بر حالده ، حاکم حقیقینك حضورنده اثبات موجود ایتمك اوزره‌سك : او ساعتده قورتولمق ایچون امید یکانه اولان عفو وفکرندن وقتیله تجرد ایده‌رك متجاوزلریکه قارشی بی‌امان و مروت کوروندیکنی تخطر ایتمك

(١) پوپ .
(٢) شکسپیر .
(٣) سه‌نه‌ك .

قدر ، خوف ودهشتی آرتیره‌جق نه‌اوله‌بیلیر؟ حضرت عیسی دییورکه : « اکر سز انسانلرك حقسزلقلرینی عفو ایتمز ایسه‌کز جناب حق‌ده سزکیلری عفو ایتمیه‌جکدر . »

حقسزلقلری عفو ایتمه‌نك ، دشمنلری سوه‌نك ، کتاب مقدس ، کرات‌له اهمیتندن بحث ایدر ؛ « زیرا سز انسانلرك حقسزلقلرینی عفو ایده‌جك اولورسه‌کز جناب حق‌ده سزکیلری عفو ایدر واکر سز عفو ایتمیه‌جك اولورسه‌کز اوده عفو ایتمز. » فضله اوله‌رق ، عفو دخی کافی دکلدر ؛ بونك دها ایلروسنه وارملیدر . « بن سزه دییورم که : دشمنلریکزی سویکز . سزی اضرار ایدنلره خیردعا ایدیکز . سزه بغض وعداوت ایدنلره ایلك یاپیکز و حقك ابی قوللری اوله‌کز ایچون ، سزی تحقیر وتضییق ایدنلره دعالر ایدیکز؛ زیرا او، طوغرو وکوتو آدملرك اوزرینه متساویاً کونشنك انوارینی نشر ایدر وحقلی حقسز هرکسك اوزرینه یاغمورینی یاغدیریر.

(سه‌ن پول) دییورکه : « مرحمت ، صبور و خیرخواهدر ؛ کستاخ دکلدر ؛ ایلکی دریغ ایتمز، مغرور اولمز؛ نزاکتسز ، منفعت پرست دکلدر ؛ اصلا حدت ایتمز ، سوء ظننده بولونمز ؛ حقسزلقدن دکل ، طوغرولقدن متلذذ اولور ؛ هرشیئی عفو، هرشیئه اعتماد ، هرشیئی امید ایدر وهر شیئه تحمل ایلر . . . مرحمت اصلا محو اولمز ؛ کهانت بوشدر، لسانك تأمین ایتدیکی فوائد توکه‌نیر ومعلومات نابود اولور .

اعتقاد ، امید ومرحمت باقیدر : وبونلرك الك بویوکی ایسه مرحمتدر . (١) »

(١) سه‌ن پول

اون آلتنجی فصل

سجیه (caractère)

حیاتده موفق اولمق ایچون ، ایش بیلمکدن زیاده سجیه‌یه وانتظامه احتیاج واردر . معاملاتده موفقیتی تأمین ایتدیکندن طولایی سجیه‌یه مالکیتك اهمیتنده شبهه یوقدر دیمك ایسته‌مم ؛ ملاحظه‌نك اهمیتی ده بوندن آشاغی دکلدر . ایلیکی یاپمغه مقتدر اولدیغمزی بیلمکدن زیاده اجرا ایتمه‌نك اهمیتی واردر . و کرك فضیلتمند ، کرکسه موفقیتله مسعود اولمق ایچون دائما بو یولده حرکت ایتملی یز .

حیاتك قیمتی قیمت اخلاقیه‌سیله اولچولیدر . اصلا متردد بولونمامق قرارینی بر کره ویردیکزده وجدانکز سزه نه یاپیلمق لازم کله‌جکنی سویلدیی ؛ موفقیت مفتاحنی الده ایتمش اولورسکز .

وظیفه‌کزی ترك یاخود ستر ایده‌رك مسعودیتکزه بر شی علاوه‌یه موفق اولامازسکز . وظیفه‌یی طانیمق عاقل وفضیلتمند کیمسه‌لرك اوصاف ممیزه‌سندندر .

«وظیفه‌نك کندیسنی چاغیردیغی یره ، انسانه یاقیشمیان خوف ایله هیچ بر سوز ایتمکسزین کمال امنیتله توجه ایدر . وظیفه‌سی ایجاب ایدر ایسه بیکلرجه تهلکه‌یه میدان اوقور .

واللهنه توكل ايده‌رك تهلكه‌لرك كافه‌سنه غلبه ايدر. (١) »

حياتده موفقيت ايچون نه لازمدر؟ يالكز برشى! پاره‌نك اهميتى آز؛ قوت، ذكا، شهرت بونلر لازم دكل؛ سربستى بوده بى‌لزوم؛ صحت بيله لزومى اولان يكانه بر شى دكل؛ بلكه لازم اولان سجيه ويا نقطهٔ نظردن تنميه ايدلمش بر اراده‌در. ايشته بزى قورتاره‌جق يالكز بودر. اكر بونكله خلاص ياب اوله‌مز ايسه‌ك شبهه‌سزكه عذاب واضطرابه دوچار اولورز.

ناصل ياپمق ايسترسه‌كز سجيه‌كزده اويله اولور. هپمز شاعر ويا موسيقى شناس، بويوك صنعتكار ياخود متفنن اولامايز. فقط «باشقه بر چوق شيلر واردركه اونلرك اهلى دكلم ديه‌مزسكز. او حالده تماميله مقتدر اولديغك شيئى ياپ. صميمى، وقور، غيور، قضايه راضى، آزه قانع، خيرخواه، حر اول وزينته، واهى، عبث شيلره، حشمته محبت ايتمه. دوشونمزميسك كه عدم استعداد و عدم كفايت ادعا ايده‌میه‌جكك بر چوق شيلرى ايفايه بوكون مقتدر اولديغك حالده اختياركله وظائفكى ترك ايديورسك. صبرسزلانمغه، تنبلك كوسترمكه، سفيل وجودكه مساعده ايله اونى معذور كوره‌رك هواسنه ترك ايتمكه، بوش شيلرله اشتغاله طالمغه وبر چوق اغفالاتده بولونمغه سنى مجبور ايدن طبيعى بر حماقتميدر؟

(١) ووردس وورس.

خير والله خير! بو خطالردن قورتولمق چوقدن برى سنك الكده‌در. شوقدر واركه اكر حقيقةً عاطل و آز نافذ بر فكر ايله طوغمش بولونور ايسه‌ك بو عطالت فكريه‌يى خوش كورميه‌رك و نظر دقتدن دور طوتميه‌رق بالذات اونك اصلاحيله مشغول اولمليسك.»

محجوبيتكزى موجب اوله‌جق برشيئى اصلا ياپمیكز. (سه‌نه‌ك) «مستريح بر وجدان بر عيد دائمیدر» ديیور.

مصلحانه بر چوق نصائحندن طولايى كنديسنه مديون شكران اولديغمز (فرانقلن) بر خط حركت تعقيب ايديوركه بن بونى اصلا تصديق ايده‌مم. وضوح وقطعيتله فضائلى تعداد ايتدكدن صوكره شويله سويله‌يور: «بو فضائلك كافه‌سنى اكتسابى ارزو ايتديكم جهتله، هپسيله بردن اوغراشه‌رق فكريمى يورماز ايسه‌م ايى ياپاجغمى دوشوندم. برنجيسنى الده ايدنجه ايكنجيسنه كچيور وبو صورتله شو اون اوچ فضيلتى قازانجه‌يه‌قدر دوام ايديور ايدم؛ (اعتدال، سكوت، انتظام، متانت، قناعت، سعى، صميميت، عدل، انصاف، نظافت استراحت وجدان، تواضع وعفت.»

فرانقلنك بو اصولى تعقيب ايتديكنه ايناتمق بنم ايچون متعسر كورونيور. زيرا: «شيطانك افراد عائله‌سندن برينى مسافر ايتدكدن صوكره ديكرلرى‌ده اونى تعقيب ايدر»

راهب (ويلسون) ديیوركه: «برينك ديكر بر آدمه صدقه

ویریرکن بونی آل ده میخانه‌یه، او یونلره او یونجاقلره ویریرسك دیدیکنی ایشیتسه‌ك شاشاریز. او حالده باشقه‌لری ایچون صرف ایدلمسی مناسبتسز عد ایتدیککز پاره‌لری نه ایچون بالذات صرف ایدیورسکز ؟ »

یورورکن باشیکزی اشاغی اکمیکز، یوقاری قالدیریکز. (بیقونسفیلد) دیورکه : « باشنی یوقاری قالدیرمیان یالکز یرده‌کی شیلری کورور . سمواته طوغرو یوکسه‌لمیان فکر یرده سوزونمکه محکومدر . »

اکر اشیانك اساسی نظر دقته آلنیرسه عامیانه احتراصاتك محقر اولمسی ایجاب ایدر . وشکسپیر ، میلتون ، نیوتون ، داروین کبی اك بویوك آدملریمز حکومتلرك ویردیکی مراتب وشرفه اصلا عرض افتقار ایتمدیلر .

احتراصات عامیانه‌نك اك بویوك مضرتی ، هیچ برشیله ممنون اوله‌مامقدر . طاغه چیقار ایکن بر تپه‌یه وصولمزده آرقه‌سندن دیکر بر تپه‌نك اوکمزه چیقدیغنی کورورز . اسکندر ، ناپولیون کبی اك بویوك محاربلر حاللرندن اصلا ممنون اولمدیلر . مفرط بر حرصك اسیری اولدقلری جهتله « استراحت ایتمکه ومسعودیتلرندن ممنون ومتشکر قالمغه مقتدر اولمدیلر . » باقون « دائما موفق اولدیغی حالده بر زمان صوکره موفقیاتی توقفه اوغرایان کیمسه حالندن ممنون اولمدیغی کبی او حالی‌ده محافظه ایده‌مز . » دیور .

شاعرك سویلدیکی ایسه ایشك پك ایلریسنه کیتمکدر : « پارلاق بر حیاتك دغدغه‌لی بر ساعتی شهرتسز بر عصره بدلدر . (۱) »

احتراصات خودپسندانه بطاقلقلرده کورونن آلولی بخار کبی پارلاق بر خیالدر .

پایه یالکز باشینه نه ایش کوره‌بیلیر ؟ قرالیچه و صوکره فرانسه نائبهٔ حکومتی اولان ، فرانسه قرالك، اسپانیا وانکلتره قرالیچه‌لرینك، دوشس دوساووانك والده‌سی (ماری دومه‌دیچی) اوغللری اولان حکمدارلر طرفندن ترك ایدلدی ، اونی اراضیلری داخلنه دخی قبول ایتمدیلر واون سنه مدتله چکدیکی صیقنتیلردن صوکره قولونیاده سفالت ایچنده ترك حیات ایتدی . هر تاج آز چوق دیکنلیدر . بوکا مالك اولان بر آدم اصیل و وجدانلی اولدیغی نسبتده حاکمیتك بار مسئولیتی آلتنده ازیلیر. بر یاکاش حکم بیکلرجه انسانك بدبختیسنه سبب اولوردیه اندیشه‌ناك اولمامق قابل دکلدر.

انسان اولدیغی یرده قالمق ایچون دکل، ایلروله‌مك ایچون یارادلمشدر ؛ بر چوقلریمز یرنده طورامیور ، یا ایلروله‌یه‌لم یاخود اوله‌لم. مقصد و وسائطمزی وجدانا تمییز ایتملی‌یز؛ ظاهری بررفعت ، غیرلایق وسائطله استحصال اولونور ایسه ، تدنیدن باشقه برشی اوله‌مز .

---

(۱) سقوت .

او حالده ، طبيعتمزك يكديكرينه ضد بو ايكى احتياجنى ، ناصل تأليف ايده بيليرز؟ املمز روحمزى اداره ايتمك اولمليدر. ترقئ حقيقى دائما فضله اوكره نمك، دائما تكمل ايتمك وكيتدكجه فضله ايشلره مقتدر اولمقدر . بو ترقى توقف نه در بيلمز ؛ هر آديمده دها تهلكه لى دكل ، كيتدكجه دها زياده امنيت بخش اولور . بر انسانك مالك اوله بيله جكى اك برنجى و اك عالى امل وظيفه سنى ايفا ايتمكدر . مرويدركه (دوق دو وه للينغتون) ك محرراتنده بر دفعه بيله شان و شرف كلمه سى كورولمامشدر . وظيفه ، ايشته بو كلمه ، حياتنك ناظمى ايدى .

« مفخرت وغرور بيله ؛ حريص اولديغى شهرته وصول ايچون اك امين يولى ، بر عاقلك اون بيك محاربه بدل اولديغنى تاريخ صحيفه لرنده كوستره رك ، دها ايى اوكره ته بيلير . »

يوز سنه صوكره ، سزك زنكين ويا فقير ، اصيل ياخود كويلى اوله كزك نه اهميتى قالير ؟ فقط ايى ويا فنا بر ايش كورمه كزك اهميتى اولابيلير . . «دوشوندكمز ، بيلديكمز ياخود ظن ايتديكمز شيلر عند الحساب آز اهميتى حائزدر . يكانه حائز اهميت اولان شى ايسه ياپديغمز شيلردر . (١) »

«فقط عقلى نره ده بولملى؟ و ذكانك يرى نره ده در؟ انسان اونك قيمتنى بيلميور . ارضك اوچورومارى ديركه : « او بنده يوق . »

(١) روسكين .

دكز ديركه : «او بنمله برابر دكل .» او ، پارلاق آلتونلر مقابلنده ويرلمز ؛ كوموش آغيرلغيله صاتون آلينه مز ؛ اوكا قياساً مرجان وكوك زمردك سوزى اولمز . عقلك قيمتى اينجولركندن فضله در . عقل حقيقى مخافه در . وذكا فناليقدن احترازده در . (١) »

صاف وصادق اوليكز . (ژان پول ريختهر) ديبوركه : «دنياده ارتكاب اولونان ايلك قباحتدن شيطانك مسئول اولديغى حقنده كى فكر بريالاندن عبارتدر . »

(شوسه ر) «حقيقت ، انسانلرك مالك اوله بيلديكى شيلرك اك كوزليدر» ديبور .

(قلاراندون) ؛ (فالقلان) ك حقيقته پك زياده پرستش ايتديكنى ، يالانجيلقله خرسزلغى بر طوتديغنى و بونك كبى يالانجيلغه ده مساعده ايتمديكنى سويله يور .

(پلوتارك) ديبوركه ؛ «يالان سويله مك اولباول جناب حقه اهميت ويرمامك ديمكدر ؛ چونكه انساندن قورقق يالانجيلغى موجب اوليور . »

انسان حقسزلغندن اوتانمليدر ؛ يوقسه قصورينى اعترافدن دكل . «انسانلغى وجوده كتيره ن و انسانك ساحهٔ حياتده ياپمغه مجبور اولديغى ايشلرى ايفايه اونى مستعد قيلان نجه اوصاف واردر . فقط بر وصف اساسى واردركه اونسز بر انسان انسان اوله مز ، اونسز هيچ بر بيوك حيات ياشانمامشدر ، اونسز جدا بيوك بر اثر

(١) ژوب .

وجودپذير اولەمز. بوده حقيقت، حقيقت صرفەدر. بويوك وفضيلتپرور ذواتى كوزدن كچيريكز؛ نەايچون بز بونلره بويوك ياخود صاحب فضيلت ديەورز؟. زيرا بونلر بالذات كندى نفسلرينه صداقت ايتمك، ياراديلدقلرى كبى اولمق ايچون جرئتكار درلر.

«خصوصيلەشونى ايى بللەيكز: بالذات نفسكه صادق اول. بوندن قطعى بر نتيجه حاصل اولور كه اوده نفسكه صادق اولونجه آرتق هيچ كيمسەيه قارشى عكسى بر وضعيتده بولونەمزسك(١)»

(ووردسوورس) ديەوركه: شو ايكى شى نەقدر يكديكرينه ضد كورونسه بربرندن آيرلمق امكانى يوقدر: مردجه بر مربوطيت واستقلال مردانه، مردجه بر امنيت ونفسندن باشقەسنه استناد ايتمامك عادت مردانەسى.»

اطاعت ايتمكى اوكرەنيرسەكز امر ايده بيليرسكز. فنا بر نفر اصلا ايى بر قوماندان اولەمز.

«موفقياتكز يكديكرينى متعاقباً تجلى ايدر ايسه كنديكزى كبر وعظمته قاپدرمايكز» «كبر، انسانى ازديرير. فكر مغرورانه ايسه خرابى يه سوق ايدر.(٢)»

افكاريمزده حرصله فعاليتى، صبر ايله عطالتى برلشديريورز.

---

(١) شكيسپير

(٢) ضرب مثل.

فقط بو بر خطادر. صبر قوت قلبى موجب اولور، حرص ايسه علامت ضعفدر ونفسه عدم حاكميتدن منبعثدر.

بر موقع اشغال ايده جك اولورسەكز؛ كمال دقت واعتنا ايله طوغرو ونزاكتپرور اوليكز. (سعدى) شرق پادشاهلرندن برينه اعدامنى امر ايتديكى بر آدم طرفندن شويله خطاب ايدلمش اولديغنى روايت ايدر: «اى پادشاه! كنديكى كوزەت. بن بر دقيقه مضطرب اولەجغم، سنك خطاك ايسه دائمى اولەجقدر.» قدرت حكومت مسئوليت دائمەيى موجبدر. ياپمغه هوس ايتديككز شيلرى دكل، ايفاسى وظائفكز داخلنده اولانلرى دوشونيكز. مسعوديتى الده ايتمەنك يكانه وحقيقى چارەسى بودر.

ايكى وظيفه آرەسنده متردد بولونورسەكز الك ياقيننى اختيار ايديكز. بر طاقم آدملر وحشيلرك اصلاح احواليله مشغول اولمق ايچون كندى عائلەسنى براقير. حال بوكه انسان اولا كندى چولوق چوجوغنه محبت ومرحمت ايتمليدر.

بو عالمده هر شى اييلكه خادمدر. بز بوكا قولايجه قناعت حاصل ايده بيليرز. بر جرمك انتاج ايتديكى جزايى هپمز بيليرز. پك اعلا، بو جزا نرەدن كليور؟ بالذات كنديمزدن. فضيلتك مانع مسرت اولمسى، فنالغك اضطراب توليد ايتمەسى بو عالمك ايجابات حياتيەسندندر. بر قصور نتيجەسنده الم طويمامق قوانين طبيعيه يه مخالفدر.

برقباحتك كچشديرلمسى ، عفوى بزم جزا كورميه‌جكمزى اشراب ايتمز بو، يالكز غيرممكن دكل؛ بر بدبختلقدر .

فنالق يابه‌رق نائل دولت واقبال اولمق‌قدر ، حقيقت حالده بويوك بدبختلق اوله‌مز. اكر فنالق يابارايسه‌كز خاطرات ماضيه تماميله استقبالكزى تسميم ايدر. تجاوز ايتديككز كيمسه‌لر بلكه سزى عفو ايدر؛ فقط بوصورتله « باشيكزه قيزغين كمورلر ييغمش اولورلر. » زيرا اونلرك لطفكارلغى افعالكزى دها مظلم برحاله قويار .

خط حركت، حياتى تقرر ايتديرير؛ اقبال وسعادت بوندن نشأت ايدر . وقوعات خارجيه بالنسبه اهميت قليله‌يى حائزدر . اطرافكزده‌كى شيلرك يابديغمز ايشلر قدر اهميتى اوله‌مز. هركون نفسكزى محاسبه ايديكز؛ اعتياد طبيعت ثانيه‌در .

«برايش زرع ايدرسه‌كز براعتياد، براعتياددن برسجيه، وبرسجيه‌دن برطالع اقتطاف ايدرسكز» هركون ، بزم ايچون ايلك ويا فنالق نقطهٔ نظرندن برترقى توليد ايدر . هراقشام ، نره‌ده بولونه‌جغمزى كنديمزه سؤال ايتمك مفيد برشيدر .

(أمرسون) دييوركه: «بشريت ايكى صنفه منقسمدر. ايلك ياپانلر، فنالق ياپانلر.» بوايكنجى صنفه منسوب اوله‌جق اولورسه‌كز دوستلريكزى دشمنه ، خاطراتكزى آلامه ، حياتكزى حزنه ، عالمى برمحبسه ، اولومى برخوف و دهشته قلب ايتمش اولورسكز .

بالعكس برقلبى ـ تسليت آور ومحبت آميز تك برسوزى اسيركه‌ميه‌رك ـ برساعتلك مسعوديتله معمور ايده‌جك اولورسه‌كز ملائكه‌ء حسناتك آثار خيريه‌سندن برايش كورمش اولورسكز.

هر شخص ايچون كونده بر ساعتى ، حتى يارم ساعتى بيله تفكراته حصر ايتمك پك عالى بر ايشدر . ناصل اولسه بوقدر بروقت بولونه‌بيلير . (سيررو به‌ر پئه‌ل) هراقشام عوام قاره‌سندن چيقنجه كتاب مقدسدن برفصل قرائت ايدر ايدى. واقعا قاره شيمديكى كبى كچ وقته‌قدر انعقاد ايتميور ايدى.

ايى شيلرى تفكر ايدرسه‌كز فنا شيلرى ياپمزسكز .

اولومى ، سموات وجحيمده ويريله‌جك حكملرى اكثريتله تفكر ايدن كيمسه حسن حال وحركت ابرازنده قصور ايتمز . وبونك مكافاتى ده بويوك اولور :

« اوغلم ! بنم درسلريمى اونوتمه ؛ قلبك اوامريمى محافظه ايتسون ، زيرا اونلر سكا اوزون كونلر ، اوزون عمر واقبال كتيره‌جكدر . »

بونكله برابر ، زمان غائب ايتميكز ؛

« ايام شبابتكزده خالقكى تخطر ايت ؛ »

ايستديكمز كبى اولمك ايچون لايقى وجهله ياشامقلغمز لازمدر. برانسانك اولومدن قورقوسى اولمز .

راهب (تيرلوال) صوك خسته‌لغنده شوجمله‌لرى يدى‌لسانه ترجمه ايتمكه باشلامش ايدى : « اويقو، اولومك قارداشى اولديغى

جهتله ، سنی اویقونك اولومندن و اولوملك اویقوسندن اویاندیره جق اولان ذاته کندیکی تودیع ایتمه‌ك لازمدر . »

(چیچه‌رون) سوقراطدن بحث ایدرکن دییورکه : « او ، حقنده اعطای حکم ایدنلر قارشیسنده اعدامه محکوم اولان دکل ؛ بلکه طوغروجه سمایه چیقیلان برکیمسه کبی سوز سویله‌یوردی . »

هرکیم ایسترسه اصیلانه یاشایه‌بیلیر . او حالده ، حیات حاضره‌کزدن دها عالی برموجودیت خیالنی دائمی صورتده کوزلریکزك اوکنده بولوندریکز .

« هویتندن یوکسك مراتبه ترفع ایتمزایسه انسان اهمیتسز برشیدر ! »

ایشته انجق بویله‌جه کندیکزی تربیه ایده‌بیلیرسکز ؛ شو صورتله‌که برکون سزك حقکزده ده (مارس آنتوان) ك (بروتوس) ایچون سویلدیکی شو سوزلر سویلنه‌بیلسون :

اونك حیاتی اصیلانه ایدی ونفسنده کافهٔ عناصر او درجه امتزاج ایتمش ایدی‌که دنیانك هرطرفنده ، طبیعت : بو برآدم ایدی دیه شهادت ایده‌بیلیر . (١)

واکر اثر عزیزی اوقویان برقادین ایسه او زمان شویله توصیف اولونه‌بیلیر :

(١) شکسپیر .

« بو ، اصیل طبیعتلی ، تکمل ایتمش برقادیندر ، ونصیحت ایتمك ، معاونت ایلمك ، امر ایتمك ایچون یارادلمشدر ؛ بو ، برملکك آلهی انواریله تنور ایتمش برذکادر . (١)

(سیرو . سقوت) ك اولوم دوشکنده (لوقارت) ه سویلدیکی صوك سوزی شو ایدی : « فضیلتپرور ، دیندار وصاحب خیر اولیکز . بو حاله کلدیککز وقت باشقه هیچ برشی سزی تسلیه ایده‌میه‌جکدر . »

(بالاآم) دخی « حقپرست انسانلرك اولدیکی کبی اولملکی وعاقبتم اونلرك عاقبته بکزه‌مسنی ایسترم » دیمشدر .

(١) ووردسوورس .

اون‌یدنجی فصل

استراحت وجدان وسعادت

اقبال ایله سعادت برابر کیده‌مز . چوق کیمسه‌لر بختیار اولمق ایچون لازم کلان هرشیئه مالك کبی کورندکاری حالده مسعود دکلدرلر . طبیعت ، معلم « هوکسله‌ی » ك تعبیری وجهله ، « اقویای مرججه‌سنه » لطفنی حسابسز ایثار ایدر ؛ بو اوکا خاص برایشدر . بو دنیاده حیات موفقیتکارانه تهلکه واندیشه‌لرله محاطدر . عناصر سعادتی کندی نفسنده بولامیان کیمسه اونی نه کوزللکده ، نه تجددده ، نه ذوقده ونه‌ده منافع دنیویه‌ده بولابیلیر . (شوپنهاور) ك دیدیکی کبی برطاقم انسانلر ایچون دنیا یا بر چولدن عبارت ، جان صیقیجی ومعانی دقیقه‌دن عاریدر . دیکرلری نظرنده ایسه زنکین ، مفیددر وبرچوق معانی‌یی احتوا ایدر . « اکر بز الده ایتمسنی بیلیرایسه‌ك سعادت کندیلکندن ایاغمزه کلیر ؛ فقط پك زیاده شوق ایله اونك آرقه‌سندن قوشمامالی‌یز . اك بویوك مسرتمز ، (اورفه) کبی دونوب آرقه‌مزه باقه‌جق اولورایسه‌ك ، نارجحیمه اینه‌ر . » (۱) اذواقدن قاچیکز ؛ اونك آرقه‌کزدن کلدیکنی کوره‌جکسکز .

دائما یالکز کندیکزی دوشونمیکز ؛ دنیاده یالکز دکلز .

(۱) داللاس.

(روسکین) ك دیدیکی کبی اکلنجه آرامیکز ؛ فقط دائما اویالانمغه مهیا اولیکز . حیاتی ، ولوکه اهمیتی قلیل اذواق متعاقبه حالنه قویمق بویوك برشیدر .

شطارت طبع ؛ انسانه خاص برموهبه‌در . واقعا حیواناتك دوشونوب دوشونمدکلری موضوع بحث اوله‌بیلیر . شوقدر وارکه ظواهره نظراً حیوانات کولمك نه‌در بیلمزلر . (شامفورت) دییورکه : « الك زیاده غائب ایدیلان کون ، کولمکسزین کچیریلاندر . » . نشئه‌لی برکولوشی ایشیتمك ، خوشدر ! هرکسی محظوظ ایدر .

« نشئه‌لی برقلب هرکون یورور ، محزون کوکل ایسه بر
میل کیدنجه یورغون دوشر »

پسقپوسلردن بری دییورکه نشئه ، خریستیانلق فکرینك اونده طوقوزیدر . واکر حدت ایدرسه‌کز « کونش حدتکز اوزرنده اصلا غروب ایتمامیلیدر . » بوزوشمق ایچون ایکی کیشینك وجودی لازمدر . سز بوایکیدن بریسی اولمایکز .

بعض کیمسه‌لر واردرکه دائما حاللرندن اشتکا ایدرلر : جنتده‌دخی طوغمش اولسه‌لر شکایت ایده‌جك وسیله‌لر بولورلر . بعض کیمسه‌لرده بالعکس هریرده مسعوددرلر ؛ کندیلرینی محیط اولان هرشیده کوزللك ولطافت بولورلر .

اکر قورقو ابدیاً دفن ایدیلیر، امید دواملی، محبت ابدی اولورایسه دنیا نه‌کوزل جنتدر . (۱)

(۱) موریس

نشئه اك بويوك مقوئ اخلاقدر . كونش چيچكلرى آچديغى، يمشلرى كماله ايرديرديكى كبى نشئه ونشاط ، حس حيات واحتساسات حريتپرورانه‌ده ايلك تحملرينك كافه‌سنى وبزده موجود اولان كافهٔ حسناتى تميه ايدر .

نشئه باشقه‌لرينه قارشى انسانك بر وظيفه‌سيدر . عنعنات ماضيه‌دن برينك (الكم صاغمه) نك تصادف ايتديكى محلده آلتون پارچه‌لرى بولونه‌جغى ادعا ايتمسى كبى ؛ بعض كيمسه‌لرك ده تبسملرى ، سسلرى حتى بريرده حضورلريله كونشك شعاعاتى كبى طوقوندقلرى هرشيئى آلتونه تحويل ايدر .

نشئه‌سنى محافظه ايدن كيمسه اصلا مغلوب اولماز . «نشئه‌لى كوكل كرك كنديسى كركسه سائرلرى ايچون بر عيد دائميدر » (فلورانس نيكتيغال) ك كولكه‌سى خسته‌لرينه علاجلرندن زياده برء وعافيت بخش ايدر ايدى . واكر بز باشقه‌لرينك يوكلرينه ياردیم ايدرايسه‌ك كنديمز ككنى ده تخفيف ايتمش اولورز .

بعض كيمسه‌لر نشئه ، مبالاتسزلغى موجب اولور ظن ايدرلر ؛ حالبوكه بونلرك آره‌سنده هيچ بر مناسبت يوقدر . دوقتور (آرنولد) ديوركه : نعم بشريه‌نك اك بويوكلرندن برينى تشكيل ايدن نشئه ونشاط، اكثريا اك عميق فكرلر واك صميمى محبتلر ايله مترافق اولور . »

پك چوق آدملر اشغال شاقه‌يه محكوم اوله‌رق

طوغمشلردر . فقط بو يالكز فقرايه مخصوص دكلدر . بوكون زنكينلرده پك چوق چاليشيورلر . فضله اوله‌رق پاره سببيله بدبخت اولان وحياتى سكون وسلامتدن محروم قالان نچه آدملر واردر . بو عالمده آلامدن قورتولمق ممكن دكلدر ؛ شوقدر واركه اكر ايستر ايسه‌ك آلامك فوقنه يوكسله بيليرز . بوكا موفق اولمق ايچون حافظه‌مزى افكار وتصورات حسنه وخاطرات مسعوده ايله تزيين ايتمليز .

هركس اكلنجه ايله وقت كچيرمكى آرزو ايدر ؛ فقط بوندن استفاده ايتمك يولنى بيلن آزدر . انسانلر حياتك كافهٔ اهميت وسعادتنى تقدير ايده‌ميورلر .

حياتك بر طاقم كوچوك تأثرلرينى بويوك بر فلاكت درجه‌سنده اعظام ايتميكز . چيچه‌رون شويله سويليور « هانكى مزاحم واردركه دنيانك اوزون بر مدت دوامنى ووسعتنى بيلن انسانك نظرنده بويوسون ؟ زيرا انسانك بيلديكى شيلر ايچنده ياخود بو حياتك قيصه مسافه‌سى داخلنده عاقله بيوك كورونه‌جك برشى اوله‌مز . اونك فكرى دائما اودرجه‌ده اطرافنى قوللاركه كنديسى ايچون هيچ برشى غيرمنتظر دكلدر.

بعض كره اوله بيلير وجوديمزده بر طرناق پاره‌سى بولنور . بز بوندن طولايى كنديمزى تهلكه‌لى صورتده پاره‌لانمش فرض ايده‌رز . (فولله‌ر) شويله بر حكايه نقل ايدر : « اهميتسز بر پاره‌يى تداوى ايچون دعوت اولنان

بر طبیب درحال بر یاقی ایصمارلار . خسته صورار « یارەم پك زیادە تهلکه‌لی دکلی دوقتور ؟ »

— « خیر ؛ هیچ بر تهلکه یوق . حتی یاقی کلمزدن اول ایی اولەجق .

ایشته زمان سیئاتمزی‌دە یارەلریمز کبی بویله اصلاح ایدر .

(میل) دیبور که عرفانله حرائت ایدلمش بر دماغ ، برحکیمدن بحث ایتمك ایستمیورم ، فقط منابع معلوت کندیلری ایچون کشاد اولان وهرهانکی بر درجه‌یه قدر اولورسه اولسون ملکاتنی ادمان ایتمك طریقی کندیلرینه اوکرەدلمش اولونان دماغلر محیطلك هرنقطه‌سندن بیتمز توکنمز فوائد اقتطاف ایدر : طبیعتك اشیای موجوده‌سنده ، آثار صناعیه‌ده ، شاعرلرك تفکراتنده ، وقایع تاریخیه‌ده بشریتك ماضی وحالده‌کی طریقلرنده ومناظر مستقبله‌سنده . واقعا بواشیایه ، اك کوزل اقسامنی اکمال ایتمزدن اول بیله اهمیت ویرلمامك ممکندر . شوقدر وارکه بوتقدیرده بدایتدن اعتباراً ، مطالعه ایدیلان شیلردن برفائدۀ اخلاقیه وانسانیه دکل ؛ یالکز اونلرك غرابتندن متلذذ اولمق جهتی آراشدیرلمش دیمکدر . »

بز چیچکلر ، آغاجلر واوتلر ، ایرماقلر ، کوللرودکزلر ، طاغلر وپارلاق کونش عالمنده یاشیورز . طبیعت ممنون اولانلر ایچون نشئه‌لیدر ، قبول ایتمسنی بیلنلر ایچون تسلیت بخشدر .

«صباح مشمس ، ساکن وکوزل ؛ معطر برسیس هوای

نسیمی‌بی املاایتمش اورته‌لقده‌اویله برلطافتوار ، صانکه عالمی بوسه‌لریله بررؤیای سعادته ایصال ایچون ربیع عودت ایلمش . (١) » فقط تقدیر بدایع ایچون فکر بدایعه مالك اولمق لازمدر . کوبکلك وفیلك ذکاسندن پك چوق بحث اولنیور ؛ شوقدر وارکه دنیانك اك کوزل مناظر طبیعیه‌سنك بونلره ذوق بخش اولدیغی ظننی تولید ایده‌جك بردلیل بوله‌میورز .

برطاقم آدملر کوره‌جك ایش بولامامقدن طولایی حان صیقنتیسندن شکایت ایدرلر ؛ فقط صیقنتینك کندی نفسلرندن تولد ایتدیکندن بی خبردرلر .

« تحصیل کورمش بر آدمکه کوزی کورر والی طوتار کندیسنك بوش وقتی بولونورده حیاتنده برغایه بولامازسه جناب قادر مطلق بوتون بوفوائدی مستحق اولمیان برکیمسه‌یه ویرمش دیمکدر . » نه ثروت نه‌ده منصب بزه سعادتی تأمین ایده‌مز . محبت ، مرحمتسزواستراحت وجدانسز بیوك‌ومقتدر اوله بیلیرسکز ؛ فقط بختیار اوله‌ماسکز . برعجم حکایه‌سنده :

« بر بیوك حکمدار وار ایمش ، بدبختلغنی حس ایده‌رك منجملرینه طانیشمش اوکا دیمشلرکه بختیار اوله‌نك یکانه چاره‌سی ، تمامیله بختیار بر آدمك کوملکنی کیمکدر . سرایده ومملکتك بوتون زنکین صنوفی آره‌سنده بویله بر آدم آرانمش ، قابل دکل ، بولنه‌مامش . نهایت ایشسدن عودتنده

(١) موریس .

برچفتجی‌یه راست کلیرلر؛ بو آدم شرائط مطلوبه‌یی حائز، تمامیله بختیار. فقط مع التأسف علاجی بولمق غیر قابل، چونکه آدمجغکزك آرقه‌سنده کوملك یوق!»

عاقل کیمسه‌لرك مدرك اولدقلری وجهله مسعودیتك پاره ایله اشترا اولنه‌مدیغنی، قدرت مادیه ایله‌ده تدارك اولنه‌مدیغنی آنفاً ارائه ایتمش ایدم. بو بر حقیقتدر. قراللرك تاجلری بیله اکثریا دیکنلر ایله طونانمشدر.

(هیه‌رون) بانکه نام اثرنده سیمونیده دیورکه:

«اکثریت خلق مستبدلرك حیات خارجیه‌سنه آلدانیرلر؛ بن بوکا تعجب ایتمم؛ زیرا انسانلر هرکسك سفالت وسعادتنه کوزلریله حکم ایدیورلر. استبداد انظار ناسه بیوك بر قیمتی حائز فائده‌لی کبی کورونن بعض شیلر غرض ایدر. بریاندن بویله کوستریشلر یاپان مستبدلرك آلامی قلبلرینك اعماقده مدفوندر؛ زیرا انسانلرك سعادت و بدبختیسنك محل سکونی اوراسیدر. بکا قالیر ایسه «سیمونید! تجربه‌م کوستریور وسکاده ایشته سویلیورمکه؛ ظالملر اك بویوك ایلکلرك پك آزینه، اك بیوك فنالقلرکده پك بیوك برقسمنه حصه‌دارلر.»

اکر بدبخت ایسه‌کز (ماسیون) ك شو سوزلریله متسلی اوله بیلیرسکز. «ای انسان؛ بونره‌دن کلیور؟ بو، اصلا اوله‌مز. سن بوراده یرینی دکیشدیرمش برآدمسك. سن سموات ایچون یاراداشسك؛ ارض سنك وطنك دکلدر.

والوهیتدن عبارت اولمیان هرشی سنك ایچون هیچدر؟»

«اذواقك بیکلرجه آنانندن، فضیلتك انواع عدیده‌سندن بحث ایتمك اقتدارمزك خارجنده‌در. اك عالی فضیلت حقنده‌کی سوزیمزك خلاصه‌سی، اونك بیتمز توکنمز برحسنه، غیرقابل تعریف برلطافته مالك اولمسندن عبارتدر. (۱)

اکر بزاشیایی لایقی وجهله نظردقته آلیرایسه‌ك (دانته) ایله‌برابر شویله سویله‌یه بیلیرز:

بنم کوردیکم شی بر سعادت عمومیه؛ تعریفك خارجنده برمسرت؛ بیتمز، توکنمز برحیات عشق وسکون، لایفنامال ومنال وبرسعادت بی‌حدود ایدی.

طبیعتده هرشی خیرخواه ومعقول بر قانون‌ایله تنظیم اولنمش، هپسی ایلکه مربوط واونك حصولنه خادمدر. آلامز یاکندی خطامزدن یاخود همجنسلریمزك تامین‌سعادتی خصوصنده‌کی غیرتمزدن نشئات ایتمکده‌در.

چیچه‌رونه کوره: «اپیکور انسانك حرص وطمعنی اوچ قسمه آییریور: بری، طبیعی دکلدر، فقط لازمدر. دیکری طبیعیدر، لازم دکلدر. اوچنجیسی‌ده نه‌طبیعیدر، نه‌ده لازمدر. لازم اولان ایچون، اونك فکرینه کوره، برشی یاپمق ایجاب ایتمز. خزائن طبیعت هریرده مبذولدر. ایکنجی صنف ایچون اجرا ایتمك یاخود وازکچمك قولایدر ظن ایدیور.

---

(۱) باقون.

اوچنجیسی‌ده نه‌لزوم تحتنده‌در ، نه‌ده طبیعتك ایجاب ایتدیكی برشیدر .

حیاتدن تمامیله استفاده ایتمك ایچون جاذبه‌دار برچوق اذواقدن كندیمزی محروم ایتمكه مهیا اولملی یز . احتراصاتی یرینه كتیرمكدن زیاده آرزولردن وازكچمكدن قازانیلیر . حواس ، هرنه‌قدر بزم ایچون اذواق صافیه حصوله كتیریر ایسه‌ده اكر كندیلرینه تابع اولورایسه‌ك بزی ، اساطیرك دكز پریلری كبی ، حیاتك قیالق وكردبادلرینه سوق ایدرلر .

عصریمزك بدبختلقلرندن بری‌ده بزه‌ك آزبوش زمان براقمسیدر ؛ بر كردباد دائمی ایچنده یاشایورز . نه‌قدر قادین حتی‌اركك (پورتیا) نك شو سوزلرینی حس ایتمشدر : « بنم كوچوك وجودم بوبویوك عالمك مزاحمندن یورغون دوشدی » . (كه تغسله‌ی) دییوركه : « بن بیلیورم ، هپمزده اكسیك اولان شی حضور قلب ووجداندر؛ سكونتپرور ، متین‌برسجیه متوكلدر. قناعتكاردر ، شوقه احتیاجی یوقدر — زیرایاس وفتور، موجب كلال اولان شیلرنه‌دربیلمز — حماوی تهیجاتدن بی‌خبر اولدیغی ایچون‌منومه‌ده محتاجدكلدر كشیشلرك وجودلرینه یاپدقلری اذالردن بی‌خبردر چونكه جناب حقك موهبه‌لرینی حسن استعماله مقتدردر . خلاصه یالكز مأكولات و مشروباتده دكل ؛ كافهٔ آمال ، افكار وافعالنده جداً اعدالتپروراولوب حیات وسعادتی و سائط ممنوعه

ایله‌الده‌ایتمكه چالیشه‌رق مصائب واولومدن باشقه برشی بولامیان ابوالبشرك تابع اولدیغی طمع واحتراصاتدن قورتولمش برسجیه‌دن محرومز. اوت؛ بن بونی واستراحتك بولدیغكز یردن باشقه‌سنده بولونمیه‌جغنی بیلیورم . »

(ئه‌پیقته‌ت) دییوركه: «ژوپیترك اراده‌سنی تعقیب ایدیكز اكربونی‌یاپمزسه‌كز اطاعتسزلككزك نتایجنه‌دوچاراولورسكز. ووظیفه‌كزی ایفا ایتمدیككزدن طولایی دوچاراوله‌جغكز جزانه‌دن عبارتدر بیلیرمیسیكز ؟ تواضع واطاعتی حصوله كتیرن شیئی‌و اشیانك معانیٔ حقیقیه‌سنی غائب ایتمه‌كز: بوندن بویوك جزاوارمیدر؟»

(روسكین) دییوركه : « برچوق شیلره؛ انتخاب حقنه، حریته ، اكلنجه‌یه ، پاره‌یه مالك اولمدیغمزدن طولایی شكایت ایدییورز . ایچیمزده كیم واركه سكون‌وحضوره محتاج اولدیغنی بیلیر ؟ بونی الده ایتمه‌نك ایكی چاره‌سی واردر ؛ برنجیسی تمامیله یداقتداریمزده اولوب دماغمزده كوزل فكرلر بسلمكلكمزدن عبارتدر . هنوز هیچ بریمز ، كنجلیكمزده اوكره‌تلدیكی جهتله ، كوزل دوشونجه‌لرله هر درلو نكبت وادباردن آزاده سرایلر بنا ایدیله‌بیله‌جكنی بیلمیورز . كوزل تصورات ، سكون‌پرور خاطرات، اصیلانه سركذشتلر ، صمیمی سوزلر ، اندیشه ایله قاریشماز ، آلام ایله‌لكه‌لنمز وسفالتله نزع اولونمز قیمتدار واساسلی خزائن افكار؛ ایشته‌روحلریمزه مقراولمق اوزره اللك‌یاردیمنه مراجعت

ايدملكمزين انشا اولنان مسكنلر . »

(طوماس) « املى ترك ايت ، صلح وسكونى بولورسك »
ديور .

بز مدت حياتمزده بويوك مصيبتلرله دردناك اولديغمز قدر، كوچوك شيلرله‌ده راحتسز اولورز .

بشريتك دوچار اولديغى فنالقلرك اك كوتوسى شبهه‌سز نشئه‌سزلكدر .

مسعوديتى خارجده دكل؛ كنديمزده، كندى قلبمزده آراملى يز. بو دنياده بختيار اوله‌مز ايسه‌ك ديكرنده بختيار اولمغى ناصل اميد ايده‌بيليرز . جناب حق بزى آخرتده بوراده‌كندن زياده‌مى كوزه‌ته‌جك ؟ مسعوديتى ير يوزنده اله كچيره‌مز ايسه‌ك كوكده ناصل بولابيله‌جكز !

هرنه‌قدر، اميد، تأمليت وتخطر ايله، سعادتدن، ايكى اوچ قات فضله مستفيد اولابيليرايسه‌كده استقباله نكران اوله‌بيلمك، سوديكمز وغائب ايتديكمز شيلرى تكرار رؤيتى اميد ايتمك ونظريمزدن كيزلى قالان شيلرى اوكرنمك‌ده بويوك بر منبع سعادتدر .

بو منبع سعادته قارشى سويله‌يه‌جك هيچ بر سوزم يوقدر . شوقدر واركه دنياده مالك اولديغمز شيلرى محقر كورمكده‌ده وسيله اولماملىدر .

مسعود وسكون‌پرور بر حيات ايله ياشامق ايچون دماغمزى افكار علويه ومعقوله ايله تزيين ايتملى يز . افلاطون (فه‌دون)

نام اثرنده ديبوركه : « آلهى اولان شيلر ، كوزل ، حقيقى ، ايى وبوكا مماثل اولانلردر و بونلردركه روحك جناحلرينى تغذيه وتقويه ايدر؛ بو حسناته مخالف اولانلر ايسه او جناحلرى بوزار ، قيرار .

خلاصه : سن قراطك ديديكى كبى اك زياده فضيلت صاحبى اولان انسان ، تكمله غيرت ايدن كيمسه‌در ؛ واك بختيار جداً تكمل ايتمكده اولديغنى حس ايدندر .

اون سکزنجی فصل

دین

(دین آلهیات) اك بویوك عالملر ایچون هنوز اسرار قبیلندن اولدیغی حالده (دین وظیفه) بر چوجوق ایچون بیله قابل تفهمدر. (لوق) ك چوجوقلر ایچون سویلدیکی شو سوزلر اکثر بویوك آدملر حقنده‌ده قابل تطبیقدر: «اکمل واحسن اولان ذات الوهیته قارشی اونلرده محبت وحرمت اویاندیرملیدر. اولا بو ذات أبدی‌یی طانیتمق ایچون سویله‌نه‌جك سوزلرك نامعلوم اوله‌رق صرفیله چوجوقلرده یاکلش وغیر قابل تفهم افکار حصوله کتیرمکدن احترازاً فضله ایضاحات ویرمکسزین مختصر تعریفات ایله اکتفا ایتملیدر. چوجوقلره جناب حقدن بحث ایتمك ایستدیککز زمان اونلره جناب حقك کافهٔ موجوداتی خلق و اداره ایتدیکنی، هر شیءٔ کوروب ایشیتدیکنی و کندیسنی سووب اوامرینه اطاعت ایدنلره هر دورلو ایلکلری ایثار ایلدیکنی سویله‌یه‌یکز.» جناب حقه دائر چوجوقلریکزده بو یولده بر فکر حاصل اولونجه کوره‌جکسکز که، اونلر اولدقجه ایرکندن بو ذات اقدس حقنده افکار جدیده‌یه مالك اولمش بولونه‌جقلردر. اکر بو افکار جدیده‌نك تماماً طوغرو اولمدیغنی کورور ایسه‌کز درحال بونلری تصحیح

ایتمه‌یسکز. بکا قالیر ایسه؛ بوتون عالمك کندیسنه ادراك اولونه‌مز نظریله باقه‌سی لازم کلان ذات اجلك حقیقتنه دائر فضله مراقله معلومات اکتسابنه قالغشمقسزین الوهیت مسئله‌سنده، بیان ایتدیکمز درجه‌ده، توقف ایتمك عموم انسانلر ایچون پك موافقدر؛ زیرا نیجه آدملر واردرکه، آکلایه‌بیله‌جکلری شی ایله قوای عقلیه‌لری فوقنده بولنانلری یکدیکرندن فرق وتمییز ایچون نه کافی قوته نه‌ده سلامت افکاره مالك اولمدقلرندن جناب حقی یا کندیلرینه مماثل عد ایتمکدن باشقه دورلو آکلامغه مقتدر اولامایه‌رق یاخود اونی هیچ آکلامایه‌رق یاکلش بر مراق ایله اوهامه یاخود الحاده کرفتار اولورلر.»

(لووه‌ل)؛ (جونسون) ك شو سوزلرینی تقدیرات مخصوصه ایله حکایه ایدیور: «بزی حسیاتمزك قدرتی فوقنده بولوندیران، ماضی‌یی، مستقبلی واشیای بعیده‌یی حال حاضردن دها مهم کوسترن هرشی حیثیت تفکریمزی آرتیریر.»

(دین)، بعض مرتبه، فکرله اوغراشدیغی قدر وجود ایله‌ده مشغول اولمالیدر. هر ایکیسنك عین اعتبار ایله مظهر تقید واهتمام اولمسی اهمیت مخصوصه‌یی حائزدر.

آلهیات وعقاید دینیه برفندر، دینك اساسی دکل. دین حیات یومیه‌ده بر خط حرکت، اقبالده بر حامی، فلاکتده بر تسلی، مشقت زمانلرنده معین، تهلکه‌یه قارشی ملجا، کدرلی زمانلرده استنادکاه وامین بر التجاکاهدر.

(فیخته) دییورکه : « (دین) سببسز وکندی باشـنه ، کندیسی ایچون موجود برشی دکلدرکه بوکا مخصوص وظائف سائر مشاغل خارجنده معین ساعتلرده ، بعض کونلرده ایفـا ایدلسون . بالعکس بو ، کافهٔ تفکراتمزه ، کافهٔ افعـالمزه نافذ وهر طرفه منتشر بر روح صمیمیدر . »

کتب مقدسه بزی تعریفات مظلمه ایله باغلاماز ، بالعکس بوکبی شیلردن افکارمزی چویریر .

« زیرا بو کون سـکا ویردیکم بو اوامر سنك پك زیاده فوقنده وسندن پك اوزاق دکلدر .

« زیرا بو سوزلر سکا پك یاقیندر : اونی ایفا ایده‌بیلمه‌ك ایچون آغزکده وقلبکده یر طوتمشدر . »

حضرت عیسی کندیسنه قانونی سؤال ایدن کیمسه‌یه شویله جواب ویردی : « ربك اولان جناب حقی بوتون قلبك ، روحك وفکرکله سوه‌جکسك »

« ایشته بو ده ایکنجی امرکه اولکنه مشابهدر : (قومشوکی کندك کبی سوه‌جکسك . هرقانون وهرپیغمبر بو ایکی شیئی امر ایتمشدر . (۱) »

سه‌ن ژاق دییورکه « حضور الهیده صافی ولکه‌سز دین ؛ دم فلاکتلرنده ایتام وارامل زیارتله دنیانك تلویثاتنه قارشی اونلری حمایه ایلمکدن عبارتدر »

---

(۱) سه‌ن ماتیو .

بزم نه‌ره‌دن کلوب نه‌ره‌یه کیتدیکمزی بیلمامکلکمز ممکن اولدیغی کبی افکار واعتقاداتمزده شبه‌لی اوله‌بیلیر . فقط اجراسی وظائفمز داخلنده اولان شیلری قلبمز دائما بیلیر . قومشومزه قارشی وظیفه‌مز جناب حقه قارشی اولان وظیفه‌مزك بر قسمیدر . قرون وسطاده بر شقی (اللهك دوستی ، انسانلرك دشمنی) نامنی طاقنمش ایدی . باقیلیرسه بو آدم ، افکار حقیقیهٔ خرستیانیه‌یی اکلامقده ، خطالری معذور کوریله‌میه‌جك ، نیجه کیمسه‌لردن دها فضله الدانمامشدر . جناب حقه اولان محبت همجنسه اولان محبتله دها ای ابراز اولور . بعض کره باشقه‌لرندن شـکایت ایده‌رز ؛ خاطر لاملی یزکه « کندیمزی ایستدیکمز کبی یاپامازایسه‌ك باشقه‌لرینك هرنقطهٔ نظردن آرزولریمزه موافق حرکت ایتملرینی ناصل امید ایده‌رز ؟ »

حتی اشتکامزده حقلی اولسـه‌ق دخی کندی عفویمزی بکلدیکمز کبی بزده باشـقه‌لرینی — سه‌ن پیه‌رك دیدیکی کبی یدی دفعه‌یه‌قدر دکل : فقط یتمش کره‌یدی دفعه‌یه‌قدر — عفو ایتملی‌یز .

پك چوق کیمسه‌لره اضطراب قورقوسی امید سعادتدن زیاده تأثیر ایدر .

(فاوه‌رسه‌ام) کلیساسنده‌کی اسکی بر کتابه‌سنك مزارده شویله یازیلیور :

یاتاقدن جهنمه ، جهنمدن ؛ آردی آره‌سی کسیلمیان عذابه انتقال ایتمه‌مك نه‌قدر مشقتلی اولدیغنی کمال جدیتله دوشونن کیمسه

بوتون دنيايى قازانه‌جق بيله اولسه بر كناه ايشله‌مز .

كرك مواعد وكركسه تبليغات لاهوتيه‌يى نظر لاقيدى ايله كورمك موافق دكلدر . « نور پك آز برزمان سزكله برابردر ؛ او، الكزده ايكن. ظلماتك استيلاسندن احترازاً ، يوروييكز زيرا ظلمات ايچريسنده يوروين كيمسه نره‌يه كيتديكنى بيلمز . (١) » هركيم‌كه سويلديكم بو سوزلرى ايشيديرده اونكله عمل ايتمز ايسه او آدم اونى قوملرك اوستنه بنا ايدن عقلسز كيمسه‌يه بكزه‌ر : ياغمور ياغوب سيللر طاشه‌جق، برياندن‌ده روزكارلر اسه‌رك بواوك تمللرينى آچاجق ، نتيجه‌ده‌ايسه بنا چوكه‌جك و عظيم بر خرابى حصوله كله‌جكدر » فقط ديكر جهتدن « سويلديكم سوزلرى ايشيدوب موجبنجه عمل ايدن كيمسه‌يى اونى برقيا اوزرينه بنا ايدن عاقل برآدم تشبيه ايدرم‌كه ياغمورلر ياغديغى، سيللر طاشديغى و روزكارلر اسوب بو اوى يقمغه چاليشديغى حالده اصلا منهدم اولماز ؛ زيرا قايا اوستنه بنا اولونمشدر . (٢) »

خصوصيله يازيق اوكيمسه‌يه كه باشقه‌لرينى ، باخصوص كنجلرى خطايه سوق ايدر . « بويله كوچوك شيلرله رزيل اوله‌دن ايسه بو آدمك بوينه بر دكرمن طاشى باغلايوب كنديني دكزه آتمق اولادر. (٣)» — «زيرا بر آدم كندى روحنى

(١) سه‌ن ژان .
(٢) سه‌ن ماتيو .
(٣) سه‌ن لوك .

غائب ايدرايسه بوتون عالمى قازانمش اولسه نه‌يه يارار ؛ ياخود روحنى نه ايله مبادله ايده‌جكدر ؟ (١) » .

بز (راله‌يغ)ك ديديكى كبى فكريمزده اميد ايله خوفى تماميله جمع وتأليف ايده‌جكز :

«اولومى، سموات وجحيمده‌كى محاكمهٔ عقباىى اكثريا دوشونه‌ن كيمسه حسن حال وحركتده قصور ايله‌مز . »

انسانلرى رفق وملايمتله اداره ايتمك شدتله اداره‌دن دها قولايدر . بو خصوصده مثللرك وصايا و دستورلردن زياده قيمتى واردر. انكيزيسيون مظالمنى تقبيح ايدن برچوق كيمسه‌لر (دروموند) شو بياناتنده‌كى حقايقى درك ايدرلر. « حضرت عيسانك مجلس مصاحبه‌سنده هركون كچن اون دقيقه، نه‌سويله‌يورم اون دكل ؛ حتى ايكى دقيقه ، — اكر كنديسيله قارشوقارشويه ديكر روح بولونيله‌جق اولورايسه — حياتى تماميله تبدل ايدر ايدى . »

ايى شيلرى دوشونيكز ؛ فنا برشى ياپامزسكز : « حقيقى، ناموسكارانه، شهرت حسنه‌يه مالك، كنديسنده بعض فضائل بولونان ومدحه لايق اولان شيلر افكاريكزى اشغال ايتسون. »

(سه‌نه‌ك) ك ديديكى كبى « انسانلرك بيلمسنى ايستديككز شيئى جناب حقدن ، واوندن كيزله‌مك ايستديككز شيئى‌ده انسانلردن طلب ايتميكز . »

(١) سه‌ن ماتيو .

زمان ومسافه‌نك لایتناهیتی ایچنده بزم نه درجه‌لرده اهمیتسز وفانی بر مخلوق اولدیغمزی نظر دقته آلاجق اولور ایسه‌ك (سپنسر) ایله برابر، کندی کندیمزه، شو سؤالی ایراد ایده‌بیلیرز:

«سمواتده بزم ایله اشتغال اولونیورمی؟ اوراده‌کی ارواح عالیه‌ده بوقدر حقیر بر مخلوقه قارشی محبت وارمیدر؟»

(پزوم) مؤلفی شویله سویله‌مکده حقلیدر: اثر دست قدرتك اولان سمواتکه، ترتیب وتنظیم ایلدیکك آیه، ییلدیزلره باقیورمده دییورمکه: اونوتمیوب درخاطر ایتدیکك فانی انسان وتفتیش ایتدیکك اوغوللری نه‌در؟

فقط (قولوردج)ك جوابی بزی شو صورتله تأمین ایدییور:

«انسان اکر چاغیریر ایسه عزیزلر یاردیمه کلیرلر. زیرا قبهٔ لاجورد فام سما هرکس اوزرینه مساوی اوله‌رق آچیلمشدر.»

بزه «ایستر ایسه‌کز ویریلیر؛ آرایکز، بولورسکز؛ چالیکز آچیلیر.» دنیلمیورمی؟

بوندن باشقه «نه وقتکه بندن برشی طلب ایدرسه‌کز اونی اجرا ایدرم.» و «بوتون قلبلر، بوتون آرزولر جناب حقه قارشی آچیقدر» که: او، صمیمیتنده اولان برقلبك شهیقنی ومحزونلرك آماللنی محقر کورمز؛ بز اوکا بوتون قوتمزله خدمت ایده‌بیلیرز، چونکه اوده بزه خدمت ایدییور.(۱)

---

(۱) سه‌ن پیه‌ر.

تنبل اوطوروب ده حقدن معاونت ایسته‌مك طوغرو برشی دکلدر. واقعا بزه یاردم وعد اولنیور؛ یالکز یاردم دکل، شویله بر خطاب دخی ایدیلیور: «اکر الله اوی بنا ایتمز ایسه باشقه‌لری بوشنه چالیشیرلر. اکر الله شهری محافظه ایتمز ایسه باشقه‌لری بوشنه کوزه‌تیرلر.» — «اك کوزل یاردیم اك مکمل عطیه یوقاریدن کلیر وکندیسنده تبدل وظل تحول اصلا موجود اولمایان اب انواردن نزول ایدر.(۲)»

دین بزه، عالم عقبایی قازانمق ایچون بو عالمی ترکی امر ایتمیور، بالعکس «امر اولونان شیلری سومك، وعد اولونانلری آرزو ایتمك» آخرتده اولدیغی کبی دنیاده ده سعادتمزی آرتیریر. سعادت اخرویه ایله سعادت دنیویه آره‌سنده فرق یوقدر(۳). زیرا دین معیشت یومیه‌یی مبارك قیلمشدر.

«مناستر حیاتی ایچون قومشولریمزی، مساعیمزی ترك ایتمك ایجاب ایتمز.

وظیفهٔ یومیه‌مز بزه هر فرصتی تدارك ایدر.

---

(۲) سه‌ن ژاق

(۳) بو فکر اسلامیتده ده عینیله‌در. امام غزالی احیاء العلومنده (الدنیا مزرعة الآخره)یی بو صورتله شرح ایتدیکی کبی «واحرث لدنیاك كانك تعیش ابدا الخ» (سن ابدیا یاشایه‌جق کبی دنیا ایچون ویارین اوله‌جك کبی آخرته چالیشن) معناسنده‌کی حدیث شریفده نظر اسلامده فعالیت حیاتیه‌یه ویریلان اهمیتی پك واضح کوستریر.

فضله اوله‌رق دائما باشقه‌لری ایچون چالیشمقده آرزو ایتملی‌یز. (١)»

حضرت عیسی حواریوندن بحث ایدرکن شویله نیاز ایدییوردی. «یاربی! سندن اونلری بو عالمدن رفع ایتمه‌کی دکل؛ فناالقدن محافظه بویورمکی رجا ایدیورم»

حضرت عیسا بویوریورکه: «بن سزه یکی بر قانون ویرییورم؛ یکدیکریکزی. بنم سزی سودیکم کبی، سوه‌سکز.» «بن سزه بو سوزلری، کندی مسرتم سزده انتقال ایله سزک مسرتکزیده اتمام ایتسون، دیه سویله‌یورم. ایشته بوقانونم بنم سزی سودیکم کبی سزکده یکدیکریکزی سومه‌کزی امردر. حیاتی دوستلری ایچون فدا ایدن کیمسه‌نك محبتنه هیچ بر محبت مقیس اوله‌مز. امر ایتدیکم شیلرك کافه‌سنی ایفا ایدرسه‌کز بنم دوستلرم اولورسکز. (٢)»

حضرت عیسا دشمنلریمزك حقنده بیله مکرراً عفو و محبت امر ایدر. «یاقینکه محبت دشمنکه عداوت ایده‌جکسك؛ دنیلدیکنی ایشتدیکز. فقط بن سزه شویله‌دییورم دشمنکزی سویکز سزی اضرار ایدنلری خیرله یاد ایدیکز، سزه بغض عداوت ایدنلره ایلك ایدیکز وسزی تحقیر وتضیق ایدنلر ایچون دعالر ایدیکز، زیرا ربمز فنا واییلر اوزرینه

(١) که‌به‌ل .

(٢) سه‌ن ژان

متساویاً کونشنی طوغدیریر، وطوغریلرکده حقسزلرکده اوزرینه یاغمورینی یاغدیریر.

«زیرا یالکز سزی سونلره محبت ایده‌جك اولورسه‌کز بوندن نه مکافات آلیرسکز؟» واکر سز یالکز قارداشکزه اکرام ایدرسه‌کز فوق العاده برایش یاپمش اولورمیسکز؟

آلام واکدار نه‌در بونلریده بیلملی‌یز. حتی «کدرله تفاخر ایده‌بیلیرز؛ کدر صبری، صبر امتحانی، امتحانده تجربه‌یی انتاج ایدر.» وبزه تامین اولنیورکه: «جناب حقك کندیسنی سوه‌نلر ایچون حاضرلادیغی نعمتلر، کوزك کورمدیکی قولاغك ایشتمدیکی وانسانك خاطرینه اصلا کلمیان شیلردر. (١)»

(أبیقته‌ت) دییورکه: «جناب حقه اطاعت ایتدیککزی فضیلتمند وعاقل برکیمسه‌یه یاقیشان ایشلری ایفا ایلدیککزی بیلمکی هرذوقك یرینه قوییکز. (٢)»

طوماسك دیدیکی کبی «آز قازانمق ایچون اوزون سیاحتلره تشبث اولنور؛ فقط بر حیات دائمی الده ایتمك ایچون یرندن هیچ قیمیلدامیانلر واردر.» وکذا «یازیکز، اوقویکز فریاد ایدیکز، سکوت ایلییکز، رجا ایدیکز، مردجه صیقنتی چکیکز؛ حیات ابدی بونلر و دها فناریله مضطرب اولمغه دکر.» بونکه برابر حقیقت حالده بزدن

(١) سه‌ن ماتییو .

(٢) سه‌ن پول .

نه قدر آز برشی طلب اولنیور ! زیرا : « جناب لم یزل طوغریلقدن ، مرحمتی سومكدن ، ربكه قارشی مطیع اولمقدن بشقه‌سندن نه ایستیور ؟ » بزدن پك بیوك فداكارلق بوعالمده‌كی ماملكمزك تركی طلب اولنان احوالده‌ایسه بونلری‌ده ایفا ایده‌بیلیرز: مدت حیاتمز قیصه‌در.

وینه « جناب حق رحیمدر ؛ وسعكزك فوقنده ایشلره قالقیشمكزه مساعده ایتمز و اكر تشبث ایده‌جك اولورسه‌كز تحملكزی آرتیره‌رق موفقیت یوللرینی سزه كوستریر (٢) »

فقط انسانك نه‌درجه‌ده ضعیف اولدیغنی‌ده بزه بیلدیریلیور « هوا وهوسه دوشمامك ایچون رجا وتمنی ایدیكز ؛ زیرا فكر سریع وفقط وجود ضعیفدر (٣) . »

تكمله نصب نظر ایتمك‌ده لازمدر مكافات عاجل وبی حدوددر .

دین بو عالم دنیاده دخی بزه راحت وسكون ، استراحت وجدان ، آلاممزی تسلیه‌یی وعد ایدیور . جنت یالكز عقباده دكلدر ؛ بلكه او ، سزك نفسكزده موجوددر .

اكر یورولورسه‌كز سزه « ای چالیشان ، تحمل ایدن كیمسه‌لر ، بكا كلیكز ، سزه یاردیم ایده‌یم » دنیلمیورمی ! (٤)

---

(٢) سه‌ن پول .

(٣) سه‌ن ماتییو .

(٤) سه‌ن ماتییو .

خوف واندیشه ایچون حقیقی برسبب موجود اولمادیغنی‌ده بزه‌تأمین اولونیور: « قوشلره باقیكز؛ اونلر نه‌اكر، نه‌ده حصاد ایدرلر، نه‌ده انبارلرده غدالرینی جمع‌ایدرلر؛ رب كریم اونلری بسلیر . سز اونلردن پك چوق عالی دكلمیسكز ؟ لباسه تعلق ایدن شیلرده دخی نه ایچون اندیشه‌یه دوشیورسكز ؟ تارلا زنباغی ناصل بویودیكنی اوكره‌نیكز ؛ او ، نه چالیشیر نه‌ده‌برشی اوره‌ر . بونكله برابر ، سزه سویلیه‌یم كه ، سلیمان بیله اوشان وشهرتیله برابر اونلردن بریسی قدر اصلا كینه‌مامشدر .

« ایمدی ؛ جناب حق بوكون یارین ناصل اولسه فرونه آتیله‌جق اولان برتارلا اوتنی بویله كیدیریر ایسه سزی دها زیاده الباس ایتمزمی ای‌ایمانی ضعیف كیمسه‌لر ؟ (٢) »

« ایمدی مأكولات ، مشروباتكز ایچون زحمت‌چكمییكز واصلا اندیشه‌ایتمییكز. ربكز سزك بونلره محتاج‌اولدیغكزی بیلیر. اوحالده عالم آلهی‌یی دها زیاده آراییكزكه بونعمتلرك كافه‌سی سزه‌زیاده مبذولیتله احسان اولونسون (٣) » بزه ایدیلان بومثللو وعدلر یكدیكرینی ولی وتعقیب ایدییور:

خزائن ارضیه‌یی جمع ایتمییكز: اوراده قوردوپاص هرشیئی

---

(٢) سه‌ن ماتییو .

(٣) سه‌ن لوق

بوزار ، خرسزلر آشيرير . خزائن سماويه‌يي طوپلايكزكه ؛ اوراده قوردوباص نه‌ده خيرسز واردر . « زيرا خزينه‌كز نره‌ده ايسه قلبكزده اوراده‌در . » و براز ايلروده شويله بيوريليور « ثروت تزايد ايدرايسه قلبكزی اوكا باغلاميكز . » ثروت ، حقيقت حالده ، فقر وضرورتدن زياده بزی انديشه‌ناك ايدر . « ثروته اعتماد ايدنلر ايچون عالم آلهی‌يه دخول مشكلدر . »

موعظهٔ جبلده آخرت رحيم ، مطيع ، صلح و سكونه محب وقلبلری صاف اولان كيمسه‌لره وعد اولونيور .

بزانساندن قورقمايز : « بن جناب حقه كوه‌نيورم ، بكا انسانك ياپه‌جغی شيدن اصلا قورقمايه‌جغم (١) »

حقيقت حالده هيچ برشی بزه مضرت ايراث ايده‌مز :

« بزبيليرزكه هرشی جناب حقی سوه‌ن كيمسه‌نك ايلكنه ، مجتمعاً ياردیم ايدر . »

ينه بزه مكرراً شو يولده بياناتده بولنيليوركه كافهٔ مزاحم ، مشكلات و انديشه‌لريكز آره‌سنده : « جناب حقی طانيه‌كز ومحبت ايته‌كز يولنده سزك فكرووجدانكزه عقلك خارجنده اولان ، حضور وسكون آلهی انبار اوله‌جقدر ولطف آلهی سزه يتيشه‌جك و ابدياً هر ايشكزده رفيق اوله‌جقدر . »

وبومواعد متساوياً هركس حقنه‌در ؛ يالكز زنكينلره ؛

(١) پزوم .

اكابره ، علمايه ، عقلايه دكل ؛ زيرا « جناب حق مخلوقاتنی يكديكرندن آييرد ايتمز . »

« كوچوك چوجقلری براقيكز ، اونلرك بكا كلمرينه مانع اولميكز ؛ زيرا عالم سموات كنديسنه بكزه‌يانلر ايچوندر ! »

« معصوميتی محافظه ايديكز و ايی شيلری آرزو ايديكز ؛ زيرا انسانی سلامته ايصال ايدن بودر . »

« وكتاب حياته اسملری تسجيل اولنان كيمسه‌لر ميانه داخل اولمغه انجق بوصورتله موفق اولورسكز »

خلاصه ؛ طالعكز مرتبهٔ ثروتكز نه‌اولورسه اولسون ، انجق بوصورتله بختيار اولمغه اميدوار اوله‌بيليرسكز .

زيرا سمايی كورن محللرك كافه‌سی عاقل ايچون ابواب سعادت والتجاكاه بختياريدر . ايی برآدم اوليكز . (كه‌نغسله‌ی) نه كوزل سويلر :

باشقه‌لری ايسترلرايسه بويوك موقعلر طوتسونلر . سن ، هركون اويله اولمغی تخيل ايده‌جكسنه ، ايی شيلر ياپ كه حيات ، ممات و فضای استقباله انجق بوصورتله قوی ، لطيف برآهنك واطراد بخش ايده‌بيليرسك .

صوك